

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTIYANO

Ang Sulat sa mga Taga-Colosas

Colossians

H. A. Ironside

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *Colossians*, ni H. A. Ironside.

Orihinal na edisyon: Revised Edition © 1997 Loizeaux, Baltimore, Maryland.
First Edition, 1929. Introductory Notes from Gaebele's Concise
Commentary on the Whole Bible © 1970, 1985 by Loizeaux Brothers, Inc..

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa
edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang
Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions.
Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay
ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2
Timoteo 2:2)

Mga Panimulang Tala

Ni Arno C. Gaebelein

Ang Lungsod ng Colosas

Ang Colosas, isang lungsod ng Frigia (isang distrito sa Asia Minor), ay nasa isang magandang lugar sa lambak ng Lycus, isang sanga ng ilog Meander. May dalawa pang lungsod na binanggit sa Sulat na ito: ang Laodicea at ang Hierapolis (Colosas 4:13). Siyam na milya lamang ang layo ng Laodicea sa Colosas, at labintatlong milya naman ang Hierapolis. Ang Laodicea ay napakayaman at maimpluwensiyang lungsod, samantalang ang Hierapolis ay kilala sa mga mainit nitong bukal. Ang Colosas ang pinakamaliit sa tatlong lungsod. May mga mananampalatayang Cristiano na nakatira sa tatlong ito. Nang maglaon, pinili ng Panginoon ang iglesya ng mga taga-Laodicea at dito Niya ipinadala ang huling bahagi ng mensahe sa pitong iglesya (Apocalipsis 3).

Maraming Judio ang nanirahan sa rehiyon ng Frigia, at ang ilan sa kanila ay nasa Jerusalem noong araw ng Pentecostes (Mga Gawa 2:10). Isang sekta ng mga Judio na may masasamang aral ang lumaganap sa buong rehiyon; ang sektang ito ay kilala bilang mga Essenes, at sa Sulat na ito ay nagbabala ang Espiritu ng Diyos laban sa kanilang mga maling aral. Kilala rin ang Frigia bilang pugad ng iba pang mga maling aral, lalo na ng isang uri ng mistisismong galing sa pilosopiya ng Silangan.

Ang Iglesya sa Colosas

Mukhang ang iglesya sa Colosas ay higit sa lahat isang iglesya ng mga Hentil (Colosas 2:13). Paano ito nagsimula? Maliwanag na hindi dumalaw si Pablo sa lungsod, bagaman dumaan siya sa

Frigia (Mga Gawa 16:6), sapagkat sumulat siya sa mga taga-Colosas, “Ibig kong malaman ninyo kung gaano kalaking pakikipaglaban ang aking dinaranas dahil sa inyo, at dahil sa mga nasa Laodicea, at dahil sa lahat ng hindi pa nakakakita ng aking mukha sa laman” (2:1). Maliwanag din na nagsimula ang iglesya sa Colosas pagkatapos dumaan ni Pablo sa rehiyong iyon sa ikalawang pagkakataon (Mga Gawa 18:23), sapagkat kung may iglesya na noon sa lungsod na iyon, malamang ay dinalaw niya ito.

Ang Mga Gawa 19:10 at 19:26 ay nagbibigay ng pahiwatig kung paano nakarating ang Ebanghelyo sa mga taga-Colosas. (Pansinin na sa mga talatang ito, ang “Asia” ay hindi tumutukoy sa kontinente, kundi sa isang lalawigan ng Asia Minor na kinabibilangan ng Frigia.) Narinig ng buong rehiyon ang Ebanghelyo habang nananatili si Pablo sa tanyag na lungsod ng Efeso, sapagkat ang mga dumadalaw mula sa Colosas, Laodicea at Hierapolis ay pumupunta upang makinig sa mga mensahe ni Pablo, at pagkatapos ay dinadala nila ang Ebanghelyo pauwi sa kanilang mga tahanan, at doon sila nagtatag ng mga iglesya. Sa ganitong paraan siguro narinig nina Filemon at Epafras ng Colosas ang Ebanghelyo mula sa apostol, at sila ang naging kasangkapan sa pagtatatag ng iglesya sa sarili nilang lungsod. Na si Epafras ang mas nangunguna sa dalawa ay tiyak ayon sa Colosas 1:7 at 4:12-13.

Ang Layunin ng Sulat

Si Pablo, na nasa Roma, ay nakatanggap ng balita, malamang sa pamamagitan ni Epafras, na ang mga Cristiano sa Colosas ay nahaharap sa malalaking panganib sa kanilang pananampalataya. Maraming maling doktrina ang itinuturo sa kanila, mga aral na nagmula sa mga haka-haka ng pilosopiya,

sa mistisismo ng Silangan, sa asetisismo (pagpapahirap sa katawan), at sa Judaismo. Ang simulang ito ng Gnostisismo, na nang maglaon ay nagdulot ng matinding pinsala sa iglesia, ay gumugulo sa mga taga-Colosas, na mukhang mga taong mahilig mag-isip at madaling maakit sa ganitong mga aral.

Sinikap ng Gnostisismo na ipaliwanag ang paglalang, ang pinagmulan ng kasamaan, ang Diyos, at iba pa, nang hiwalay sa kapahayagang ibinigay ng Diyos sa Kanyang Salita. Itinanggi nila na ang Diyos ang lumikha ng sanlibutan at sinabi nilang isang mababang nilalang ang nagpairal dito. Itinuro ng sistemang ito na masama ang materya at ang tanging paraan para makatakas sa kasamaan ay ang lubusang pagtakwil sa materya. Ang pinakamasamang bahagi ng mga aral na Gnostiko ay ang pagtanggì sa pagka-Diyos ng Panginoong Jesu-Cristo at sa Kanyang gawain ng pagtubos. Ang ganitong teosopikong haka-haka ay laban kay Cristo mula umpisa hanggang dulo. Bagaman hindi pa lubos na nabubuo ang masamang sistemang ito sa iglesia sa Colosas, nailatag na ang pundasyon nito; at ang Espiritu Santo, na nakakita na nang maaga sa pagdating nito, ay sumagot sa mga maling aral sa sulat na ito.

May iba pang mga bulaang guro na nagliligaw sa mga taga-Colosas. Ang pagbanggit sa “bagong buwan” at “sabbath” sa Colosas 2:16 ay agad na nagpapakilala sa mga relihiyosong ito bilang mga Judaizer. Ang mga Judiong ito ay mga Cristiano (sa pagpapahayag), pero sinikap nilang ihalo ang Ebanghelyo ni Cristo sa teosopiya at sa mga aral tungkol sa mga anghel na uso noong panahon nila. Nahawa sila ng mga prinsipyong naglayo sa kanila mula sa simpleng aral tungkol kay Cristo. Ang kanilang maling sistema ng pilosopiya at mistisismong asetiko, na nagtangkang manghimasok sa mga bagay na hindi nakikita,

ay nagpababa sa kadakilaan at kataasan ng Panginoong Jesu-Cristo, at lalo na sa kasapatan ng Kanyang gawain ng pagtubos.

Ang lahat ng masasamang aral na ito ang naging dahilan ng pagsulat ng Sulat na ito, pero ang layunin ng pagsulat ay higit pa sa pagsalungat sa mga maling doktrina. Inilahad ng Espiritu Santo ang katotohanan ng Ebanghelyo at ipinakita ang kamahalan at kaluwalhatian ni Cristo, na siyang nangunguna sa lahat ng bagay, Ulo ng nilalang, at Ulo ng iglesya. Inilahad din ng Espiritu Santo ang kabuuan ng pagtubos ni Cristo at ang buháy na pakikipag-isa ng mananampalataya sa Kanya. Gaya ng lahat ng Sulat ni Pablo na naglalaman ng kapahayagan ng Diyos sa tao, ang Sulat sa mga taga-Colosas, kasama ang mahahalaga at maluwalhating katotohanan nito, ay pagkaing nasa tamang panahon para sa bayan ng Diyos, lalo na sa mga araw na ito na hinaharap natin ang parehong mga kamalian sa mga makabagong kilusan na pinalalakas ng kapangyarihan ni Satanas upang wasakin ang mismong pundasyon ng pananampalataya.

Ang Kapares ng Efeso

Isinulat ni Pablo ang Colosas noong mga taong A.D. 62 mula sa bilangguan sa Roma, at dinala ito ng parehong mensahero na tumanggap din ng Sulat sa mga taga-Efeso mula sa kamay ng apostol. Si Tiquico ang mensaherong ito (Efeso 6:21; Colosas 4:7-9). May kapansin-pansing pagkakahawig ang dalawang Sulat na ito, kaya tinawag pa nga silang kambal.

Ganito ang sinabi ni Dean Alford tungkol sa kanila: “Sa pagsulat ng dalawa, iisa ang kalagayan ng isip ng Apostol, puspos ng mga kaluwalhatian ni Cristo at ng maluwalhating mga pribilehiyo ng Kanyang iglesya na bunga nito, na itinayo sa

Kanya at buháy na nakakabit sa Kanya. Ang makapangyarihang paksang ito, habang tinitingnan niya nang may galit ang hamak na sistema ng mga pagkain at inumin at mga banal na araw at pamamagitan ng mga anghel na kinakaladkaran pababa ang kanyang mga taga-Colosas, ay tumayo sa harap niya sa buong haba at lapad at taas nito.”

Ang mga aklat ng Efeso at Colosas ay naglalaman ng pinakamataas na kapahayagang ibinigay ng Diyos sa tao. Ang Colosas ang kapares ng Sulat sa mga taga-Efeso; ang bawat isa ay maaaring ituring na karugtong ng isa. Sa Efeso, ang kapahayagan ay higit sa lahat tungkol sa katawan ni Cristo (ang iglesia), ang kapuspusan ng katawang iyon, ang mayayamang pribilehiyo nito at ang makalangit nitong kapalaran; sa Colosas naman ay ipinahayag ang Ulo ng katawang iyon sa Kanyang kapuspusan at kaluwalhatian. Sa Efeso, paulit-ulit nating makikita na ang kalagayan ng mananampalataya ay inilarawan bilang “kay Cristo Jesus” (1:1); sa Colosas naman ay mababasa natin ang tungkol kay Cristo sa mananampalataya, “si Cristo sa inyo” (1:27). Inihahayag ng Efeso ang pagtawag ng Diyos at hinihimok ang mga mananampalataya na “lumakad nang karapat-dapat sa pagkatawag na sa inyo’y itinawag” (4:1); ang Colosas naman, na nagpapakilala sa Panginoon at sa Kanyang kaluwalhatian, ay hinihimok ang mga mananampalataya “na lumakad nang karapat-dapat sa Panginoon” (1:10).

Walang pakikipagtalo tungkol sa masasamang doktrina at mga kamalian sa Efeso; pero kitang-kita ito sa Colosas. Sa Efeso, lubos na inilahad ang Espiritu Santo at ang Kanyang gawain sa mananampalataya; doon natin mababasa ang pagbibigay-buhay, pagtatatak at pagpupuspos ng Espiritu, at binabalaan tayo laban sa pagpatay sa ningas at pagpapalungkot sa

Espiritu. Sa Colosas, walang sinasabi tungkol sa Espiritu Santo; wala roon ang doktrina tungkol sa Espiritu. Kasabay nito, ang mga katotohanan tungkol sa pagtubos na nasa Efeso (pati na sa Roma at Galacia) ay nabanggit lahat sa Colosas.

Ang Susi sa Sulat

Ang Colosas 2:9-10 ang sentro ng Sulat: “Sapagkat sa Kanya ay nananahan ang buong kapuspusan ng pagka-Diyos sa anyong katawan. At kayo ay buo na sa Kanya, na siyang ulo ng lahat ng pamunuan at kapangyarihan.” Ang mga talatang ito, ang mismong puso ng Sulat, ang susing nagbubukas ng makalangit nitong mga kayamanan, ang nagpapakita ng saklaw ng sulat. Hindi nagsimula ang apostol sa pagbababala sa mga taga-Colosas tungkol sa panganib at sa paglalantad ng nakamamatay na mga kamaliang pumapasok sa kanila. Ang una niyang isinulat ay tungkol kay Cristo at sa Kanyang kaluwalhatian. Nais ng Espiritu ng Diyos na magkaroon ang mga taga-Colosas ng tamang pagtingin sa persona at kaluwalhatian ng Panginoong Jesu-Cristo, sa Kanyang karangalan at pangunguna sa lahat ng bagay, sa dakilang gawain ng pakikipagkasundo, ang kapayapaang ginawa sa pamamagitan ng dugo ng krus, at sa mga bunga ng gawaing ito ngayon at sa hinaharap.

Pagkatapos ay ipinakita ni Pablo na ang mananampalataya ay “kay Cristo,” at na Siya, na sa Kanya nananahan ang buong kapuspusan ng pagka-Diyos, ay siyang kapuspusan ng mananampalataya. Ang bawat isa ay buo na sa Kanya. Kaya ang mga ordenansa, pilosopiya, mga tradisyon ng tao, ang panghihimasok sa mahiwagang mga bagay, at ang pagsamba sa mga anghel ay walang maidaragdag sa kaalaman o kasakdalan ng mananampalataya. Ang kanyang kasakdalan ay si Cristo.

Gayunman, ang mananampalatayang “nabuhay na kasama ni Cristo” at kaisa Niya ay dapat humawak nang praktikal sa kapuspusang ito at lumakad sa kapangyarihan nito habang siya ay nabubuhay dito sa lupa (Colosas 3:1; 2:6).

Nawa’y punuin ng Diyos Espiritu Santo, ang may-akda ng Sulat na ito, sa pamamagitan ng Kanyang mensahe, ang ating mga mata at puso ng Kanya na ating Panginoon at Ulo ng Kanyang katawan.

Balangkas ng Aklat ng Colosas

I. Unang Bahagi—Doktrina (1:1-3:4)

A. Si Cristo, ang Ulo ng Katawan (1:1-29)

1. Pagbati at Panimula (1:1-8)
2. Panalangin at Pasasalamat ni Pablo (1:9-14)
3. Dalawang Uri ng Pagka-Ulo (1:15-19)
4. Dalawang Uri ng Pakikipagkasundo (1:20-22)
5. Dalawang Uri ng Ministeryo (1:23-29)

B. Si Cristo, ang Tunay na Karunungan (2:1-23)

1. Ang Hiwaga ng Diyos (2:1-7)
2. Ang Lunas sa Pilosopiyang Agnostiko (2:8-10)
3. Ang Lunas sa Legalismo ng mga Judio (2:11-17)
4. Ang Lunas sa Mistisismong Gnostiko (2:18-19)
5. Ang Lunas sa Makalamang Asetisismo (2:20-23)

C. Si Cristo, ang Buhay ng Mananampalataya (3:1-4)

II. Ikalawang Bahagi—Praktikal (3:5-4:18)

A. Kabanalan sa Pamamagitan ng Pagiging Katulad ni Cristo (3:5-17)

1. Paghuhubad sa Luma (3:5-11)

2. Pagsusuot ng Bago (3:12-17)

B. Mga Ugnayan sa Lupa na Pinabanal (3:18—4:1)

C. Mga Pangaral at Pagbati (4:2-18)

Panimula ng May-akda

Walang sinumang pamilyar sa mga sulat ni Pablo ang hindi makakakita na ang mga Sulat sa mga taga-Efeso at sa mga taga-Colosas ay malapit na magkaugnay. Nais ng apostol na mabasa ang dalawa ng parehong mga tao. Malamang na ang sulat “mula sa Laodicea” na binanggit sa Colosas 4:16 ay ang Sulat natin sa mga taga-Efeso. May ilang taong hindi tumatanggap na kinasihan ng Diyos ang Bagong Tipan ang nag-akalang ang Colosas ay isang magaspang na pagtatangkang isulat muli ang Efeso mula sa alaala, pero ang maingat na pagsusuri sa dalawang sulat ay nagpapakita na ang isa ay katapat at kapupunan ng isa.

Ipinahahayag ng Efeso ang dakilang katotohanang inihayag kay Pablo at sa pamamagitan niya sa lahat ng bansa, ang katotohanang mariin niyang tinawag na “hiwaga.” Sa sulat na iyon, inilarawan ng apostol ang iglesya bilang katawan ni Cristo sa makalangit nitong anyo, gaya ng sa 1 Corinto na inilahad niya ang mga pananagutan ng katawan dito sa lupa. Siyempre, hindi kinaliligtaan ng Efeso ang kahalagahan ng ating pananagutan dito sa lupa na tuparin ang ating pagkatawag at ipakita ang pagkakaisa ng Espiritu. Gayunman, sa doktrina, ang paksa ng Sulat na iyon ay tila ang katawan bilang kabuuan ng mga mananampalataya mula Pentecostes hanggang sa pagdagit, na lahat ay kaisa ng nabuhay na muling si Cristo sa pamamagitan ng Espiritu Santong nananahan sa kanila.

Ang Colosas naman ay tungkol kay Cristo bilang Ulo ng katawan. Sinisikap ng Sulat na ito na ituon ang puso ng mga banal sa Kanya bilang nabuhay na muli at niluwalhati, na hindi na kilala ayon sa laman kundi sa pagkabuhay na muli bilang Ulo

ng isang bagong kaayusan. At sinisikap ng sulat na itanim sa mga mananampalataya ang kanilang pananagutan sa sanlibutang ito na kilalanin Siya bilang Ulo ng katawan. Kaya masasabi natin na ang pagka-Ulo ni Cristo ang paksa ng Colosas.

Hindi tayo dapat magtaka na makakita ng malaking pagkakahawig sa Efeso at Colosas, sapagkat napakalapit ng ugnayan ni Cristo at ng Kanyang katawan kaya ang sinasabi tungkol sa isa ay madalas na masasabi rin tungkol sa isa pa. Tungkulin ng mga bahagi ng katawan na ipakita ang buhay ng Ulo na nabuhay na muli. Itinutuon ng Espiritu Santo ang ating pansin sa Ulo upang tayo ay mahiwalay sa lahat ng magpapahiya sa Kanya at maligtas mula sa anumang maglalayo sa Kanya sa atin.

Sa simula ng panahon ng iglesya, kitang-kita ang pangangailangan sa ministryong gaya ng nasa aklat ng Colosas. Kung hindi binabantayan ng Panginoon Mismo ang Kanyang sariling katotohanan, maaaring natabunan ang tunay na doktrinang Cristiano noong mga unang siglo ng isang kakatwang halo ng legalismong Judio, pilosopiyang Griyego at mistisismo ng Silangan. Pinagsalikop ang mga ito upang makabuo ng ilang ganap na bagong sistema ng pag-iisip na ikinabit sa pangalan ni Cristo sa napakatusong paraan. Ang naging bunga ay ang “hiwaga ng kasamaan” na binanggit sa 2 Tesalonica 2:7. Ang iba’t ibang bagong sistemang ito ay pinagsama-sama sa ilalim ng pangkalahatang pangalang *Gnostisismo*.

Ang Gnostisismo, kahit man lang sa pangalan, ay kabaligtaran ng tinawag ni Huxley nang maglaon na *agnostisismo*. Ang huling salitang ito ay nangangahulugang “walang kaalaman.”

Sinasabi ng agnostiko na hindi makikilala ang Diyos, na hindi malulutas ang hiwaga ng sansinukob. Sinasabi niya, “Maaaring mayroon o maaaring walang personal na Diyos sa likod ng sansinukob na ito; maaaring walang hanggan o hindi ang materya; maaaring mabuhay pa o hindi ang tao pagkatapos ng kamatayan. Hindi ko alam.” At panatag niyang ipinagpapalagay na dahil hindi niya alam, wala ring ibang nakakaalam.

Tinatanggihan ng agnostiko ang banal na kapahayagang ibinigay sa atin sa Banal na Kasulatan, kaya kuntento na siyang maging isang ignoramus (na siyang katumbas sa Latin ng agnostiko) gayong maaari sana siyang magkaroon ng tiyak na kaalaman ng isang tinuturuan ng Diyos.

Ang Gnostiko naman ay nagsasabing, “Alam ko.” Ang Gnosis, na pinagmulan ng salitang “Gnostiko,” ay nangangahulugan lamang ng “kaalaman.” Ang *Epignosis*, isang salitang ginamit ng apostol para tumukoy sa Cristianismo, ay nangangahulugang “higit na kaalaman.” Ipinagmalaki ng Gnostiko na mas buo ang kaalaman niya sa mga hiwaga ng buhay at kamatayan at sa mga makalangit na nilalang kaysa sa inihahayag ng Biblia mismo.

Dinagdagan niya ang kapahayagan ng Kasulatan, o kaya’y binaluktot ito sa pamamagitan ng pagkakabit dito ng kakatwang mga panaginip ng mga Persiano at ng mga pangangatwiran ng tao. Hindi siya Judio, hindi Cristiano, hindi pilosopo, at hindi rin Zoroastriano. Ang Gnostiko, matapos kunin ang inakala niyang pinakamabuti sa lahat ng kanilang sistema, ay itinuring ang sarili na nakahihigit sa kanilang lahat, katulad na katulad ng teosopista ngayon.

Ang Gnostisismo, isang kakatwang panggagaya sa mga banal na hiwaga, ay nagkunwaring may malalim na espirituwalidad, kahanga-hangang kapuspusan ng kaalaman, at malalim na pag-

iisip. Kaya ang bagong sistemang ito ay lubhang kaakit-akit sa likas na pag-iisip ng tao, na laging natutuwang humaka-haka tungkol sa mga banal na paksa, pero ito ay galing kay Satanas at sadyang binalak ng kaaway upang itago ang kaluwalhatian ng nagniningning sa mukha ni Cristo Jesus.

Wala akong panahon o puwang dito para talakayin ang mga antas ng mga espiritung nilalang na ayon sa Gnostisismo ay namamagitan sa Diyos na hindi nilalang at sa Kanyang mga nilalang. Ang mga interesado ay madaling makakakita ng buong paliwanag tungkol sa demiurge at sa napakaraming kabalistikong eon at mabababang emanasyon na diumano'y nasa pagitan ng kaluluwa at ng Diyos. Ang lugar na hawak ni Cristo Mismo sa sistemang ito ay iba-iba depende sa guro; maraming Gnostiko ang nagpakasasa sa pinakaligaw na mga haka-haka.

Inakala ng ilan na si Jesus ay tao lamang, at na si Cristo ay ang banal na Espiritung dumating kay Jesus sa Kanyang bautismo at umalis sa Kanya sa krus; kaya hindi masasabing si Cristo ang namatay, si Jesus lamang ang namatay. Makikilala ninyo ang aral na ito bilang ugat na kamalian ng karaniwang tinatawag na Christian Science. Ang iba naman ay naniwalang ang katawan ni Jesus ay espirituwal lamang, hindi materyal; iniugnay nila ang kasamaan sa materya kaya ayaw nilang maniwala na “ang Salita ay nagkatawang-tao” (Juan 1:14). Ang unang pananaw ang tila nasa isip ni apostol Pablo nang isulat niya ang Colosas. Ang ikalawa naman ang sinagot ni apostol Juan sa kanyang tatlong Sulat.

Ang dalawang pananaw ay kapwa nagnanakaw sa mga banal ng tunay na Cristo ng Diyos. Inilalayo Siya ng kaisipang Gnostiko, na may maraming anghel na nakapagitan; ang mga ito raw ay

kailangang tawagan at palubagin muna bago makilala ang pakikipag-isa kay Cristo. Ipinakita ni Pablo na makalalapit tayo nang tuwiran sa Kanya, na ang taong si Cristo Jesus ang “iisang tagapamagitan sa Diyos at sa mga tao” (1 Timoteo 2:5). Inilagay ng mga Gnostiko si Cristo sa ibaba ng iba’t ibang ranggo ng mga pamunuan at kapangyarihan at maluwalhating mga espiritung nilalang na paakyat hanggang sa Diyos na hindi nakikita, samantalang ipinakita ni Pablo na si Cristo ang Manlilikha ng lahat ng pamunuan at kapangyarihan at na ang lahat ng ito ay dapat pasakop sa Kanya “na siyang larawan ng Diyos na hindi nakikita” (Colosas 1:15).

Hindi ko na sana iisiping kailangang talakayin ang mga lumang kamaliang ito kung hindi totoo na ang panganib na mawala sa paningin ang Ulo ay kasing-totoo ngayon gaya noong panahon ni Pablo. Ang bawat makabagong maling kulto ay isa lamang lumang erehiya ni Satanas na binuhay muli, at ang bawat isa ay dinisenyo upang baluktutin ang ilang bahagi ng inihayag na katotohanan tungkol kay Cristo at sa Kanyang gawain ng pagtubos. Ang mga nagtataguyod ng mga sistemang ito ay maaaring magpakita ng malaking kababaang-loob at mangaral at magsagawa ng matinding pagtangga sa sarili, hanggang sa puntong pinababayaan na ang katawan at ang mga pisikal nitong pangangailangan. Pero lahat sila ay naglalayo kay Cristo Jesus, ang tunay na Cristo ng Diyos, at naglalagay ng isang guni-guning cristo sa Kanyang lugar, isang cristo na hindi tagapagligtas na nagbayad-sala. Ang kaunting kaalaman tungkol sa mga sinaunang teoryang ito ay maaaring makapigil sa mga tapat na kaluluwa na masilo sa mga lambat ng mas bagong mga sistema. Kaya kailangan ng mga Cristiano sa bawat panahon na basahin ang sulat na ito sa mga taga-

Colosas upang manatili silang nakakapit sa katotohanan na si Cristo ang Ulo ng katawan.

Napansin na ito ng iba, pero dapat ulitin: lubos na nakatuon ang Espiritu sa pagluwalhati kay Cristo sa kahanga-hangang Sulat na ito kaya itinatago Niya ang Kanyang sarili. Sa Efeso, kung saan inilalahad ang katotohanan ng iisang katawan, maraming beses na binanggit ang Espiritu Santo at may malinaw na aral tungkol sa Kanyang persona at tungkulin. Pero sa Colosas, hindi Siya kailanman binanggit sa doktrina, at minsan lamang binanggit nang “di-sinasadya” (hindi ko ibig sabihing walang banal na layunin), at iyon ay sa 1:8 kung saan binanggit ni Pablo ang “pag-ibig sa Espiritu” ng kanyang mga mambabasa. Tiyak na napakamakahulugan ng hindi pagbanggit na ito. Ang Espiritu Santo, bagaman walang hanggang kapantay ng Ama at ng Anak, na silang lahat ay iisang Diyos, ay nagtatago ng Kanyang sarili upang hindi maliitin o mawala sa paningin ng tao ang Panginoong Jesus bilang Ulo ng bagong nilalang. Ang pinagpalang Paraclete ay hindi nagsasalita tungkol sa Kanyang sarili, kundi ipinakikita sa atin ang mga bagay ni Cristo. Ayaw Niyang “makipagsapalaran” man lang (gaya ng sasabihin ng tao) na isipin Siyang Isang pumapagitna sa mananampalataya at kay Cristo.

Sa pagkakaalam natin, hindi kailanman nakapunta si Pablo sa Colosas bilang lingkod na nangangaral, bagaman si Filemon, na taga-roon, ay naligtas sa pamamagitan niya. Hindi pa nakikita ng apostol ang mga banal na sinusulatan niya, pero marami sa kanila ang maaaring nakarinig sa kanya noong nasa Efeso siya, nang “ang lahat ng nananahan sa Asia ay nakarinig ng salita” (Mga Gawa 19:10). Ang “Asia” rito ay hindi tumutukoy sa kontinente o sa Asia Minor, kundi sa isang mas maliit na

distritong pinamamahalaan ng isang Romanong prokonsul, kaya ito ay kilala bilang “prokonsular na lalawigan ng Asia.” Minsan ay pinagbawalan si Pablo na pumunta sa Asia, pero nang maglaon ay naglingkod siya roon nang may malaking pagpapala.

Ang pitong iglesya ng Apocalipsis ay nasa Asia. Bagaman hindi sinulatan ng Panginoon ang Colosas nang magpakita Siya kay Juan sa Patmos, ang lungsod ay malapit sa Laodicea, at kasama ng Colosas at Hierapolis ay bumuo ito ng tatlong lungsod na may malalaking kapulungan ng mga Cristiano noong mga unang araw.

Si Epafras ang piniling kasangkapan sa pag-eebanghelyo sa Colosas. Maliwanag na nanatili siya kasama ng mga banal at inalagaan sila bilang isang maka-Diyos na pastor pagkatapos ng kanilang pagkaligtas. Pero ginugulo siya ng mga sugo ni Satanas na, para sa sarili nilang pakinabang, ay determinadong iligaw ang mga batang mananampalataya. Kaya humingi si Epafras ng tulong kay apostol Pablo, na noon ay bilanggo sa Roma. Bilang tugon sa pakiusap ng pastor na ito, isinulat ni Pablo, sa pamamagitan ng banal na pagkasi, ang kanyang sulat sa mga taga-Colosas.

Sa napakaraming pagkakataon, pinahintulutan ng Diyos na ang kamalian sa doktrina o kabulukan sa pamumuhay sa mga unang iglesya ay maging daan upang madagdagan ang kapahayagan at turo ng Diyos. Sa Kanyang awa at karunungan, pinahintulutan Niyang lumitaw ang bawat posibleng anyo ng kamalian noong panahon ng mga apostol sa kasaysayan ng iglesya, upang ang lahat ng kamalian ay mailantad at ang katotohanan ay maipahayag sa pamamagitan ng mga taong kinasihan, at sa gayon ay maingatan ang pananampalataya sa

kasimplihan nito para sa mga susunod na salinlahi. Kaya wala nang bagong maiaalok si Satan.

Paminsan-minsan, ang mga lumang erehiya ay binibihisan ng bago at ipinakikilala bilang mga bagong pagkaunawa sa katotohanan, pero “walang bagong bagay sa ilalim ng araw” (Eclesiastes 1:9). Ang tanging kailangan ng Cristiano upang maingat siya mula sa makabagong masasamang sistema ng pag-iisip ay ang mas malalim na pagkakilala sa Salita ng Diyos. Sa Kasulatan, itinuturo ang katotohanan sa kadalisayan nito, at ang mga kasinungalingan ng kaaway ay inilalabas sa liwanag at lubos na inilalantad. Halimbawa, ang sinumang pamilyar sa turo ng Colosas ay hindi kailanman maililigaw ng mapanlinlang na mga pangangatwiran ng iba’t ibang okultong sistema na ipinipilit ngayon sa madaling-mapaniwalang publiko. Hindi siya maililigaw ng teosopiya o ng espiritismo, at hindi rin siya malililang ng mga binuhay na relihiyong Gnostiko gaya ng Eddyism, ng Unity School of Christianity, o ng iba pang sangay ng maling-pinangalanang New Thought.

Ang unang bahagi ng Colosas ay tungkol sa doktrina (1:1-3:4) at ang ikalawang bahagi ay praktikal (3:5-4:18). Ang sulat na ito ay isang mahalagang bahagi ng Salita ng Diyos at, gaya ng lahat ng Kasulatan, ay “isinulat para sa ating ikatututo” (Roma 15:4). Tila lalong tumataas ang halaga ng Sulat na ito habang dumarami ang mga bagong kulto at maling sistema, sapagkat lahat sila ay dinisenyo upang mawala sa ating paningin ang Ulo at makalimutan natin ang ating pakikipag-isa sa Kanya sa kaluwalhatian.

Kabanata 1: Si Cristo, ang Ulo ng Katawan

Pagbati (Colosas 1:1-2)

Nagsisimula ang Sulat sa mga taga-Colosas sa mga salitang ito: “Si Pablo, apostol ni Jesu-Cristo sa kalooban ng Diyos, at si Timoteo na ating kapatid.”

Labintatlong Sulat sa Bagong Tipan ang nagsisimula sa pangalang “Pablo.” May ikalabing-apat na sulat na, bagaman maraming pagtatalo tungkol sa kung sino ang sumulat nito, ay karaniwang tinatanggap na galing din sa parehong panulat; iyon ang Sulat sa mga Hebreo. Pero ang unang salita ng Sulat na iyon ay “Diyos.” Ang labintatlong nagsisimula sa salitang “Pablo” ay isinulat alinman sa mga iglesia sa gitna ng mga Hentil o sa mga indibidwal na mananampalataya. Si Pablo ang apostol sa mga Hentil, at bilang ganoon ay pinarangalan niya ang kanyang tungkulin. Pero hindi siya ang apostol sa mga Hebreo, at kung siya nga ang piniling sumulat ng Sulat sa mga Hebreo (na matibay kong pinaniniwalaan), angkop lamang sa kanyang pagka-apostol sa mga Hentil na itago niya ang kanyang pangalan sa kahanga-hangang paliwanag na iyon tungkol sa luma at bagong tipan. Si Cristo lamang ang Apostol at Propeta ng bagong tipan, gaya nina Moises at Aaron sa luma, kaya ang unang salita ng Hebreo ay “Diyos” lamang: “Ang Diyos, na... sa mga huling araw na ito ay nagsalita sa atin sa pamamagitan ng Kanyang Anak” (Hebreo 1:1-2).

Sa sulat sa mga taga-Colosas, isinama ni Pablo si Timoteo sa pagbati. Tunay na tunay ang samahan ng dalawang lingkod na ito ng Diyos, kahit malayo ang agwat ng kanilang edad.

Naligtas si Timoteo noong ministeryo ni Pablo sa Listra, at nang dalawin muli ng apostol ang rehiyong iyon, buong-pusong inirekomenda sa kanya ng mga kapatid ang binatang ito. Sa tingin nila, si Timoteo ay isang mananampalatayang, dahil sa kanyang espirituwal na mga biyaya at kaloob, ay angkop na lumabas sa ministeryo ng Salita. Sinunod ni Pablo ang kanilang payo at isinama si Timoteo, matapos ipatong nang taimtim ng matatandang kapatid ang kanilang mga kamay sa kanya at ipagkatiwala siya sa Diyos para sa natatanging paglilingkod na ito.

Sa mga sumunod na taon, pinatunayan ni Timoteo sa lahat ng paraan na siya ay maaasahan at tapat. Ang di-makasariling malasakit niya sa kapakanan ng bayan ng Diyos at ang tapat niyang pagkakalakip sa kanyang pinunong tao ang nagpamahal sa kanya sa kagalang-galang na apostol. Tila sumama pa si Timoteo kay Pablo sa Roma, o sumunod sa kanya roon, at alinman sa kasama niya sa pagkabilanggo o nakatira sa malapit upang maibsan ang paghihirap ng apostol at makapaglingkod din sa mga mananampalataya sa Roma. Kaya sa pagbati, iniugnay ni Pablo sa kanyang sarili ang batang mangangaral nang ipadala niya ang kanyang pagbati sa mga banal sa Colosas.

Itinuring ni Pablo na ang kanyang pagka-apostol ay tuwirang galing sa kalooban ng Diyos. Ang Diyos ang naghayag ng Cristo sa kanya at sa loob niya, ang nagbukod sa kanya para maglingkod, at ang nag-atas sa kanya na ipahayag ang di-masukat na kayamanan ng biyaya sa gitna ng mga Hentil. Kahangalan na isiping ang pagpapatong ng mga kamay ng iglesya sa Antioquia (Mga Gawa 13:3) ay nagbigay ng anumang awtoridad kina Bernabe o Pablo, sapagkat matagal na silang

mga sinang-ayunang manggagawa sa Ebanghelyo. Ang pagpapatong ng mga kamay ay nagpahayag lamang, gaya sa kaso ni Timoteo, ng pakikisama ng isang lokal na kapulungan ng mga Cristiano. Ang Espiritu Santo ang nagsugo at nagtalaga kina Bernabe at Pablo. Kaya mababasa natin na si Pablo ay apostol “sa kalooban ng Diyos” (Colosas 1:1).

Nang sumulat siya sa mga taga-Galacia, gumamit si Pablo ng katulad na mga pananalita, at tinawag ang sarili na apostol “na hindi mula sa mga tao, ni sa pamamagitan ng tao, kundi sa pamamagitan ni Jesu-Cristo, at ng Diyos Ama” (Galacia 1:1). Naglalahad siya ng isang prinsipyong napakahalaga kaugnay ng gawain ng ministeryo. Tuwing nangangahas ang tao na magdagdag ng anuman sa pagtawag ng Diyos o magbigay ng awtoridad sa isang lingkod ni Cristo, inaagaw nila ang lugar ng Espiritu Santo. Ang pinakamalaking magagawa ng anumang pagpapatong ng mga kamay ay ang ipahayag ang pakikisama sa gawain.

Sa Colosas 1:2, ang mga Cristiano sa Colosas ay tinawag na “mga banal at tapat na mga kapatid.” Hindi ibig sabihin ng mga salitang ito na may dalawang uri ng mananampalataya. Sa halip, ang salitang “mga banal” ay tumutukoy sa pagtawag ng Diyos, samantalang ang “tapat na mga kapatid” ay tumutukoy sa tugon ng tao.

Ang Diyos ang tumatawag sa Kanyang mga tinubos na “mga banal,” pero ang mga Romanista at maraming Protestante ay karaniwang mali ang pagkaunawa sa kahulugan ng salitang ito. Akala ng mga Romanista, ang banal ay isang taong lubhang banal na nagpapakita ng malaking debosyon o may kapangyarihang gumawa ng himala, at kabilang sa listahan ng mga tagapamagitan na sinasabing may sobra-sobrang merito o

kabutihan na maaaring magamit ng iba. Marami namang nagsasabing mas naliwanagan sila kaysa sa mga Romanista ang nag-aakala na ang banal ay isang nagtagumpay na sa pakikipaglaban sa kasalanan at tinanggap nang matagumpay sa Langit; kaya tinatawag nilang “santo” ang mga Cristianong pumanaw na. Pero ganap na iba ang kaisipan ng Kasulatan. Ang pinakamasamang makasalanan ay ginagawang banal ng Diyos sa sandaling magtiwala siya sa Panginoong Jesu-Cristo, “na ibinigay dahil sa ating mga pagsuway, at muling binuhay dahil sa ating pagkaaring-ganap” (Roma 4:25). Kaya tayo ay mga banal dahil sa pagkatawag, at hindi una sa lahat dahil sa ating pamumuhay.

Gayunman, dapat tayong mag-ingat na huwag ihiwalay ang praktikal na bahagi ng katotohanan sa bahaging doktrina. Dahil tayo ay mga banal, pananagutan na natin ngayon na mamuhay bilang mga banal. Sa madaling salita, dapat nating isabuhay ang sinabi na ng Diyos na totoo tungkol sa atin sa doktrina. Hindi tayo nagiging banal sa pagpapakita ng mga birtud ng banal; kundi dahil tayo ay mga banal na, dapat nating linangin ang ugali ng isang banal. Siyempre, ginagawa ito sa pakikipag-isa sa Diyos at sa pagsunod sa Kanyang Salita habang lumalakad tayo sa kapangyarihan ng Espiritu Santo.

Ang “tapat na mga kapatid” ay sumusunod sa “mga banal,” pero sa palagay ko ay hindi ito tumutukoy sa isang mas mataas na uri ng mananampalataya. Ang “tapat na mga kapatid” ay mga kapatid na sumasampalataya. Gaya ng mababasa natin sa ibang bahagi, “Ang mga sa pananampalataya ay pinagpapala kasama ng tapat na si Abraham” (Galacia 3:9). Maaari ring isalin ang talata nang ganito, “Ang mga may pananampalataya ay pinagpapala kasama ng tapat na si Abraham,” o “Ang mga

sumasampalataya ay pinagpapala kasama ng sumasampalatayang si Abraham.” Lahat ng tunay na Cristiano ay sumasampalataya, o tapat na mga kapatid. Ang mga nagsasabing sila ay kay Cristo pero hindi naniniwala sa Kanyang Salita ay nagpapakitang sila ay hindi totoo at hindi tapat sa kanilang ipinahahayag, sapagkat nasusulat, “Ang lumalapit sa Diyos ay dapat sumampalatayang Siya ay buháy, at na Siya ang tagapagbigay-gantimpala sa mga masikap na humahanap sa Kanya” (Hebreo 11:6). Sinabi rin sa atin, “Kung kayo’y mananatili sa Aking salita, kayo nga’y tunay na Aking mga alagad” (Juan 8:31).

Nagpapatuloy ang Colosas 1:2 sa karaniwang pagbati ng apostol: “Biyaya at kapayapaan nawa ang sumainyo mula sa Diyos na ating Ama at sa Panginoong Jesu-Cristo.” Ang biyaya ay ang malaya at di-karapat-dapat na kagandahang-loob ng Diyos. Higit pa nga roon. Ito ay kagandahang-loob na salungat sa ating merito. Kahit ang nararapat sa atin ay ang mismong kabaligtaran, ibinubuhos ng Diyos ang Kanyang kagandahang-loob sa atin. Iyan ang biyaya. Siya na nakaupo sa trono ng biyaya ay nag-aanyaya sa atin na lumapit nang may lakas ng loob upang tumanggap ng biyaya at awa sa bawat pangangailangan sa araw-araw, at masaya nating inuulit ang mga salita ng himno: “Mula nang makilala ng aming kaluluwa ang Kanyang pag-ibig, / Napakaraming awa ang ipinaranas Niya sa amin!”

Ang kapayapaang binanggit dito ni Pablo ay ang kapayapaan ng Diyos na pumapalibot at nag-iingat sa puso ng Kanyang bayan sa araw ng kasamaan. Taglay natin ang kapayapaang ito kahit sa pinakanakababahalang mga kalagayan, sapagkat tiyak tayo na “ang lahat ng bagay ay nagkakalakip-lakip sa ikabubuti ng

mga umiibig sa Diyos, sa mga tinawag ayon sa Kanyang layunin” (Roma 8:28).

Panimula (Colosas 1:3-6)

Naaalala natin ang panimula ng Sulat sa mga taga-Efeso habang binabasa ang bahaging ito ng Colosas, na nagsisimula sa pagpapasalamat sa “Diyos at Ama ng ating Panginoong Jesu-Cristo” (Colosas 1:3). Kaya ipinakikilala ang Diyos bilang Manlilikha at Tagapagligtas, sapagkat sa pamamagitan ni Jesu-Cristo dumarating sa atin ang ating kaligtasan.

Nang marinig ng apostol ang pagkaligtas ng mga taga-Colosas, naudyukan siyang manalangin para sa kanila. Tuwing nababalitaan niyang may mga bagong lumalapit kay Cristo, lagi namang lumalaki ang pasanin niya sa panalangin. Nadama ni Pablo, sa tindi na iilan lamang ang nakadama, ang malaking pangangailangan ng pananalangin para sa bayan ng Diyos. Alam na alam niya ang nakatatakot na pagsalungat ni Satanas, ang prinsipal at diyos ng sanlibutang ito, laban sa mga nagtitiwala sa Panginoong Jesu-Cristo, at alam niya ang nananaig na kapangyarihan ng panalangin upang talunin ang kaaway. Kaya yumukod si Pablo sa harapan ng Diyos sa taimtim na pagsamo para sa mga iniligtas ng biyaya.

Pansinin kung paanong pinagsasama ang pananampalataya, pag-ibig at pag-asa sa Colosas 1:4-5, gaya sa napakaraming iba pang bahagi ng Kasulatan. Iba ang pagkakasunod sa 1 Corinto 13. Doon, kung saan itinataas ni Pablo ang pag-ibig, inuna niya ang pananampalataya, ikalawa ang pag-asa, at huli ang pag-ibig, upang ipakita na mananatili ang pag-ibig kahit lumipas na ang dalawa. Pero sa Colosas 1, inuna niya ang pananampalataya, ikalawa ang pag-ibig, at huli ang pag-asa:

ang pag-asa ang nagtatapos sa buhay na nagsimula sa pananampalataya, at ang dalawa ay pinag-uugnay ng pag-ibig. Inaangkin ng pananampalataya ang kaligtasan sa krus. Tumitingin ang pag-asa sa Langit na darating. Ang pag-ibig ang kapangyarihang nagpapakilos sa banal sa pagitan ng dalawa.

Ipinagkatiwala ng mga taga-Colosas ang kanilang kaluluwa sa isang banal na Persona. Kung minsan, nababagabag ang mga tao sa takot na baka hindi tama ang uri ng kanilang pananampalataya o baka kulang ito para iligtas sila. Pero mahalagang mapansin na hindi ang uri o dami ng pananampalataya ang nagliligtas. Ang Persona na pinagsasaligan ng pananampalataya ang nagliligtas. Ang pinakamatibay na pananampalataya sa sariling pagsisikap, o sa iglesya, o sa mga relihiyosong seremonya ay mag-iiwan sa kaluluwa na waglit magpakailanman. Pero ang pinakamahinang pananampalataya sa Cristo na namatay at nabuhay na muli ay nagliligtas magpakailanman. May mga taong ginagawang tagapagligtas ang kanilang pananampalataya, pero si Cristo lamang ang Tagapagligtas, at ang pananampalataya ay kamay lamang na umaabot sa Kanya.

Binanggit ni Pablo ang pag-ibig ng mga taga-Colosas “sa lahat ng mga banal.” Napakahalaga ng ganitong pag-ibig. Ito ang katibayan ng banal na likas na ibinibigay sa bagong kapanganakan at ang katibayan ng pananahan ng Espiritu Santo. Likas sa kaluluwang ipinanganak na muli ang umibig hindi lamang sa Diyos, kundi pati sa mga ipinanganak Niya. Ang pag-ibig na ito, na walang hangganang sekta, ay yumayakap sa buong bayan ng Diyos.

Tumingin sa hinaharap ang mga taga-Colosas sapagkat narinig na nila noon ang tungkol sa pag-asa sa Langit. Walang sinumang buong nangangaral ng Ebanghelyo kung iniinaw niya ang katotohanan ng pinagpalang pag-asa, ang pagbabalik ng Panginoon upang tanggapin ang Kanyang bayan upang makasama Niya sa bahay ng Ama. Ito ang masayang katuparan ng buhay ng mananampalataya na puno ng pananampalataya, pag-ibig at pag-asa. Hindi inilalagay ng Ebanghelyo ang kamatayan sa harap ng mananampalataya bilang kanyang pag-asa; laging ipinahahayag ng Ebanghelyo na ang pagbabalik ng Panginoon ang kanyang hinihintay.

Ang Ebanghelyo ay ang mabuting balita ng Diyos tungkol sa Kanyang Anak, kaya kapag ito ay buong ipinangangaral, tiyak na kasama rito ang pagpapahayag ng Kanyang tunay at walang-kasalanang pagkatao, ng Kanyang pagka-Diyos, ng Kanyang pagkapanganak sa isang birhen, ng Kanyang paghahandog ng sarili bilang kahalili natin, ng Kanyang maluwalhating pagkabuhay na muli, ng Kanyang kasalukuyang gawain bilang Tagapagtanggol at Dakilang Saserdote sa kanan ng Diyos sa Langit, at ng Kanyang muling pagdating upang maghari sa kapangyarihan at katuwiran kasama ang lahat ng Kanyang tinubos. Lahat ng mahahalagang katotohanang ito ay kasama “sa salita ng katotohanan ng Ebanghelyo.”

Sa Colosas 1:6, natutunan natin na ang Ebanghelyong ito, kahit noong panahon ni Pablo, ay naipangaral na hanggang sa mga dulo ng lupa. Ang parehong mensaheng nakarating sa Colosas ay naipangaral na sa buong sanlibutan, gaya rin ng ipinahahayag sa 1:23. At saanman nakarating ang Ebanghelyong ito ng krus, nagbunga ito sa ikapupuri at ikaluluwalhati ng Diyos sa mga sumampalataya rito.

Napakalaking kahangalan ang maghanap ng bunga bago pa makipagkasundo ang kaluluwa sa Diyos, o ang umasa ng katibayan ng kaligtasan sa buhay bago pa sampalatayanan ang Ebanghelyo. Ang kaligtasan ay ganap na gawa ng biyaya. Walang lugar dito ang pagsisikap ng tao. Hindi rin tayo naliligtas sa pamamagitan ng gawain ng Espiritu, na nagbubunga ng siyam na bungang binanggit sa Galacia 5:22-23. Naliligtas tayo sa pamamagitan ng gawain ni Cristo, isang gawaing ginawa para sa atin pero ganap na nasa labas natin, isang gawaing wala tayong bahagi maliban sa paggawa ng mga kasalanang nagpako sa Tagapagligtas sa krus. Sabi ng isang matandang lalaking hindi nakapag-aral, “Ginawa ko ang aking bahagi at ginawa ng Diyos ang Kanya: ako ang nagkasala at ang Diyos ang nagligtas. Tumakbo ako palayo sa Kanya nang kasimbilis ng kayang itakbo ng aking mga kasalanan, at hinabol Niya ako hanggang maabutan Niya ako!” Maaaring masabi ito ng iba sa mas magandang pananalita, pero walang makapagsasabi nito nang mas tama at mas malinaw.

Ang Ebanghelyo ay isang mensaheng dapat sampalatayanan, hindi koleksiyon ng mga utos o isang aklat ng mga batas na dapat sundin. Ang kaligtasan ay sa pamamagitan ng pananampalataya upang ito ay ayon sa biyaya, “hindi sa mga gawa, upang walang sinumang makapagmalaki” (Efeso 2:9). Sa sandaling sampalatayanan ang mensahe, nagbubunga ito ng bagong buhay sa kaluluwa. Dumarating ang Espiritu upang manahan sa mananampalataya, at laging nagbubunga ito ng mahalagang bunga para sa Diyos. Ito ang naranasan ng mga mananampalatayang taga-Colosas. Nagbunga ang mensahe ng Ebanghelyo sa kanilang buhay matapos nilang “marinig... at makilala ang biyaya ng Diyos sa katotohanan.” (Pansinin na sa

King James version ng Colosas 1:6, mas mabuti sanang inalis ang mga salitang naka-italiko na of it.)

Ang Ulat ni Epafras (Colosas 1:7-8)

Hindi si apostol Pablo ang nagdala ng mensahe ng Ebanghelyo sa Colosas, sapagkat sa pagkakaalam natin ay hindi pa siya nakadalaw sa lungsod na iyon bilang sugo ng krus (tingnan ang Colosas 2:1). Ibang tapat na lingkod ng Diyos, na nagngangalang Epafras, ang nangaral ng Ebanghelyo sa mga taga-Colosas. Buong pagmamahal siyang tinawag ni Pablo na “aming minamahal na kapwa lingkod” at sinabing siya ay “tapat na ministro ni Cristo” (1:7). Mula sa 4:12 ay mahihinuha natin na ang pinakatanging katangian ni Epafras ay ang kanyang taimtim na pananalangin. Napakapalad natin kapag magkasama ang tapat na pangangaral at taimtim na panalangin! Sayang, madalas silang pinaghihiwalay.

Sa Colosas 1:8 matatagpuan ang tanging pagbanggit sa Espiritu Santo sa Sulat na ito. Kapag kinukwestiyon ang katotohanan tungkol kay Cristo bilang Ulo ng iglesia, o kapag sinisikap ni Satanas na maglagay ng anuman sa pagitan ng kaluluwa at ni Cristo, hindi man lang itutuon ng Diyos ang pansin ng mga banal sa persona o gawain ng Espiritu, baka sa pagkaabala nila sa mga katotohanang nasa loob ay mawala sa kanilang paningin ang dakilang mga katotohanang nasa labas. Kaya rito, ang pagbanggit sa Espiritu ay pahapyaw lamang. Binanggit lamang ni Pablo na ikinuwento ni Epafras sa kanya at kay Timoteo ang “pag-ibig sa Espiritu” ng mga taga-Colosas.

Ang ulat ni Epafras ay isang mahalagang patotoo sa masayang kalagayan ng mga minamahal na batang Cristianong ito na kailan lamang ay inilabas mula sa paganismo at sa lahat ng

kasuklam-suklam nitong gawain. Ngayon, bilang isang pangkat na ibinukod para sa Panginoong Jesu-Cristo, makikilala sila sa pag-ibig na ibinubuhos ng Espiritu sa puso ng mga ipinanganak ng Diyos.

Napakahalaga ng “pag-ibig sa Espiritu.” Ang magkunwaring masigasig para sa katotohanan ng iisang katawan habang hindi naman naipapakita ang pag-ibig ng Espiritu ay paglalagay ng diin sa maling lugar. Ang pagiging tama sa doktrina ay hindi kailanman makapagbabayad sa kakulangan ng pag-ibig sa kapatid. Mas mahalaga sa Diyos, na Siya Mismo ay pag-ibig sa Kanyang likas, na lumakad sa pag-ibig ang Kanyang bayan sa isa’t isa, kaysa sa buong tapang nilang ipaglaban ang mga sistema ng doktrina, gaano man ito kaayon sa Kasulatan. Ang “pagsasabi ng katotohanan sa pag-ibig” (isang pananalitang tamang nagpapahayag ng kaisipan ng Efeso 4:15) ay higit pa sa pakikipaglaban para sa sariling pagpapakahulugan sa katotohanan. Ang nasa isip ni Pablo ay kasama ang pagsasabuhay ng katotohanan sa isang buhay na puno ng pag-ibig sa Diyos at sa mga Kanya, at pati sa mga kawawang waglit na makasalanang pinagkamatayan ni Cristo.

Ang Panalangin ni Pablo (Colosas 1:9-14)

Ipinaaalala sa atin ng bahaging ito ang mga panalangin ng apostol para sa mga taga-Efeso, na nakatala sa mga kabanata 1 at 3 ng Sulat na iyon. May napakahalaga at lubhang nakapagtuturo sa pagkakataong makibahagi tayo sa mga iniisip ni Pablo tungkol sa bayan ng Panginoon sa Colosas at mabasa ang kanyang mga hiling para sa kanila sa iba’t ibang kalagayan nila. Ang malalim niyang malasakit, para sa kanilang paglago sa biyaya, para sa kanilang pagkaliwanag sa mga bagay ng Diyos, para sa kanilang pagkaunawa sa layunin ng Diyos, para sa

katibayan ng espirituwal na kapangyarihan sa kanilang buhay, ay kitang-kitang nahayag habang iniluluhod niya ang kanyang mga tuhod sa harap ng Diyos at Ama ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Hindi nasiyahan ang apostol na malaman lamang na ang mga tao ay inaring-ganap na at kaya ay ligtas na magpakailanman.

Pinamamahalaan si Pablo ng taimtim na hangarin na maunawaan ng lahat ng taga-Colosas ang kanilang pagkatawag upang ang kanilang buhay at paglakad ay umayon dito. Nais ng apostol na maalala nila na sila ay narito upang katawanin si Cristo, ang kanilang Ulo na nabuhay na muli. Ang mga hangaring ito ang naging pasanin ng kanyang mga panalangin. Duda ako kung may sinumang manunulat na tao lamang ang nakapagbigay ng mga mungkahing kasing-kapaki-pakinabang ng mga kaisipang darating sa atin tungkol sa sarili nating buhay-panalangin habang binubulay-bulay natin ang mga hiling ni Pablo.

Sa Colosas 1:12-14, nagpasalamat ang apostol para sa ilang pagpapalang hindi maaaring mawala, sapagkat ibinigay ito sa atin ng Diyos sa sandaling sumampalataya tayo kay Cristo na namatay upang maging atin ang mga ito. Pero sa mga talatang 9-11, humiling si Pablo ng iba pang karagdagang pagpapala na kailangan nating ipanalangin araw-araw; kailangan nating laging pagsikapan ito sa ating kaluluwa upang hindi tayo mabigong maranasan ang mga pakinabang na ito. Napakahalagang makilala ang pagkakaiba ng dalawang uri ng pagpapalang ito, pero maraming mananampalataya ang hindi nakakakita ng pagkakaibang ito.

Sa ilang grupo, halos bawat pampublikong panalangin ay nagtatapos nang ganito: “Idinadalangin namin sa Iyo,

patawarin Mo kami sa aming mga kasalanan, at hugasan Mo kami sa dugo ni Jesus. Tanggapin Mo kami sa Iyong kaharian, ibigay Mo sa amin ang Iyong Espiritu Santo, at iligtas Mo kami sa wakas alang-alang kay Cristo. Amen.” Pero bawat hiling sa panalanging ito ay naibigay na sa mananampalataya kay Cristo! Pinatawad na ng Diyos ang lahat ng pagsuway. Nalinis na tayo ng dugo ni Jesus. Inilipat na Niya tayo mula sa kaharian ng kadiliman tungo sa kaharian ng Anak ng Kanyang pag-ibig. Tinatakan na Niya tayo ng Kanyang Espiritu Santo, sapagkat “kung ang sinuman ay walang Espiritu ni Cristo, siya ay hindi sa Kanya” (Roma 8:9). Dahil ligtas na tayo magpakailanman mula sa sandaling sumampalataya tayo sa Ebanghelyo, mas mabuti pang sumigaw tayo nang may galak sa pananampalataya: “Salamat sa Iyo at pinatawad Mo na ang lahat ng aming kasalanan at hinugasan ang bawat mantsa sa dugo ng Kordero. Dinala Mo na kami sa Iyong kaharian, ibinigay Mo na sa amin ang Iyong Espiritu Santo, at iniligtas Mo na kami magpakailanman.” Ang pananampalataya ay nagsasabi ng amen sa ipinahayag ng Diyos sa Kanyang Salita na totoo. Ang patuloy na pananalangin para sa mga pagpapalang sinasabi Niyang atin na ay ang pinakatusong uri ng di-pagsampalataya, at ninanakaw nito sa atin ang kagalakang maaari sanang maging atin kung may pananampalataya tayong sampalatayanan ang “napakadakila at napakahalagang mga pangako” na atin kay Cristo (2 Pedro 1:4).

Kaya sundan natin nang maingat ang panalangin ng apostol, timbangin ang bawat parirala at sugnay, at kilalanin ang pagkakaiba ng paghiling at pagpapasalamat. Nagsisimula ang kanyang mga hiling sa Colosas 1:9, kung saan sinabi niya sa kanyang mga mambabasa na idinadalangin niyang sila ay “mapuspos ng kaalaman ng kalooban [ng Diyos].”

Ipinagmamalaki ng mga gumugulo sa mga banal sa Colosas ang kanilang nakahihigit na kaalaman. Ang mga Gnostikong ito ay nakabuo ng masalimuot na sistema ng mistiko at puro guni-guning aral tungkol sa paglapit ng kaluluwa sa Diyos sa pamamagitan ng walang katapusang dami ng mga tagapamagitan; isinabay pa nila sa aral na ito ang mga asetikong patakaran at mga seremonya ng Kautusan. Sa paningin nila, napakasimple ng Ebanghelyong ipinangangaral ni Pablo; itinuring nila itong pagkaunawa ng isang bata sa pilosopiya ng sansinukob; itinuring nila ang Ebanghelyo na pambata para sa mga taong may hinog na pag-iisip. Pero siya na nakakilala sa Ebanghelyong ito sa buong kadakilaan nito, gaya ng iilan lamang na tao ang nakakilala, ay nagsalita rito tungkol sa pagiging “puspos ng *kaalaman* ng kalooban [ng Diyos]” (idinagdag ang *italiko*); at gumamit siya ng pinakamataas na anyo sa halip na salitang paborito ng mga Gnostiko. Ipinagmamalaki nila ang *gnosis*, na ang ibig sabihin ay “kaalaman,” pero ang sinabi niya ay *epignosis*, na literal na nangangahulugang “higit na kaalaman.” Sa banal na kapahayagan lamang ito matatagpuan.

Nang gamitin dito ni Pablo ang pananalitang “ang kaalaman ng Kanyang kalooban,” sa palagay ko ay hindi lamang ang kalooban ng Diyos para sa araw-araw na buhay ng bawat mananampalataya ang tinutukoy niya, bagaman kasama nga iyon sa mas malawak na kaisipan, gaya ng isang patak ng tubig na kasama sa karagatan. Sa palagay ko, ang tinutukoy ng apostol ay ang kahanga-hangang plano ng Ama na alam na mula pa sa walang hanggan, isinasakatuparan ngayon sa panahon, at magkakaroon ng kaganapan sa mga panahong darating. Ang kaalaman sa walang hanggang layuning ito ng Diyos ay tunay ngang higit na kaalaman! Hindi ito kailanman

maaarok ng pinakamatalinong isip ng tao kung walang kapahayagan ng Diyos.

Ang kapahayagang ito ay nasa ating mga Biblia. Dumadaloy ito sa buong Kasulatan mula Genesis hanggang Apocalipsis; nagbibigay ito ng paksang mapagbubulay-bulayan nang may debosyon, nangangailangan ng masigasig na pag-aaral at maingat na pagsusuri ng pinakamatatalinong isip, at humihingi ng pinakamalalim na pagsisiyasat ng pinakaespirituwal na mga mananampalataya. Kasabay nito, ang mga Cristianong hindi nakapag-aral at walang gaanong alam ay laging masisiyahan sa kapahayagang ito kung magpapaakay sila sa Espiritu sa pagsasaliksik sa Kasulatan upang makilala ang kalooban ng Diyos.

Naunawaan ni Pablo ang mahalagang katotohanan na ang katotohanan ay hindi natututunan sa isip lamang, kaya idinalangin niyang maunawaan ng mga taga-Colosas ang walang hanggang layunin ng Diyos “sa buong karunungan at espirituwal na pagkaunawa.” Ang karunungan, na siyang kakayahang gamitin nang tama ang kaalaman, ay ibinibigay ng Espiritu; Siya lamang ang nagbibigay ng tunay na pagkaunawa. Mauunawaan ang isip ng Diyos na nahayag sa Kanyang Salita kapag ang puso ay nagpapasakop sa banal na Guro, at kapag mayroong pagsusuri sa sarili at kawalan ng tiwala sa sarili na umaakay sa isang tao na lumakad nang mahinahon sa harap ng Diyos, hindi sa sariling kagustuhan o kayabangan, kundi sa kababaang-loob at mapagpakumbabang pagsandal sa Kanya na kumasi sa Banal na Kasulatan, na siya lamang makapagpapadunong sa simpleng tao.

Binubuksan ng Diyos ang Kanyang katotohanan sa atin upang tayo ay matuwa sa mga kahanga-hangang bagay na Kanyang

inihayag at upang tayo ay lumakad sa kapangyarihan ng kaalamang ibinigay Niya. Kaya idinalangin ni Pablo na ang kanyang mga mambabasa ay “lumakad nang karapat-dapat sa Panginoon” (Colosas 1:10). Makalalakad lamang tayo “nang karapat-dapat sa Panginoon” kung kilala natin ang Kanyang isip. Ang pag-aaral ng Kanyang Salita at ang maka-Diyos na paglakad ay dapat laging magkasama.

Kapansin-pansin na sa Efeso 4:1 ay hinihimok tayong “lumakad nang karapat-dapat sa [ating] bokasyon [pagkatawag]” bilang mga bahagi ng katawan ni Cristo; sa Filipos 1:27 ay sinasabihan tayong lumakad “ayon sa nararapat sa Ebanghelyo” (o “karapat-dapat sa Ebanghelyo”), na iniwan tayo sa sanlibutan upang ipahayag; at sa 1 Tesalonica 2:12 ay inuutusan tayong “lumakad nang karapat-dapat sa Diyos,” na tumawag sa atin sa Kanyang kaharian at kaluwalhatian. Dapat tayong laging lumakad ayon sa katotohanang nahayag sa ating kaluluwa, kaya sa Colosas ang kaisipan ay dapat tayong “lumakad nang karapat-dapat sa Panginoon,” na siyang Ulo ng bagong nilalang na kinabibilangan na natin ngayon.

Dapat tayong “lumakad nang karapat-dapat sa Panginoon sa buong ikalulugod.” Itinuro ni Dr. Griffith Thomas na ang salitang Griyego na isinaling “ikalulugod” dito ay hindi matatagpuan sa ibang bahagi ng Bagong Tipan, pero ginagamit ito sa ibang lugar upang mangahulugan ng “pagpapauna sa kalooban ng iba kaysa sa sarili nating kalooban.” Ang pariralang isinaling “unto all pleasing” sa King James version ay isinalin ni Bishop Handley Moule bilang “sa bawat pag-una sa Kanyang kalooban.”

Tunay tayong pinagpala kapag mas matamis sa atin ang kalooban ng Diyos kaysa sa sarili nating kalooban, at natutuwa

tayong gawin ang Kanyang kalooban, hindi upang makuha ang Kanyang pabor, kundi upang magdulot ng kagalakan sa Kanyang puso. Pero karamihan sa atin ay napakabagal matuto na ang tanging tunay na kaligayahan sa buhay ay matatagpuan sa paggawa ng kalooban ng Diyos. Walang kabuluhan ang paghahanap natin ng kasiyahan sa pagpipilit ng sarili nating gusto, hanggang sa wakas, gaya ng ibong napagod na kalilipad laban sa mga rehas ng hawla nito, ay bumabagsak tayo pabalik sa kalooban ng Diyos at natututunan na doon nakasusumpong ang isip at puso ng ganap na kapahingahan. Saka natin sinasabi kasama ng sumulat ng himno:

*O ang kapayapaang bigay ng Tagapagligtas,
Kapayapaang di ko nakilala noon!
At ang aking landas ay lalong lumiwanag
Mula nang matuto akong magtiwala pa sa Kanya.*

(F. A. Blackmer)

Ang mananampalatayang natutuwang gawin ang kalooban ng Diyos ay nagiging mabunga. Ang pananalitang ginamit ni Pablo sa Colosas 1:10 ay isinalin na “being fruitful in every good work” sa King James version. Mas magandang salin siguro ang “nagbubunga sa bawat mabuting gawa.”

Ang pariralang “bawat mabuting gawa” ay hindi dapat magpaisip sa atin ng pangangaral lamang ng Ebanghelyo, pagtuturo ng Banal na Kasulatan, o pakikibahagi sa tinatawag kung minsan na gawaing Cristiano o gawain sa iglesia. Madali nating pinaghihiwalay ang makamundo at banal na trabaho, pero ang lahat ng bagay sa buhay ng mananampalataya ay banal. Kailangan nating paalalahanan tungkol dito nang paulit-ulit. Kinikilala ng Iglesia ng Roma ang pitong sakramento, pero

ang bawat gawa ng isang Cristiano ay dapat maging sakramental, ayon sa karaniwang pagkaunawa sa salitang iyon. Anuman ang tama at nararapat kong gawin sa anumang kalagayan, dapat kong gawin iyon na may iisang layunin na luwalhatiin ang Diyos; sa paggawa nito, ako ay nagbubunga para sa Kanya.

Nakarating na sa buong mundo ang patotoo ng isang munting katulong. Sabi niya, “Alam kong naligtas na ako, at alam din ng amo kong babae na naligtas na ako, dahil nililinis ko na ngayon pati ang ilalim ng alpombra.” Saanman ipinangangaral ang Ebanghelyo, ikinukuwento ang kanyang kuwento “bilang alaala sa kanya” (Mateo 26:13). Kahit sa pinakakaraniwang mga gawain, nagbubunga siya para sa Diyos habang sinisikap niyang luwalhatiin Siya sa tapat na pagganap ng kanyang mga pananagutan. Ginawa niya ang kanyang mga gawain “hindi sa paglilingkod na pakitang-tao, na gaya ng mga nagbibigay-lugod sa tao” (Colosas 3:22), “hindi upang bigyang-lugod ang mga tao, kundi ang Diyos na sumusubok sa ating mga puso” (1 Tesalonica 2:4).

Habang lumalakad tayo kasama ng Diyos araw-araw, lumalago tayo sa ating pagkakilala sa Kanya. Higit pa ito sa kaalaman sa Salita ng Diyos, bagaman walang alinlangang ang isa ay umaakay sa isa pa, sapagkat ipinakilala ng Diyos ang Kanyang sarili sa pamamagitan ng Kanyang Salita. Ang “paglago sa pagkakilala sa Diyos” (Colosas 1:10) ay nangangahulugan ng higit na pagkatuto tungkol sa Kanyang pag-ibig at biyaya, sa Kanyang malambing na habag, at sa Kanyang pagkalinga sa mga nagtitiwala sa Kanya, at ng pagpapatunay kung gaano kaseryoso ang lumihis sa landas ng pagsunod at sa gayon ay malantad sa pamalo ng pagtutuwid. Nakikilala natin ang Diyos

habang lumalakad tayo kasama Niya; lumalakad tayo kasama Niya habang sinusunod natin ang Kanyang Salita.

*Nakikilala natin Siya nang di natin makikilala
Sa ginintuang mga taon ng Langit;
Doon ay makikita natin ang Kanyang maluwalhating mukha,
Dito sa lupa ay nakikita natin ang Kanyang mga luha.
Ang haplos na nagpapagaling sa wasak na puso
Ay hindi kailanman nadarama sa itaas;
Kilala ng Kanyang mga anghel ang Kanyang pagkapinagpala,
Ng Kanyang pagod-sa-paglalakbay na mga banal, ang Kanyang pag-ibig.*

Ang bawat pagsubok sa ating landas bilang mga manlalakbay ay nagbibigay sa Diyos ng bagong pagkakataon na ihayag ang Kanyang puso sa atin, ang Kanyang nangangailangang bayan na lubos na umaasa sa Kanyang kapangyarihan at biyaya. Pasasalamat natin Siya sa buong walang hanggan para sa mga pagkakataong ito na lumago sa ating pagkakilala sa Kanya.

Habang lumalakad tayo kasama ng Diyos, tayo ay “pinalalakas ng buong kapangyarihan, ayon sa kapangyarihan ng Kanyang kaluwalhatian” (Colosas 1:11). Ang Diyos ang nagbibigay ng lakas at ng lahat ng kapangyarihang kailangan natin upang magtagumpay sa bawat mahirap na kalagayan. Anong puwang ang mayroon sa panghihina ng loob habang pinalilibutan tayo ng mga tukso at pagsubok na tila lalamon na sa atin, kung nauunawaan natin na ang parehong espirituwal na lakas, ang parehong kahanga-hangang kapangyarihang bumuhay kay Cristo mula sa mga patay, ay kumikilos sa atin sa pamamagitan

ng Espiritu? Higit pa sa mananagumpay ako sa pamamagitan Niya na umiibig sa akin!

Maaaring iniisip mo na ang lahat ng pagbubuhos na ito ng banal na kapangyarihan ay magbubunga ng isang malaking panlabas na pagpapakita na magpapamangha at magpapagulat sa sanlibutang hindi sumasampalataya. Pero hindi ganoon. Pinalalakas tayo “sa buong pagtitiis at pagpapahinuod.”

Kailangan natin ang lakas na ito upang manatiling nagpapasakop ang ating puso sa kalooban ng Diyos, upang matiyaga nating mabata ang anumang sa Kanyang karunungan ay ipinasiya Niyang ipadaan sa atin habang tayo ay nasa ilang na sanlibutang ito. Hindi lamang tayo nagtitiis nang may matigas na pagsuko gaya ng maipapakita ng isang paganong pilosopo. Sa halip, matiyaga tayong naghihintay sa Diyos at nagpapahinga sa Kanyang pag-ibig; ipinakikita natin ang pagpapahinuod (pagtitiis nang walang reklamo) kahit sa gitna ng mahihirap na kalagayan.

Pero higit pa roon ang ginagawa natin: ipinakikita natin ang “kagalakan.” Sa oras ng pagsubok, bumubukal ang awit ng kasayahan sa pusong pinaghaharian ng kalooban ng Diyos. Walang alam ang likas na tao tungkol sa kagalakan sa panahon ng pagsubok; sa kasayahan sa panahon ng kahirapan; sa mga awit sa gabi kahit napakakapal ng dilim; sa mga papuri sa Diyos kapag ang likas na pagkatao ay umuuring at nanginginig. Ang maluwalhating kapangyarihan ng Diyos ang nagpangyari sa mga martir na magalak sa arena nang ihagis sila sa mga leon, at magsaya sa Panginoon nang lumukso ang mga apoy sa palibot nila sa tulos. Sa buong panahong Cristiano, napakarami nang nagdurusa ang nakapagpatotoo sa umaalalay na biyaya ng Diyos nang ang kanilang espiritu ay tila madudurog na.

Naranasan nila ang katotohanan ng mga salita sa Nehemias 8:10: “Ang kagalakan ng Panginoon ang inyong kalakasan.”

Matapos iharap ni Pablo ang kanyang mga hiling sa Panginoon sa Colosas 1:9-11, bumaling siya sa pagpapasalamat sa 1:12-14. Ang mga talatang 12-14 ay lubhang naiiba sa mga talatang 9-11. Sa mga talatang 12-14, lahat ay tiyak at naitakda na magpakailanman. Ang mga pagpapalang binanggit ay atin na mula sa sandaling sumampalataya tayo sa Panginoong Jesu-Cristo, at lubos na hindi na mababawi. Ang hilingin pa ang mga ito ay paglapastangan sa Diyos sa pamamagitan ng pagdududa sa Kanyang Salita. Pansinin ang tatlong *haths* at ang isang *have* sa King James version; ang mga salitang ito ay nagsasalita ng kasalukuyang pag-aari. Hinahawakan ng pananampalataya ang ganitong mga pahayag sa Kasulatan at nagagalak sa katiyakan na ang mga kahanga-hangang pagpapalang ito ay matatamasa na kahit ngayon.

Sa Colosas 1:12, mababasa natin na ang Ama ay “ginawa tayong karapat-dapat [angkop] na makabahagi sa mana ng mga banal sa liwanag.” Tumutukoy ito sa bawat Cristiano, sapagkat walang mga antas sa banal na pagiging angkop na ito. Ginawa tayong angkop na makabahagi sa ating maluwalhating mana sa mismong sandaling nalinis tayo sa ating mga kasalanan at tinanggap ang bagong likas, na ibinibigay ng Diyos kapag tayo ay ipinanganak Niya. Napakaiba ng iniisip ng tao tungkol sa pagiging angkop! Kahit ang ilan sa pinakamabubuting tao ay narinig na nagsasabi tungkol sa isang tapat at matandang mananampalataya, “Sa wakas ay angkop na siya para sa Langit.” Pero kasing-angkop na siya para sa Langit sa sandaling tinanggap niya si Cristo gaya ng sa pagtatapos ng mahabang

buhay ng tapat na paglilingkod. Ang pagiging angkop ay hindi nakasalalay sa karanasan.

Gayunman, kailangan nating tandaan na may higit pa sa bahay ng Ama (“ang mana ng mga banal”) sa ating hinaharap. Mahalaga ring alalahanin ang darating na maluwalhating kaharian. Sinabi sa atin ni Pedro kung paano tayo nagiging angkop para sa isang lugar sa kahariang iyon. Sa 2 Pedro 1:5-7, inisa-isa niya ang iba’t ibang birtud ng Cristiano at saka tinawag ang mga ito na “ang mga bagay na ito” sa mga talatang 10 at 11: “Pagsikapan ninyong lalong patunayan ang inyong pagkatawag at pagkahirang: sapagkat kung gagawin ninyo *ang mga bagay na ito*, hindi kayo kailanman mabubuwal: Sapagkat sa ganito ay masaganang ibibigay sa inyo ang pagpasok sa walang hanggang kaharian ng ating Panginoon at Tagapagligtas na si Jesu-Cristo” (idinagdag ang italiko). Kaya inihahanda natin ang ating sarili para sa darating na kaharian sa pamamagitan ng pagdaragdag ng “mga bagay na ito” sa ating pananampalataya, pero ang biyaya ng Diyos na nag-aaring-ganap at nagbibigay ng bagong buhay ang siyang gumagawa sa atin na angkop para sa ating makalangit na mana. Sa madaling salita, kailangan nating makilala ang pagkakaiba ng kaligtasan sa pamamagitan ng biyaya at ng gantimpala sa paglilingkod.

Sa Colosas 1:13, may nababasa tayong kaharian na iba sa binabanggit sa 2 Pedro 1:11. Sinabi ni Pablo na ang Ama ay “nagligtas sa atin sa kapangyarihan [o awtoridad] ng kadiliman, at naglipat sa atin sa kaharian ng Anak ng Kanyang pag-ibig.” Ang kahariang ito ay ang kasalukuyang saklaw kung saan kinikilala ang awtoridad ni Cristo, ang kahariang nakikita at pinapasok natin sa pamamagitan ng bagong kapanganakan,

ang kaharian na hindi “pagkain at inumin; kundi katuwiran, at kapayapaan, at kagalakan sa Espiritu Santo” (Roma 14:17).

Kapag tayo’y ipinanganak ng Diyos, nawawala na ang dati nating katayuan bilang mga anak ng nagkasalang si Adan sa kaharian ng kadiliman ni Satan. Inilabas tayo sa kadilimang tungo sa kahanga-hangang liwanag bilang mga anak ng Diyos (1 Pedro 2:9), kaya natural lang na may pananagutan tayong “lumakad na gaya ng mga anak ng liwanag” (Efeso 5:8). Minsan ay tinanong si J. N. Darby, “Paano kung ang isang Cristiano ay tumalikod sa liwanag; ano ang mangyayari?” Sumagot siya, “Kung gayon, sisikat ang liwanag sa kanyang likod.”

Napakalaking pagpapala ang maunawaan ang katotohanang ito! Nasa liwanag tayo dahil sa mahalagang dugo ng ating Panginoong Jesu-Cristo na tumubos sa atin, na iniwisik sa luklukan ng awa, ang mismong trono ng Diyos na pinagmumulan ng liwanag.

Sa Colosas 1:14 ay mababasa natin na kay Cristo ay “may katubusan tayo sa pamamagitan ng Kanyang dugo, samakatuwid ay ang kapatawaran ng mga kasalanan.” May tanong kung ang pariralang “sa pamamagitan ng Kanyang dugo” ay talagang nasa orihinal na Sulat. Mukhang kinopya ito mula sa katulad na talata sa Efeso 1:7. Karaniwang inaalis ng pinakamahuhusay na editor ang pariralang ito sa Colosas 1:14, pero hindi nito binabago kahit kaunti ang katotohanang pinag-uusapan natin. Kung aalisin ang “sa pamamagitan ng Kanyang dugo,” ipapahiwatig lang nito ang mas buong kahulugan ng katubusan, na ito’y sa pamamagitan ng dugo at ng kapangyarihan. Dahil naibuhos na ang dugo, ginagawang totoo ng makapangyarihang lakas ng Diyos ang katubusan para sa mananampalataya, na ang lahat ng kasalanan ay pinatawad na

at lubusang inilabas sa kalagayang dati'y nakalantad siya sa paghatol ng Diyos.

Ang kahanga-hangang mga katotohanang maikling inilahad sa Colosas 1:12-14 ay mga pinagpalang katiyakan na malinaw na nagsasabi ng ating walang-hanggang kaligtasan kapag tayo'y nasa kay Cristo na. Habang binubulay-bulay ng kaluluwa ang mga talatang ito, tiyak na lalapit ang puso sa Diyos sa pagsamba, at ang buhay ay isusuko sa tapat na paglilingkod.

Si Cristo ang Panganay (Colosas 1:15-19)

Matapos nating tingnan ang papel ng ating Panginoong Jesus bilang minamahal na Anak ng Diyos na sa Kanya ay may katubusan tayo, ituon naman natin ang ating pansin sa Kanyang papel bilang Siyang nagpakilala sa atin ng Diyos. Dumating Siya sa sanlibutan bilang tao na “larawan ng Diyos na hindi nakikita” (Colosas 1:15)—ang Diyos na sinasabi ng mga Gnostiko na hindi kailanman makikilala o mauunawaan! Sinasabi sa Juan 1:18, “Walang taong nakakita kailanman sa Diyos; ang bugtong na Anak, na nasa sinapupunan ng Ama, ay Siyang nagpakilala sa Kanya.”

Limang beses sa Bagong Tipan tinawag ang Anak na “bugtong.” Ang magiliw na salitang ito, na laging tumutukoy sa kung ano Siya mula pa sa walang-hanggan, ay nagpapahiwatig ng pagkakaisa sa buhay at kalikasan. Sa Hebreo 11:17, tinawag si Isaac na “bugtong na anak” ni Abraham, pero anak din naman niya si Ismael. Ngunit natatangi ang ugnayan nina Abraham at Isaac. Kaya bilang “bugtong,” ang ating Panginoon ang natatanging Anak. Ganoon na Siya mula pa sa walang-hanggan, sapagkat kung hindi Siya ang walang-hanggang Anak, hindi rin magiging walang-hanggang Ama ang Diyos.

Ang Diyos ay umiiral mula pa sa walang-hanggan bilang tatlong persona—Ama, Anak, at Espiritu Santo—pero hindi Siya kailanman nakita ng mga matang nilalang, maging ng mga anghel o ng mga tao, hanggang sa ipanganak ang banal na sanggol sa Bethlehem. Ang Anak ay tunay na Diyos na hindi nakikita, gaya rin ng Ama o ng Espiritu—hanggang sa Siya’y nagkatawang-tao. Doon na Siya nakita ng mga anghel at pagkatapos ay ng mga tao. Dahil ipinanganak Siya ng isang birheng ina nang walang taong ama, Siya ang Anak ng Diyos sa isang bagong kahulugan, at bilang ganoon Siya kinikilala ng Ama bilang “panganay sa lahat ng nilalang” (Colosas 1:15). Marahil mas mabuting salin ang “panganay ng buong sangnilikha.” Hindi ipinapahiwatig ni Pablo na nilalang ang Anak; ang ibig niyang sabihin ay Siya ang Ulo ng lahat ng nilikha.

Kaya makikita natin na ang titulong “panganay” ay hindi dapat unawain bilang titulo lamang ng pagka-Diyos, kahit na Diyos nga ang may taglay ng pangalang ito. Bilang tao Siya kinikilala ng Diyos Ama bilang Panganay, bilang Ulo ng buong sangnilikha. At napakatama na ipagkaloob sa Kanya ang ganitong titulo, sapagkat “sa pamamagitan Niya nilikha ang lahat ng bagay” (Colosas 1:16). Nang dumating Siya sa sanlibutan bilang tao, tinanggap Niya ang titulong iyon dahil sa dangal ng Kanyang persona. Sa Kanya ang kaluwalhatian ng Panganay dahil Siya ang Manlilikha. Ang Panganay ang tagapagmana at ang Siyang pinakamataas sa lahat.

Mahalagang tandaan na sa Kasulatan, ang panganay ay hindi laging ang unang ipinanganak. Sa maraming pagkakataon, isinantabi ang unang ipinanganak at ibinigay sa iba ang karapatan ng panganay. Halimbawa, sa kaso nina Ismael at

Isaac, Esau at Jacob, Ruben at Jose, Manases at Efraim, isinantabi ang una at kinilala ang pangalawa bilang panganay. Gayundin, si Adan at ang buong lahi niya ay isinantabi dahil hindi sila karapat-dapat na humawak ng awtoridad sa sanlibutan, upang ang Ikalawang Tao, si Cristo na Panginoong mula sa Langit, ang kilalaning Panganay.

Makikita natin kung paano sinasalungat ng mga katotohanang ito ang paniniwala ng mga Gnostiko na si Jesus ay *nilalang* lamang, na dinatnan daw ng “Cristo,” isang banal na emanasyon, noong Siya’y bautismuhan, at iniwan din Siya sa Kalbaryo. Ang *walang-hanggang* Anak ang Siyang nagpakababa sa biyaya upang maging Anak ng Diyos sa isang bagong kahulugan nang Siya’y ipanganak ng isang birhen. Huwag nating kalilimutan na ang Kanyang pagka-Anak ay binabanggit sa dalawang magkaibang paraan sa Kasulatan. Bilang *walang-hanggang* Anak bago Siya nagkatawang-tao, tinatawag Siyang Anak, Anak ng Ama, at Anak ng Diyos, pero ang ikatlong tawag ay karaniwang tumutukoy sa naging Siya nang pag-isahin Niya ang Kanyang pagka-Diyos at ang pagkatao. Siya’y naging Diyos at tao sa iisang persona na may dalawang kalikasan, at natupad ang mga salitang sinabi ng anghel sa Kanyang birheng ina: “Ang banal na isisilang sa iyo ay tatawaging Anak ng Diyos” (Lucas 1:35).

Kapag binubulay-bulay natin ang dakilang hiwagang ito, kailangang maging napakaingat natin sa ating pag-iisip at huwag hayaang lumampas ang ating isip sa Banal na Kasulatan. Tingnan natin ang ilan sa mga talatang tumatalakay sa pagka-Anak ni Cristo. Tungkol sa Tagapagligtas na isisilang ng birhen ang ipinropesiya ni Mikas: “Ikaw, Bethlehem Efrata, bagaman maliit ka sa libu-libo ng Juda, mula sa iyo ay lalabas sa Akin ang

magiging pinuno sa Israel; na ang Kanyang pinagmulan ay mula pa noong una, mula pa sa walang-hanggan [mula sa mga araw ng walang-hanggan]” (Mikas 5:2). Kung titimbangin nang mabuti, ang limang talata kung saan tinatawag si Cristo na “bugtong” ay magpapalinaw sa propesiya ni Mikas:

Ang Salita ay naging laman at nanirahan sa gitna natin na parang sa isang tolda, at nakita namin ang Kanyang kaluwalhatian (kaluwalhati) gaya ng sa bugtong ng Ama), puspos ng biyaya at katotohanan (Juan 1:14, literal na salin).

Walang taong nakakita kailanman sa Diyos; ang bugtong na Anak, na nananatili sa sinapupunan ng Ama, ay Siyang nagsalaysay tungkol sa Kanya (Juan 1:18, literal na salin).

Gayon na lamang ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, kaya’t ibinigay Niya ang Kanyang bugtong na Anak, upang ang sinumang sumampalataya sa Kanya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan (Juan 3:16).

Ang sumasampalataya sa Kanya ay hindi hinahatulan: ngunit ang hindi sumasampalataya ay hinatulan na, sapagkat hindi siya sumampalataya sa pangalan ng bugtong na Anak ng Diyos (Juan 3:18).

Dito nahayag ang pag-ibig ng Diyos sa atin, sapagkat sinugo ng Diyos ang Kanyang bugtong na Anak sa sanlibutan, upang tayo’y mabuhay sa pamamagitan Niya (1 Juan 4:9).

Sa limang ibang talata naman, tinatawag si Cristo na “panganay” o “unang ipinanganak”:

Na Siyang larawan ng Diyos na hindi nakikita, ang panganay sa lahat ng nilalang [o, ng buong sangnilikha] (Colosas 1:15).

Siya ang ulo ng katawan, ang iglesya: Siya ang pasimula, ang panganay mula sa mga patay; upang sa lahat ng bagay ay Siya ang maging pangunahin (Colosas 1:18).

Sapagkat ang mga nakilala Niya nang una pa ay itinalaga rin Niya na maging katulad ng larawan ng Kanyang Anak, upang Siya ang maging panganay sa maraming magkakapatid (Roma 8:29).

Si Jesu-Cristo, na tapat na saksi, at panganay sa [o, mula sa gitna ng] mga patay, at pinuno ng mga hari sa lupa (Apocalipsis 1:5).

Kapag dinadala Niya ang panganay sa daigdig na tinatahanan, muli Niyang sinasabi, At sambahin Siya ng lahat ng mga anghel ng Diyos (Hebreo 1:6, literal na salin).

Sinasabi sa atin ng Colosas 1:16 na ang Anak ang nagbigay-buhay sa lahat ng bagay. “Kung wala Siya ay walang anumang ginawa na nagawa” (Juan 1:3). Lahat ng nananahan sa Langit at sa lupa ay may utang ng kanilang buhay sa Kanya. Lahat ng nilalang na “nakikita at hindi nakikita” ay gawa ng Kanyang kamay. Ang mga anghel, gaano man kataas ang kanilang dangal —“maging mga trono, o mga paghahari, o mga pamunuan, o mga kapangyarihan”—ay nilikha Niyang lahat at para sa Kanyang kaluwalhatian. Inilagay ng mga Gnostiko ang iba’t ibang antas ng matataas na nilalang na ito sa pagitan ni Cristo at ng Diyos, pero mas mataas si Cristo sa kanilang lahat, sapagkat Siya ang lumikha sa kanila. Siya ang Anak na hindi

nilalang, na naging tao upang tapusin ang gawain ng katubusan. Bagaman mas mataas Siya sa lahat ng anghel, ginawa Siyang mababa nang kaunti kaysa sa kanila “dahil sa pagdurusa ng kamatayan” (Hebreo 2:9).

Ipinipilit ng Colosas 1:17 ang pagiging pangunahin ni Cristo sa isa pang paraan. Isinulat ni Pablo, “Siya ay una sa lahat ng bagay.” Si Cristo ay umiiral na bilang walang-hanggang Salita bago pa umiral ang lahat ng nilikha, may persona man o wala. “Sa pasimula ay ang Salita, at ang Salita ay kasama ng Diyos, at ang Salita ay Diyos” (Juan 1:1). Ipinahahayag ni Juan na si Cristo ay ganap na Diyos, pero may sarili Siyang natatanging persona.

Nagpapatuloy ang Colosas 1:17, “Sa Kanya ay nangabubuo ang lahat ng bagay [nananatiling magkakabit].” Si Cristo ang umaalalay sa buong sansinukob. Ang Kanyang kamay ang humahawak sa mga bituin sa kanilang landas, gumagabay sa mga planeta sa kanilang ikot, at kumokontrol sa mga batas ng sansinukob. Napakadakila ng Kanyang dangal, at napakababa ng Kanyang pinagpakumbabaan para sa ating kaligtasan!

Pero tinanggihan Siya ng mga tao. Sinabi nila, “Ito ang tagapagmana; halikayo, patayin natin siya, upang mapasaatin ang mana” (Lucas 20:14), at pinatay nga nila Siya sa pagbibitin sa Kanya sa isang punongkahoy. Noon ginawa ng Diyos ang kaluluwa ni Cristo na handog para sa kasalanan, at tinapos Niya ang dakilang gawain ng katubusan na siyang dahilan ng Kanyang pagparito sa lupa. Ang Matuwid ay nagdusa para sa mga di-matuwid “upang tayo’y madala Niya sa Diyos” (1 Pedro 3:18), at matapos mamatay dahil sa ating mga pagsalangsang, si Cristo ay “muling binuhay dahil sa ating pagkaarang-ganap” (Roma 4:25). Sa ganitong paraan Siya naging Panganay sa isang

bagong kahulugan; bilang “panganay mula sa mga patay,” Siya ang naging Ulo ng bagong nilikha (Colosas 1:18).

Walang pakikipag-isa kay Cristo sa Kanyang pagkakatawang-tao; ang pakikipag-isa ay nasa muling pagkabuhay. Nag-iisa Siya bilang nagkatawang-taong Anak dito sa lupa; pagkatapos ng Kanyang muling pagkabuhay saka Siya ipinagbunyi bilang Panganay mula sa gitna ng mga patay. Gaya ng sinabi mismo ni Cristo, “Malibang ang butil ng trigo ay mahulog sa lupa at mamatay, ito’y nananatiling nag-iisa: ngunit kung ito’y mamatay, ito’y nagbubunga ng marami” (Juan 12:24). Sa muling pagkabuhay, Siya ay naging “ulo ng katawan, ang iglesya” at “ang pasimula” ng nilikha ng Diyos (Colosas 1:18); “ang panganay sa maraming magkakapatid” (Roma 8:29); ang muling nabuhay na Haring-Saserdote; ang Siyang maghahari pa sa sanlibutan sa kaluwalhatian; ang Melquisedec ng darating na panahon, gaya ng ipinapakita sa atin ng aklat ng Hebreo.

Mahirap isalin nang maganda sa pandinig ang Colosas 1:19, at sa ating King James Version ay idinagdag ang mga salitang “ang Ama” upang mabuo ang tila kulang na pangungusap: “Minabuti ng Ama na sa Kanya manahan ang buong kapuspusan.” Pero dapat pansinin nang mabuti na walang salita sa orihinal na Sulat na maisasalin na “ang Ama.” Ipinapakita ng orihinal na “ang kapuspusan” ang siyang minabuting manahan kay Jesus. Kung iuugnay natin ang talatang ito sa Colosas 2:9, mauunawaan natin agad ang nasa isip ni Pablo. Doon ay isinulat niya, “Sa Kanya nananahan sa anyong may katawan ang buong kapuspusan ng pagka-Diyos.” Kaya ang ibig sabihin ng Colosas 1:19 ay, “Sa Kanya minabuting manahan ang buong kapuspusan ng pagka-Diyos.” Sa madaling salita, ang pagka-Diyos ay lubos na nahayag kay Jesus, ang ating Panginoong

karapat-dapat sambahin. Ito ang “hiwaga ng kabanalan” (1 Timoteo 3:16).

Ginamit ng mga Gnostiko ang salitang “ang kapuspusan” (*pleroma*) para sa banal na diwa na nananahan sa liwanag na hindi malapitan, at sa mas mababang kahulugan, para sa liwanag ng pag-unawang dumarating kapag naabot ng isang tao ang mas mataas na antas ng kaalaman. Pero ang buong banal na *pleroma* ay nanahan kay Jesus. Kung ano ang Diyos, iyon din Siya; kaya masasabi natin ngayon, “Nakikilala natin ang Diyos sa pagkakilala sa Kanya.” Lubos na ipinakilala ni Jesus ang Diyos.

Habang binubulay-bulay natin ang kahanga-hangang mga katotohanan sa Colosas 1:15-19, lalo’t lalo nating madarama na ang mga hiwagang narito ay lampas sa kayang unawain ng isip ng tao. Narito ang katotohanan para sa banal na pagbubulay-bulay na pupukaw sa kaluluwa upang sumamba at magpasalamat; ang katotohanang ito ay hindi para sa paglalaro ng isip sa mga haka-hakang teolohikal. Habang nagbabasa tayo, nais nating iyuko ang ating puso sa mapagpakumbabang pagsamba at titigan ang mukha Niya na dumating mula sa kaluwalhatiang taglay Niya kasama ng Ama mula pa sa walang-hanggan, upang makilala natin ang Diyos.

Si Cristo ang Handog (Colosas 1:20-22)

Sa mga talatang 15-19, inihaharap si Cristo bilang “panganay sa lahat ng nilalang” at “panganay mula sa mga patay.” Sa dalawang magkaibang paglalarawang ito, makikita natin ang Kanyang dalawang uri ng pagiging Ulo: una, ang Kanyang pagiging Ulo sa buong sangnilikha, at pagkatapos, ang pagiging Ulo Niya ng katawan, ang iglesya. Sa mga talatang 20-22

naman ay may dalawang aspeto ng pakikipagkasundo: una, ang darating na pakikipagkasundo ng “lahat ng bagay”; at pagkatapos, ang kasalukuyang pakikipagkasundo ng bawat tao. Para sa buong sansinukob at para sa bawat makasalanan, Siya na kinananahanan ng buong kapuspusan ng pagka-Diyos ay “gumawa ng kapayapaan sa pamamagitan ng dugo ng Kanyang krus” (Colosas 1:20).

Inilalarawan ng Colosas 1:21 ang tao bilang hiwalay at kaaway, at ang kanyang masasamang gawa ang nagpapakita ng kanyang pagkapoot. Dahil ang kasalanan ay pumagitna sa Diyos at sa tao, kailangan muna ng pagbabayad-sala bago matanggap ng Diyos nang may kapayapaan ang nagkasalang rebelde, pero sa Kasulatan, hindi kailanman inuutusan ang tao na siya mismo ang gumawa ng kapayapaan niya sa Diyos.

Itinaas ng kasalanan ang ulo nitong parang ahas hindi lang sa lupa, kundi pati sa Langit. Sa katunayan, nagsimula ang kasalanan sa Langit nang tumalikod si Lucifer, kasama ang napakaraming hukbo ng mga anghel. Kaya ang mga langit mismo ay marumi sa paningin ng Diyos at kailangang linisin ng isang handog na mas mabuti kaysa sa mga inihandog sa ilalim ng Kautusan.

Sa krus ay nilasap ni Cristo ang kamatayan, at napakalawak ng bunga ng Kanyang gawain kaya sa bandang huli, ang “lahat ng bagay” sa lupa at sa Langit ay ipagkakasundo sa Diyos batay sa Kanyang natapos doon. Kaya nagkaroon na ng kapayapaan sa pamamagitan ng handog ni Cristo.

Sa kabila nito, may mga rebelde pa rin. Para silang mga gerilya na patuloy pa ring lumalaban kahit nagkasundo na ang mga pinuno ng kanilang bansa sa mga kondisyon ng kapayapaan. Kaya habang “ang dugo ni Jesus, sa lupa’t langit man, / Awa,

libre at walang-hanggang awa, ang isinisigaw,” ang mga tao at mga demonyo ay patuloy na tumatangging kilalanin ang awtoridad ng Diyos.

Para sa mga anghel na naghimagsik, walang kapatawarang iniaalok ang mga kondisyon ng kapayapaan, pero sa mga makasalanang anak ni Adan ay iniaabot ang awa, at ang sinumang may nais ay maaaring magtiwala kay Cristo at sa gayon ay makipagkasundo sa Diyos. “Yamang inaring-ganap tayo sa pamamagitan ng pananampalataya, mayroon tayong kapayapaan sa Diyos sa pamamagitan ng ating Panginoong Jesu-Cristo” (Roma 5:1).

Ang pakikipagkasundo ng “lahat ng bagay” ay may dalawang saklaw: ang lupa at ang Langit (Colosas 1:20). Darating ang panahon na ang lahat sa lupa at ang lahat sa Langit ay masayang ipagkakasundo sa Diyos.

Kung pagpapasuko at hindi pakikipagkasundo ang pinag-uusapan, may tatlong saklaw, gaya ng sa Filipos 2:10: ang Langit, ang lupa, at ang “nasa ilalim ng lupa.” Ang mga nilalang sa langit, sa lupa, at sa kailaliman ay kikilalanin sa wakas ang awtoridad ng ating Panginoong Jesu-Cristo, pero walang anumang pag-asang ibinibigay ang Kasulatan na ang kawawang mga nananahan sa kailaliman ay makikipagkasundo pa sa Diyos.

Dinadala tayo ng Colosas 1:20 hanggang sa bagong Langit at bagong lupa kung saan mananahan ang katuwiran, kung saan ang tabernakulo ng Diyos ay makakasama ng mga tao (Apocalipsis 21:3), at kung saan ang lahat ng tinubos at ang mga hinirang na anghel ay mananahan kasama Niya sa banal na pagkakaisa. Sinira ng kasalanan ang kapayapaan at pagkakaisang dating umiiral sa pagitan ng Diyos at ng Kanyang

mga nilalang, pero sa Kanyang kamatayan ay ginawa ni Cristo ang pakikipagkasundo, upang maibalik ang nawalang pagkakasundong iyon sa isang bagong nilikha.

Ang pakikipagkasundong ito ay natupad na para sa bawat makasalanan na “noong una ay hiwalay at mga kaaway” (Colosas 1:21), pero sa biyaya ay ipinagkasundo na sa Diyos sa pamamagitan ng kamatayan ng Kanyang Anak. Ipinakita ng krus ang walang-hanggang pag-ibig ng Diyos na siyang nasaktan, at kapag sa pananampalataya ay naunawaan ng kaluluwa ang pag-ibig na iyon, nawawasak ang pagkapoot. Ang damdamin ng taong binago ay naaakit sa Diyos na nahayag kay Cristo. Dahil sa pag-ibig ng Diyos, ganito ang bulalas ng apostol:

Ang lahat ng bagay ay sa Diyos, na nakipagkasundo sa atin sa Kanyang sarili sa pamamagitan ni Jesu-Cristo, at nagbigay sa atin ng ministeryo ng pakikipagkasundo; Samakatuwid, ang Diyos ay na kay Cristo, na ipinagkakasundo ang sanlibutan sa Kanyang sarili, na hindi ibinibilang sa kanila ang kanilang mga pagsalangsang; at ipinagkatiwala sa amin ang salita ng pakikipagkasundo. Kaya nga kami ay mga sugo para kay Cristo, na wari bang ang Diyos ay namamanhik sa inyo sa pamamagitan namin: kami’y nakikiusap sa inyo alang-alang kay Cristo, makipagkasundo kayo sa Diyos (2 Corinto 5:18-20).

Hindi ang banal at kahanga-hangang buhay ni Cristo ang nakipagkasundo sa atin sa Diyos. Ang Kanyang kamatayan bilang handog ang gumawa nito. At dahil sa kamatayang iyon, sa bandang huli ay ihaharap tayo sa Ama at tayo’y magiging

“walang dungis at walang maipipintas sa Kanyang paningin” (Colosas 1:22).

Ang pangungusap na sinimulan sa talatang 21 ay hindi natatapos sa talatang 22, pero sa talatang 23 ay may bagong paksang ipinapasok, na kailangang pag-usapan nang hiwalay.

Ang Ministeryo ni Pablo (Colosas 1:23-25)

Ganito nagsisimula ang talatang 23, “Kung kayo’y magpapatuloy sa pananampalataya...” Ang unang salitang “kung” ay nakalito sa mga mahiyaing kaluluwa na halos hindi makapangahas na tanggapin ang katotohanan ng walang-hanggang kaligtasan ng Cristiano dahil ramdam na ramdam nila ang sarili nilang kahinaan at kakulangan. Pero kapag naunawaan nang tama ang mga salita ni Pablo, walang anuman dito na dapat bumagabag sa sinumang tapat na mananampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo. Marami pang katulad na *kung* sa Bagong Tipan, at lahat ay ginamit nang nais ng sumulat na subukin kung totoo ang pagpapahayag ng pananampalataya ng kanyang mga mambabasa.

Halimbawa, sa 1 Corinto 15:1-2 ay mababasa natin, “Mga kapatid, ipinahahayag ko sa inyo ang Ebanghelyo na ipinangaral ko sa inyo, na inyo ring tinanggap, at sa pamamagitan nito kayo’y nakatayo; Na sa pamamagitan din nito ay ligtas kayo, *kung* inyong iniingatan sa alaala ang ipinangaral ko sa inyo, maliban kung kayo’y sumampalataya nang walang kabuluhan” (idinagdag ang italiko). Dito, inilagay ang “kung” upang gisingin ang konsensya ng sinumang nagsabing sumasampalataya sa Ebanghelyo pero nanganganib na makalimutan ang mensahe dahil hindi naman talaga nila tinanggap sa puso ang katotohanan. Nais ni Pablo na suriin

nilang mabuti ang pinagbabatayan ng kanilang pagpapahayag ng pananampalataya. Maraming tao ang madaling nagsasabing tinatanggap nila ang Kristiyanismo at sumasama sa iglesia sa panlabas, kahit hindi pa sila tunay na bumaling sa Panginoon nang may pagsisisi at nakasumpong ng kapahingahan para sa kanilang kaluluwa sa pagtitiwala sa Kanyang natapos na gawain. Ang ganitong mga tao ay tumatagal nang ilang panahon, pero agad nilang nakakalimutan ang mga hinihingi ng Ebanghelyo kapag inakit na sila palayo ng mga pang-akit ni Satanas.

May katulad na “kung” sa Hebreo 3:6: “Ngunit si Cristo ay bilang anak sa ibabaw ng Kanyang sariling bahay; na ang bahay na iyon ay tayo, *kung ating* hahawakan nang matibay ang pagtitiwala at ang kagalakan ng pag-asa hanggang sa wakas” (idinagdag ang italiko). Malinaw ang kahulugan. Hindi sapat na sabihing may pag-asa tayong Cristiano. Ang mga tunay na ligtas ay “hahawak nang matibay...hanggang sa wakas” (tingnan din ang Hebreo 10:38-39). Ang pagtitiis hanggang wakas ang patunay na totoo ito. Ang itinanim ng Diyos sa kaluluwa ay pangmatagalan, at makatitiyak tayo “na Siyang nagpasimula ng mabuting gawa sa [sinuman] ay tatapusin ito hanggang sa araw ni Jesu-Cristo” (Filipos 1:6), sa panahong darating Siya para sa Kanyang mga tinubos at tatapusin sa kaluwalhatian ang sinimulan ng Kanyang biyaya dito sa lupa.

Hindi nagkunwari si Pablo na alam niya kung sino sa mga taga-Colosas ang tunay na ipinanganak ng Diyos. Bagaman tiwala siyang karamihan sa kanila ay ganoon, nais niyang gisingin ang konsensya ng sinumang nagiging pabaya. Ang kanilang pagiging handang tumanggap ng bago at kakatwang mga sistema ay dahilan ng matinding pag-aalala. Ang mga tunay na

anak ng Diyos, na nakaugat at pinalakas sa katotohanan, ay hindi matitinag palayo sa pag-asa ng Ebanghelyo. Dahil alam nila ang nagawa na nito para sa kanila, hindi nila basta tatalikuran ito para sa isang bago at hindi pa nasusubukang teorya.

Narinig ng mga taga-Colosas ang Ebanghelyong ito dahil sa pagkalinga ng Diyos, ito'y "ipinangaral sa bawat nilalang na nasa silong ng langit" (Colosas 1:23). Marahil mas mabuting salin ang "ipinangaral sa buong sangnilikha sa silong ng Langit." Mahirap isiping ang ibig sabihin ng apostol ay narinig na ng bawat nilalang sa daigdig ang Ebanghelyo. Pero kahanga-hangang patotoo ito sa debosyon ng mga unang mananampalataya na sa loob lamang ng isang salinlahi pagkatapos umakyat sa langit ang ating Panginoon, naidala na ang mabuting balita sa buong kilalang daigdig.

Tungkol sa Ebanghelyong ito, isinulat ng apostol, "Na dito ako, si Pablo, ay ginawang isang ministro." Ang salitang "isang" ay tila nagbibigay-katwiran sa ideya na ang ministeryo ay isang natatanging uri na hindi kinabibilangan ng lahat ng mananampalataya, pero hindi inaangkin ng apostol na siya'y ministro sa kahulugang ginamit sa salitang iyon sa mga huling panahon. Ang ibig niyang sabihin ay buong-buo niyang inilaan ang sarili sa gawain ng ministeryo; sinabi niya sa Roma 1:9, "Naglilingkod ako [sa Diyos] sa aking espiritu sa Ebanghelyo ng Kanyang Anak." Ang ministeryong ito ng Ebanghelyo ay ipinagkatiwala ng Diyos hindi lamang kay Pablo, kundi sa lahat ng mananampalataya. Kasama ni Pablo ang iba sa gawaing ipaalam ang patotoo, pero sa kanya ibinigay na ihayag ito sa pinakamagandang paraan. Sa pangangaral ni Pablo, ang mensahe ay may natatanging katangian bilang "ang

Ebanghelyo ng kaluwalhatian” (gaya ng kung minsan ay pagsasalin sa “maluwalhating Ebanghelyo” sa 2 Corinto 4:4).

May isa pang ministryong ibinigay kay Pablo: maglilingkod din siya sa katawan ni Cristo. Magbibigay siya ng maka-Diyos na pag-aalaga bilang pastol, at magtitiis ng hirap para sa pagpapala ng magandang kawan ni Cristo. Kaya nagagalak siya sa anumang pagdurusang hinihingi sa kanya alang-alang sa bayan ng Diyos.

Si Cristo ay nagdusa “minsan para sa lahat” sa krus “upang alisin ang kasalanan” (Hebreo 10:10; 9:26), at ang Kanyang mga tapat na lingkod ay nagdursa sa pakikipag-isa sa Kanya para sa ikasasakdal ng mga banal—ibig sabihin, kanilang “pinupunan ang kulang [nagkukulang] sa mga kapighatian ni Cristo...alang-alang sa Kanyang katawan, na siyang iglesia” (Colosas 1:24). Mahalaga sa bawat tunay na lingkod ng Diyos ang bayan ng Panginoon, at alam niya na sa paglilingkod sa kanila at sa pagtitiis ng mga pagsubok para sa kanila, siya’y naglilingkod kapalit ng kanyang Panginoong wala pa rito. Habang lalo siyang nakatalaga sa mga layunin ni Cristo dito sa ibaba habang wala pa Siya, lalo rin niyang haharapin ang ganitong pagdursa.

Sa Colosas 1:25, nagsalita si Pablo tungkol sa iglesia, “Na dito ako’y ginawang ministro, ayon sa pangangasiwa ng Diyos na ibinigay sa akin para sa inyo, upang tuparin ang salita ng Diyos.” Pansinin na ang salitang Griyego na isinalin dito bilang “dispensasyon” sa Ingles ay maaari ring isalin bilang “pangangasiwa.” Ginawa ng Diyos si Pablo na katiwala ng “hiwaga” na binabanggit sa 1:26.

Ang ministryong ibinigay ng Diyos kay Pablo para sa iglesia ay ang kumpletuhin ang banal na patotoo, o punuin ang Salita

ng Diyos, sapagkat hindi naipaalam ang buong panukala ng Diyos hanggang matanggap ni Pablo ang kanyang kapahayagan tungkol sa “hiwaga.” Ito’y natatanging kapahayagang ibinigay hindi sa labindalawa, kundi sa kanya bilang apostol ng bagong dispensasyon. Ang hiwagang ito ay mas buong ipinaliwanag niya sa ibang lugar, lalo na sa Sulat sa mga taga-Efeso, na siyang kapares ng Sulat sa mga taga-Colosas.

Ang Hiwaga (Colosas 1:26-29)

Habang patuloy nating binabasa ang tungkol sa hiwagang ipinahayag kay Pablo, kailangan nating tandaan na ang mga hiwaga sa Bagong Tipan ay hindi naman laging mga bagay na mahiwaga o mahirap unawain. Sa halip, ang mga ito ay mga banal na lihim na ipinaalam sa mga pinapasok dito. Ang mga banal na lihim na ito ay hindi kailanman matutuklasan ng pangangatwiran ng tao, o kahit ng isang anak ng Diyos, malibang bigyan siya ng natatanging kapahayagan.

Ipinagmamalaki ng mga Gnostiko ang mga hiwaga ng kanilang mga sistema, pero ang mga hiwagang Cristiano ay ibang-iba sa mga panaginip na ito ng mga taong ayaw pasakop.

Ang hiwaga ng iglesia bilang katawan ni Cristo ay hindi kailanman ipinaalam noong panahon ng Lumang Tipan, ni noong narito sa lupa ang ating Panginoon. Malinaw na sinasabi sa atin na ang hiwaga ay “inilihim mula sa mga panahon at mula sa mga salinlahi, ngunit ngayon ay ipinahayag na sa Kanyang mga banal” (Colosas 1:26). Ang paraan ng Diyos ng pagpapaalam nito ay ang pagbibigay ng natatanging kapahayagan kay apostol Pablo, gaya ng sinabi niya sa atin sa Efeso 3:3. Pero ang kapahayagang ito ay hindi para sa kanya lamang. Ang ministeryong ipinagkatiwala sa kanya ay ang ipasa ang kapahayagang ito sa mga banal.

Sinasabi sa atin ng Colosas 1:27 na sa mga banal na ito ay “ninais ng Diyos na ipaalam kung ano ang kayamanan ng kaluwalhatian ng hiwagang ito sa gitna ng mga Gentil; na ito’y si Cristo sa inyo, ang pag-asa ng kaluwalhatian.” Sinipi ko ang King James Version, pero ang talata ay maaari ring isalin nang ganito: “Ipinaalam nga ng Diyos ang yaman ng karilagan ng banal na lihim na ito sa gitna ng mga bansa, na ito’y si Cristo sa gitna ng mga Gentil, ang pag-asa ng kaluwalhatian.” Malinaw na inihula ng Kasulatan ng Lumang Tipan ang pagtawag sa mga Gentil, pero laging kasama ang isiping sila’y magpapasakop sa Israel. Sa kasalukuyang dispensasyon, isinantabi ang Israel dahil sa kawalan ng pananampalataya (Roma 11), at si Cristo ay kumikilos sa gitna ng mga bansa upang akitin sa Kanya ang mga pagod na puso, nang walang anumang pag-una sa mga Judio. Ang mga mananampalatayang Judio at Gentil ay pinag-isa sa iisang katawan sa pamamagitan ng bautismo ng Espiritu Santo, kaya’t nawala na ang lahat ng pagkakaiba; giniba na ang pader na naghihiwalay sa gitna. Ito ang hiwaga ng iglesya bilang katawan ni Cristo.

Si Cristo mismo, ang Ulo ng katawang ito, ang paksa ng apostol. Pansinin ang kanyang mga salita sa simula ng Colosas 1:28: “Na Siya ang aming ipinangangaral.” Malaking pagkakamali kung papalitan ang “Siya” ng “ano” dito. Ang Kristiyanismo ay nakasentro sa isang persona, at walang taong nangangaral ng Ebanghelyo kung hindi niya ipinangangaral si Cristo. Kapag may pananampalataya sa Kanya, pinag-iisa ng Espiritu ang mananampalataya sa Kanya.

Napakasigasig ng apostol, “na pinaaalalahanan ang bawat tao” at sinisikap na akayin ang mga Cristiano sa pagkakilala sa mahalagang katotohanang ito! Nasa kanya ang puso ng tunay

na pastor, at kahanga-hanga kung paano niya ito pinagsama sa kaloob ng isang guro. Ang layunin ng kanyang ministryo ay “ang ikasasakdal ng mga banal” (Efeso 4:12), at ang nais niya ay maging ganap o lubos na hustong-gulang kay Cristo Jesus ang bawat tao. Para dito siya nagpagal habang makapangyarihang kumikilos sa kanya ang lakas ng Diyos para sa kaligtasan ng mga kaluluwa at sa ikatitibay ng bayan ng Diyos.

Nais ng mga bulaang guro na ibaling ang mga mata ng mga banal palayo kay Cristo, ang niluwalhating Ulo ng katawan, tungo sa mga sistemang mukhang maganda pero galing kay Satanas. Sa gayon ay “aakitin nila ang mga alagad na sumunod sa kanila,” gaya ng babala ni Pablo sa matatanda sa Efeso (Mga Gawa 20:30). Pero ang lahat ng tunay na ministryong bigay ng Espiritu ay nakasentro kay Cristo. Bawat tapat na ministro ng bagong dispensasyon ay nagnanais na itaas ang Panginoong Jesus sa harap ng humahangang paningin ng Kanyang bayan, upang sa pagtingin nila sa Kanya ay mabago sila sa Kanyang wangis. Gaya ni Juan Bautista, sinasabi ng tunay na guro, “Kailangang Siya ay tumaas, ngunit ako’y bumaba” (Juan 3:30).

Walang taong makapangangaral ng buong katotohanan ngayon malibang pumasok siya sa dalawang bahaging ministryo ng Ebanghelyo at ng iglesya. Kailangan niyang ipahayag ang Ebanghelyo sa mga makasalanan, “sapagkat ito ang kapangyarihan ng Diyos sa ikaliligtas ng bawat sumasampalataya” (Roma 1:16). At kailangan niyang maglingkod sa iglesya sa pagtuturo sa mga banal tungkol sa kanilang kasalukuyang mga pribilehiyo at katapat na mga pananagutan, at sa pagpapatibay sa kanila sa pananampalataya. Tinawag siya hindi lang upang akayin kay Cristo ang mga makasalanan

upang maligtas sila sa nalalapit na poot, kundi upang gawin ding mabubuting kaanib ng iglesya ang mga ligtas na.

Hindi ko sinasabing dapat ipilit ng mangangaral ang tinatawag na katapatan sa denominasyon, o na dapat niyang hati-hatiin ang mga banal at alipinin sila sa mga legal na prinsipyo at gawi na walang batayan sa Biblia. Ang tawag sa kanya ay ipakita sa mga banal na sa bagong nilikha ay nakaugnay sila sa kanilang muling nabuhay at niluwalhating Ulo, at tulungan silang kilalanin ang pagkakaisa ng katawan na kinabibilangan ng lahat ng mananampalataya. Sa gayon, habang sama-sama silang lumalakad sa bigkis ng kapayapaan, sisikapin nilang ingatan ang pagkakaisang binuo ng Espiritu Santo.

Talagang nakalulungkot ang pagkakabaha-bahagi ng mga taong may “pananampalatayang kasinghalaga” (2 Pedro 1:1). Madalas guluhin ang pagkakaisa ng katawan ng mga taong may diwang makasekta at makitid ang malasakit, na mas abala sa pagpapalago ng kani-kanilang lokal na layunin kaysa sa pagpapatibay sa katawan ni Cristo. Totoong-totoo na hindi dapat pabayaang mga banal ang kanilang lokal na pananagutan, pero hindi rin nila dapat balewalain ang pagkakaisang nilikha ng Espiritu Santo. Ang “pagkakaisa ng Espiritu” (Efeso 4:3) ay hindi isang kompederasyon ng mga kapulungan ng mga Cristiano, kundi ang nananatiling pagkakaisang binuo ng Espiritu Santo sa pagbabautismo sa mga mananampalataya sa iisang katawan. Hindi ko naiingatan ang pagkakaisang ito kung binabalewala ko ang sinumang kapwa mananampalataya. Bilang “mga bahagi ng isa’t isa” na may “parehong malasakit sa isa’t isa,” ipinapakita natin sa praktikal na paraan ang katotohanan na tayo’y iisa kay Cristo (Roma 12:5; 1 Corinto 12:25).

Kabanata 2: Si Cristo, ang Tunay na Karunungan

Ang Hiwaga ng Diyos (Colosas 2:1-7)

Ang mga taong halos walang alam sa malalim na paninindigang kumikilos sa puso ni apostol Pablo ay mahihirapang maunawaan kung gaano katindi ang nadarama niya tuwing pinagdududahan ang katotohanan ng Diyos, at tuwing nanganganib ang bayan ng Panginoon na mahawa sa maling aral at mailihis mula sa kapayakan na na kay Cristo. Isinulat niya sa mga taga-Colosas, “Ibig ko ngang maalaman ninyo kung gaano kalaki ang pakikipagbaka ko dahil sa inyo” (2:1). Maaari ring isalin ang talatang ito nang ganito: “Ibig kong malaman ninyo kung gaano katinding paghihirap ng kalooban ang tinitii ko para sa inyo.”

Hindi si Pablo ang tipo ng taong basta na lang nakikipaglaro sa katotohanang ipinahayag ng Diyos. Talagang pinahihirapan ang kanyang kaluluwa kapag nilalapastangan si Cristo ng mga taong nagsasabing sila ay sa Kanya. Hindi siya isang kampante at liberal na teologo na walang pakialam at handang tanggapin ang kahit anong aral, gaano man ito kasama, basta’t hindi lang nagugulo ang panlabas na pagkakaisa.

Labis na nababahala ang apostol dahil kapwa sa Colosas at sa Laodicea, may mga taong may masamang balak na nagsisikap akitin ang mga banal palayo sa kanilang unang pag-ibig—samakatuwid ay kay Cristo. Alam nating malaki ang naging tagumpay ng kaaway sa Laodicea, sapagkat sinumbatan ng niluwalhating Anak ng tao ang mga taga-Laodicea na sila ay “hindi malamig ni mainit man” (Apocalipsis 3:15).

Ipinagmamalaki nila ang kanilang kultura at kayamanan, at wala na silang pakialam kay Cristo. Sinikap ni Pablo na iligtas ang mga taga-Laodicea at ang mga taga-Colosas mula sa ganitong kawalang-malasakit, at sana nga ay nagtagumpay siya sa mga taga-Colosas.

Ang katotohanan ay nagbubuklod. Ang kamalian ay naghahati. Ibig ni Pablo na ang mga puso ng mga taga-Colosas ay “magkalakip sa pagibig” habang nauunawaan nila “ang hiwaga ng Diyos” (Colosas 2:2). May kaunting pagkakaiba sa mga lumang manuskrito sa pagkakasabi ng huling bahagi ng talatang ito. Ganito ang sabi ng King James: “Ang hiwaga ng Diyos, at ng Ama, at ni Cristo”; aaminin nating kakaiba ang saling ito. Mas madaling maunawaan kung isasalin ang parehong manuskrito nang ganito: “Ang hiwaga ng Diyos, samakatuwid ay ng Ama, at ni Cristo.” Pero mas malinaw ang ibig sabihin ni Pablo sa ibang manuskrito na maaaring isalin nang ganito: “Ang hiwaga ng Diyos, samakatuwid ay si Cristo”; malamang na ito ang tamang bersiyon. Ang tinutukoy ni Pablo ay ang dakilang hiwaga ng Diyos tungkol sa “bagong tao” (Efeso 2:15). Gaya ng mababasa natin sa 1 Corinto 12:12-13:

Sapagka’t kung paanong ang katawan ay iisa, at may maraming mga sangkap, at ang lahat ng mga sangkap ng katawan, bagaman marami, ay iisang katawan; gayon din naman si Cristo. Sapagka’t sa isang Espiritu ay binautismuhan tayong lahat sa isang katawan, maging tayo’y Judio o Griego, maging tayo’y alipin o laya; at tayong lahat ay pinainom sa isang Espiritu.

Marahil ay dapat may tiyak na pantukoy bago ang “Cristo” sa 1 Corinto 12:12, sapagkat ang tinutukoy dito ay ang mahiwagang

Cristo—si Cristo kasama ang Kanyang katawan. Sa palagay ko ay ganito ring kaisipan ang nasa Colosas 2:2. Ang “hiwaga ng Diyos” ay ang inihayag Niya ngayon tungkol kay Cristo bilang Ulo ng katawan, at dahil dito, Ulo ng buong bagong nilikha.

Habang nauunawaan ng mga mananampalataya ang “hiwaga,” napapalaya sila mula sa walang kabuluhan haka-haka at sa pagpupunyagi ng laman, sapagkat ang lahat ng kasakdalan ay matatagpuan kay Cristo. Ibig ng apostol na magkaroon ang mga taga-Colosas ng “buong katiyakan ng pagkaunawa” habang kinikilala ng kanilang puso ang kayamanan ng dakilang hiwagang ito. Sa Hebreo 6:11 ay mababasa natin ang “lubos na katiyakan ng pag-asa,” at sa Hebreo 10:22 ay mababasa natin ang “lubos na katiyakan ng pananampalataya.” Lubos na katiyakan ng pagkaunawa, ng pag-asa, at ng pananampalataya—ang tatlong ito, magkakasama, ang nagpapatatag sa kaluluwa at nagpapalaya rito mula sa pag-aalinlangan at takot.

Kay Cristo—o kung gusto ninyo, sa hiwagang ito ng Diyos na inihayag na ngayon—“nangakatago ang lahat ng kayamanan ng karunungan at ng kaalaman” (Colosas 2:3). Hindi na kailangang pumunta pa sa iba—samakatuwid ay magsaliksik pa sa mga sistema at pilosopiya ng tao—para makakita ng paliwanag sa hiwaga ng sansinukob at sa kaugnayan ng Manlilikha sa Kanyang mga nilalang. Habang natututo tayong lalong makilala si Cristo at maunawaan ang katotohanan tungkol sa Kanya, nasasagot ang bawat tanong, nagiging malinaw ang bawat kalituhan, at naglalaho ang bawat pag-aalinlangan. Bakit pa tayo babaling sa mga walang saysay na haka-haka, gaano man kaengrande ang dating ng mga ito, gayong nagsalita na ang Diyos sa pamamagitan ng Kanyang Anak at ibinigay na Niya

ang Kanyang banal na Salita upang akayin tayo ng Espiritu sa lahat ng katotohanan?

Ibig ni Pablo na ingatan ang mga banal upang hindi sila mailigaw ng mapanghikayat na pananalita o “ng mga salitang kaakit-akit” (Colosas 2:4). Gustong-gusto ng mga nagtataguyod ng kamalian na damitan ang kanilang masasamang sistema ng pinakakaakit-akit na pananalita, upang mabitag ang kaluluwa ng mga walang kamalay-malay. Ang katotohanan lamang ng Diyos ang makapag-iingat sa mga mananampalataya kapag nalalantad sila sa ganitong panlilinlang. Mahalagang tandaan na walang anumang dami ng talino o pinag-aralan ng tao ang makapapalit sa pahayag ng Diyos. Kung hindi nagsalita ang Diyos, puwede tayong manghula at mangatwiran ayon sa gusto natin. Pero kung naibigay na Niya ang katotohanan sa Kanyang Salita, tapos na ang lahat ng ating pagteteorya. Sa Colosas 2 ay ipinakita ni Pablo kung paanong si Cristo ang panlunas laban sa pilosopiya ng tao, sa legalismo ng mga Judio, sa mistisismo ng Silangan, at sa makalamang asetisismo. Walang lugar ang mga ito sa Kristiyanismo. Higit na nakahihigit si Cristo sa lahat ng ito.

Alam ng apostol (sa pamamagitan ng ulat ni Epaphras) kung gaano kahalaga si Cristo sa mga banal sa Colosas mula pa nang sila’y magbalik-loob, at nababahala siya na baka mailihis sila ngayon palayo sa Kanya. Bagaman wala siya sa piling nila sa katawan, kaisa nila siya sa espiritu, at nagagalak siya sa lahat ng nababalitaan niya tungkol sa kanilang maka-Diyos na kaayusan at matatag na pagtitiwala kay Cristo. Sinimulan nila ang kanilang paglalakbay bilang Cristiano sa pananampalataya; bukod dito, nagpatuloy sila sa gayunding mga landas ng katotohanan, at ayaw ni Pablo na sila’y maligaw. Tinanggap nila

si Cristo Jesus na Panginoon—samakatuwid ay nagtiwala sila sa Kanya bilang Tagapagligtas at kinilala Siya bilang Panginoon—at ngayon ay ibig ng apostol na sila’y lumakad sa Kanya, at huwag bumaling sa anumang bagong sistema o pagbaluktot sa katotohanan.

Ang hangarin ni Pablo ay sila’y “nauugat at nangatatayo” kay Cristo (Colosas 2:7). Kung magkagayon, gaya ng punong-kahoy na nagpapalalim ng ugat sa lupa, kukuha sila ng lakas mula sa mga nakatagong bukal ng panustos, na ang lahat ay nakasentro kay Cristo; at gaya ng gusaling nakatayo sa ibabaw ng bato na matibay ang pundasyon, kikilalanin nila si Cristo bilang tanging saligan nila. Ginamit din ng apostol ang ganito ring mga larawan sa Efeso 3:17: “Upang si Cristo ay manahan sa inyong mga puso sa pamamagitan ng pananampalataya; sa katapusan na kayo, na nangauugat at nangatatayo sa pagibig.” Ang Diyos ay pag-ibig; kaya ang maugat at matatag sa pag-ibig ay ang maugat at matayo sa Diyos—ang Diyos na inihayag kay Cristo.

Kung ang isang tao ay lumalakad “sa kaniya” (Colosas 2:6), siya ay matatag sa pananampalataya, “na nagsisisagana sa pagpapasalamat” (2:7). Walang ibang bagay na nagpapaapaw sa kaluluwa sa pagsamba at pasasalamat sa Diyos na gaya ng malalim na pagkakilala kay Cristo. Ang tunay na kagalakan ay matatagpuan lamang sa pakikipagkilala sa Kanya. Kung gayon, bakit pa susunod ang sinuman sa mga teoryang haka-haka lamang, na hindi makapagbibigay ng kapayapaan sa kaluluwa at nagmamaliit pa kay Cristo na Ulo?

Ang bawat sistemang nagmamaliit kay Cristo o sa Kanyang dugong pantubos ay galing sa hukay, at dapat itong layuan na gaya ng ulupong ng lahat ng nakakakilala sa Kanya. Isang halimbawa nito ang tinatawag na Christian Science. Minsan,

isang tagasunod ni Mrs. Eddy, ang yumaong pinuno ng kultong iyon, ang dumalaw sa isang simpleng babaeng Cristiano at matagal na nagpakahirap magpaliwanag tungkol sa sinasabing mga pakinabang at kagandahan ng sistemang iyon. Pagkatapos makinig nang ilang oras, napansin ng Cristiano na hindi talaga niya masundan ang mga mapanlinlang na pangangatwiran at walang lamang teorya ng kanyang bisita. Sa wakas ay napabulalas siya, “Hindi ko maintindihan kung ano ang punto mo. Puwede mo bang sabihin nang mas simple para malaman ko kung ano ba talaga ang gusto mong paniwalaan ko?”

“Ganito,” sagot ng kultista, “una sa lahat, kailangan mong maunawaan ito: Ang Diyos ay isang prinsipyo, hindi isang persona. Alam mo, mahal ko, isang prinsipyo ang sinasamba namin.”

“Tama na,” bulalas ng isa na may mukhang nakahinga nang maluwag, “Hindi ’yan babagay sa akin kailanman! Ang sinasamba ko ay isang personal na Diyos na inihayag kay Cristo, ang aking pinagpala at kaibig-ibig na Tagapagligtas.” At noon din ay napalaya ang kanyang kaluluwa mula sa lambat na inilatag sa harap niya ng malambot-magsalitang sugo ni Satanas na nagsisikap siyang bitagin.

Ang panukat sa anumang sistema ay kung minamaliit ba nito si Cristo.

*“Ano ang akala mo kay Cristo?” ang panukat,
Upang suriin ang lagay mo at ang iyong balak;
Hindi ka magiging tama sa iba pang bagay,
Kung sa Kanya ay mali ang iyong pagkilala:
Kung paano si Jesus sa iyong paningin—
Kung Siya ba’y iniibig mo o hindi,*

Ganoon din ang Diyos sa iyo,
At awa o poot ang magiging kapalaran mo.

May ilang nagsasabing Siya'y isang nilalang lamang—
Isang tao, o isang anghel, sa pinakamataas na;
Ngunit wala silang damdaming gaya ng sa akin,
Ni hindi nila alam na sila'y kawawa at ligaw.
Sa laki ng sala ko, at sa kawalan ko ng lakas,
Hindi ako mangangahas na magtiwala sa Kanyang dugo,
Ni umasa sa Kanyang pag-iingat,
Malibang tiyak kong Siya'y Diyos.

May ilang tumatawag sa Kanyang Tagapagligtas, sa salita lamang,
Ngunit isinasama ang sariling gawa sa Kanyang panukala;
At umaasang tutulong Siya sa kanila,
Kapag nagawa na nila ang lahat ng makakaya nila:
Kung ang kanilang mga gawa ay kulang sa timbang
(Inaamin nilang baka magkulang sila nang kaunti),
Balak nilang punuin ang timbang,
Sa pagpapatong ng Kanyang pangalan sa timbangan.

May ilang tumatawag sa Kanyang “Perlas na may malaking halaga,”

At nagsasabing Siya ang bukal ng kagalakan;
Ngunit kumakain ng kahangalan at kasamaan,
At kumakapit sa sanlibutan at sa mga laruan nito.
Gaya ni Judas, hinahagkan nila ang Tagapagligtas,
At habang Siya'y binabati, ay ipinagkakanulo:
Ay! ano ang mapapala sa ganitong pagpapanggap
Sa Kanyang kakila-kilabot na araw?

Kung tanungin kung ano ang akala ko kay Jesus,
Bagaman ang pinakamabuti kong isip ay kapos pa rin,

*Sasabihin kong Siya ang aking pagkain at inumin,
Ang aking buhay, aking lakas, at aking kayamanan;
Ang aking Pastol, aking tiwala, at aking Kaibigan,
Ang aking Tagapagligtas sa kasalanan at pagkaalipin;
Ang aking Pag-asa mula simula hanggang wakas,
Ang aking Bahagi, aking Panginoon at aking Lahat.*

(John Newton)

Hindi maunawaan ng taong likas kung bakit iginigiit ng mga Cristiano ang isang malinaw na pagpapahayag ng katotohanan tungkol kay Cristo. “Ano ba ang pagkakaiba,” tanong niya, “kung si Jesus ay isang tao lamang na mas espirituwal kaysa sa karamihan, o siya ang walang hanggang Anak ng Diyos na nag-anyong tao? Kung tao lamang siya, siya pa rin ang dakilang halimbawa at ang pinakamagaling na guro. Kung higit pa siya sa tao, siya lamang ang pagpapahayag ng Ama: sa pamamagitan ng kanyang buhay ng pag-ibig at kalinisan ay ipinakita niya sa atin ang saloobin ng Diyos sa buong sangkatauhan, at inakay niya tayo sa mas mabuting pagkaunawa sa Diyos at sa ating kaugnayan sa Kanya.”

Hindi nauunawaan ng taong likas ang itinaturo ng Kasulatan tungkol kay Cristo. Ang Kanyang banal na buhay—tao lamang man o taong may pagka-Diyos—ay hindi kailanman makapag-aalis ng ating mga kasalanan, ni makapaghahanda sa atin upang tumayo nang walang hatol sa harap ng walang hanggang trono. Kailangan Siyang maging kapwa Diyos at tao upang makagawa ng pagtubos para sa kasalanan; bilang sakdal na tao, kinailangan Niyang tugunan ang bawat paghahabol ng nagalit na Diyos laban sa makasalanang tao. Kapag binawasan mo ang persona ni Cristo, binabawasan mo rin ang Kanyang gawa.

Kung ang gawang iyon ay hindi sakdal ayon sa Diyos, wala nang ibang hain para sa kasalanan at maiiwan tayong walang Tagapagligtas.

Ngunit salamat sa Diyos, Siya na nagmula sa Ama ay lumuwalhati sa Kanya sa lupa, at nang matapos Niya ang gawaing ibinigay sa Kanya upang gawin, bumalik Siya sa kaluwalhatiang taglay Niya kasama ng Ama bago pa nilikha ang sanlibutan (Juan 16:28; 17:4-5). Doon Siya nakaupo sa kanan ng Kamahalan sa kaitaasan; ang dinakilang Tao na naglinis ng ating mga kasalanan ay laging nabubuhay upang mamagitan para sa mga iniligtas ng Kanyang biyaya (Hebreo 1:3; 7:25). Masaya sa kaalamang ito, makaaaawit tayo nang may mapagpakumbabang kagalakan:

*Ulo ng Iglesia! Nakaupo Ka roon,
Ang lahat ng Iyong mga sangkap ay kasalo sa pagpapala—
Ang Iyong pagpapala, Panginoon, ay amin:
Ikaw ang aming buhay—ang Iyong biyaya ang umaalalay,
Ang Iyong lakas sa amin ang nagwawagi sa bawat laban
Laban sa kasalanan at sa kapangyarihan ni Satanas.*

Nawa'y patunayan natin ang ating katapatan sa Kanya, hindi lamang sa pagpapahayag ng tunay na Cristo sa ating mga labi, kundi sa pagbibigay rin sa Kanya ng pinakamataas na lugar sa ating buhay!

Pilosopiya ng Tao (Colosas 2:8-10)

Wala saanman sa Kasulatan na hinahatulan ang pagkakaroon ng kaalaman. Ang karunungan ng sanlibutang ito, hindi ang kaalaman nito, ang kamangmangan sa harap ng Diyos (1 Corinto 3:19). Ang pilosopiya ay karunungan ng makamundo

lamang. Ito ang pagsisikap ng isip ng tao na lutasin ang hiwaga ng sansinukob, ngunit hindi ito eksaktong agham, sapagkat hindi kailanman nakarating ang mga pilosopo sa isang kasiya-siyang konklusyon tungkol sa “bakit” at “paano” ng mga bagay-bagay. “Ang mga Griego ay nagsisihanap ng karunungan,” sabi sa atin ng 1 Corinto 1:22, at sila nga ang nanguna sa pagteteoryang pampilosopiya.

Bago dumating ang pahayag ng Diyos, nararapat lamang na sikapin ng tao, sa pamamagitan ng karunungan, na lutasin ang mga palaisipang laging inihaharap ng kalikasan. Ngunit ngayong nagsalita na ang Diyos, hindi na ito kailangan, at maaari pa itong humantong sa malubhang kawalan ng pananampalataya. Mula kay Plato hanggang kay Kant, at mula kay Kant hanggang sa pinakahuli sa mga makabagong pilosopo, ang isang sistema ng kaisipan ay ibinabagsak ng iba pa; ang kasaysayan ng pilosopiya ay talaan ng mga teoryang nagsasalungatan at itinapon na. Hindi ko sinasabing ang mga pilosopo ay mga taong hindi tapat noon o ngayon, kundi sinasabi kong marami sa kanila ang hindi gumamit ng siyang makapagkakalag sa bawat buhol at makalulutas sa bawat suliranin: samakatuwid ay ang pahayag ng Diyos kay Cristo, gaya ng ibinigay sa Banal na Kasulatan.

Nanabik si Plato sa isang salita mula sa Diyos, *logos*, na darating na may awtoridad at magpapaliwanag sa lahat ng bagay. Alam nating ang Salita ay si Cristo, na tungkol sa Kanya ay isinulat ni Juan: “Nang pasimula ay ang Verbo, at ang Verbo ay sumasa Diyos, at ang Verbo ay Diyos...At nagkatawang-tao ang Verbo, at tumahan sa gitna natin (at nakita namin ang kaniyang kaluwalhatian, kaluwalhatiayang gaya ng sa bugtong na Anak ng Ama), na puspos ng biyaya at katotohanan” (Juan

1:1,14). Hindi na nakatago ang Salita; hindi na natin kailangang hanapin pa ito. Sinabi ni Pablo sa Roma 10:8-9, “Malapit sa iyo ang salita, sa iyong bibig, at sa iyong puso: sa makatuwid baga’y ang salita ng pananampalataya, na aming ipinangangaral: Sapagka’t kung ipahahayag mo ng iyong bibig si Jesus na Panginoon, at sasampalataya ka ng iyong puso na siya’y binuhay na maguli ng Diyos sa mga patay, ay maliligtas ka.”

Si Socrates, habang pinag-iisipan ang mga suliraning “walang lunas” tungkol sa maaaring gantimpala at parusa sa hinaharap, ay nagsabi, “Maaaring, Plato, na kayang magpatawad ng Diyos ng mga kasalanan, ngunit hindi ko makita kung paano.” Hindi na kailangang guluhin ng ganitong mga kalituhan ang sinumang tapat ang isip ngayon, sapagkat ang hindi maipaliwanag ng pilosopiya ay nilinaw na ng Ebanghelyo—ang Ebanghelyong iyon na doon ay inihahayag ang katuwiran ng Diyos sa mga makasalangang tao. Kung wala ang pahayag na ito ng Diyos, ang pinakamarunong na pilosopo ng ikadalawampung siglo ay wala ring higit na alam tungkol sa pinagmulan at hantungan ng tao kaysa sa alam ng mga pilosopong taga-Atenas noong unang panahon.

Dalawang dakilang sistemang pampilosopiya ang nag-aagawan upang maghari sa isip ng mga tao sa kanlurang daigdig nang isulat ni Pablo ang kanyang sulat sa mga taga-Colosas: ang stoicism at ang epicureanism. Ganito ang sabi ng stoicism: “Mamuhay nang marangal at hindi na mahalaga ang kamatayan. Pigilin ang pagnanasa. Huwag pansinin ang pagbabago ng kalagayan. Huwag magmataas sa magandang kapalaran ni manlumo sa kahirapan. Ang tao ay higit kaysa sa kanyang kalagayan; ang kaluluwa ay mas dakila kaysa sa sansinukob.” Ganito naman ang sabi ng epicureanism: “Walang

tiyak ang lahat. Hindi natin alam kung saan tayo nagmula; hindi natin alam kung saan tayo patungo; ang alam lang natin ay pagkatapos ng maikling buhay ay mawawala tayo sa eksenang ito, kaya walang saysay na ipagkait natin sa ating sarili ang anumang kasiyahan ngayon dahil lamang sa posibleng kasamaan sa hinaharap. Magsikain tayo at magsiinom, sapagkat bukas ay mamamatay tayo.”

Walang anumang pagkakapareho ang Kristiyanismo at ang epicureanism. Ngunit naakit ang maraming stoic sa mensahe ng Cristiano; kailangan lang nating basahin ang 1 Corinto 9:24-27 o ang Filipos 4:11-13 para maunawaan kung bakit. Bagaman maaaring matagpuan ng stoic sa Kristiyanismo ang katuparan ng pananabik ng kanyang puso, wala namang anuman sa stoicism na kailangan ng Cristiano, sapagkat ang lahat ng pinakamabuti sa sistemang iyon ay nasa kanya na kay Cristo.

Bukod sa dalawang kilalang paaralang pampilosopiya na ito, maraming iba pang mas maliliit na sistema sa gitna ng mga Griego at mga Romano, at lahat ng mga ito ay nagsisikap na humila ng mga alagad para sa kanilang sarili. Isinama ng mga Gnostiko sa kanilang bagong sistema ang mga bahagi ng lahat ng iba’t ibang paaralan ng kaisipan. Mula sa mga kakatwang hula na nakapaloob sa mga alamat ng mga pythagorean hanggang sa mga teorya ng ebolusyon sa kasalukuyang panahon, ang iglesya ng Diyos ay nakikipaglaban sa lahat ng pagala-galang pilosopiya.

Laban sa mga ito ay binabalaan ang Cristiano. Sinasabi ng Colosas 2:8, “Magsipagingat kayo, baka sinomang sa inyo’y bumihag [gumawang biktima sa inyo] sa pamamagitan ng kaniyang pilosopiya at walang kabuluhang daya.” Maaaring magpakita nang malaki ng karunungan ang mga makamundong

pilosopiya, at maaaring tingnan nang may paghamak ng kanilang mga tagasunod, mula sa taas ng kanilang inaakalang kahigitan, ang mga taong payak na sumasampalataya sa Ebanghelyo at tumatanggap sa Banal na Kasulatan bilang kinasihang Salita ng buhay na Diyos. Ngunit sa kabila ng lahat ng kanilang pagmamataas, ang mga pilosopiyang ito ay mga sali't saling sabi lamang ng tao, “ang mga pasimulang aral [mga unang simulain] ng sanlibutan.”

Ipinakita ng apostol ang kanyang paghamak sa pangangatwiran lamang kung ihahambing sa pahayag ng Diyos. Sinabi niyang ang mga sistemang napakalaki ng inaangkin ay pasimula lamang pala; ang iniaalok nila ay ang ABC ng sanlibutan sa mga nasa paaralan na ni Cristo at matagal nang iniwan ang kindergarten ng tradisyon ng tao. Maaari bang ang tao “sa pagsisiyasat ay makasumpong sa Diyos?” (Job 11:7) Imposible. Ngunit kilala na ang Diyos sa Kanyang Anak.

Napakahalaga na pakinggan ng mga Cristiano ang babala ni Pablo sa Colosas 2:8, lalo na ng mga kabataang lalaking tinawag ng Diyos upang maging mga ministro ng Kanyang Salita. Sa karaniwang seminaryong pangteolohiya, mas maraming panahon ang ibinibigay sa pag-aaral ng pilosopiya kaysa sa pagsasaliksik sa Kasulatan. Napakalungkot na larawan ito ng kalagayan sa Sangkakristiyanuhan! Sinabi ng isang ministro ng isang ortodoksong iglesya, “Puwede sana akong nagtapos nang may karangalan sa seminaryo ko nang hindi man lang nabubuksan ang English Bible.” Salamat sa Diyos, hindi ito totoo sa lahat ng ganitong paaralan, ngunit totoo ito marahil sa karamihan. Ang bunga nito ay sa libu-libong tinatawag na mga ministro ni Cristo, marami ang hindi pa nagbabalik-loob, at ang iba namang mga anak ng Diyos ay nabansot at

nahadlangan ng kanilang edukasyong pampilosopiya. Hindi talaga nila kayang buksan ang Kasulatan sa iba, sapagkat sila mismo ay mangmang sa Salita. Gaya ng Biblia, walang utang na loob ang Kristiyanismo sa pilosopiya ng mga Griego, ng mga Romano, ng Gitnang Panahon, o ng makabagong panahon.

Isang kaluwalhatian ang nagpapaningning sa banal na pahina,

Marilag na gaya ng araw,

Nagbibigay ito ng liwanag sa bawat panahon;

Nagbibigay ito, ngunit walang hinihiram.

(William Cowper)

Ang isang tao ay maaaring maging handang-handang ministro ni Jesu-Cristo kahit hindi pa niya narinig kailanman ang mga pangalan ng mga dakilang pilosopo, pagano man o Cristiano, at walang anumang alam sa kanilang mga sistema at teorya, basta't siya ay "magsikap na iharap [ang kanyang sarili] na subok sa Diyos, manggagawang walang anumang ikahihiya, na matuwid na gumagamit ng salita ng katotohanan" (2 Timoteo 2:15). Ang pinakatunay na kultura, sa isip man o sa espiritu, ay ang nakukuha mula sa palagiang pag-aaral ng Biblia. Madalas akong makasalamuha ng mga lalaking magiliw ang pagkatao, maginoo ang anyo, mataas ang espirituwalidad, at sanay ang isip, at kapag inusisa ko ay nalalaman kong sila, gaya ni John Wesley, ay mga "taong iisa ang aklat," at sa ilang pagkakataon ay halos walang alam sa mga panitikan ng lupa. Sa pagsasabi nito ay hindi ko itinataas ang kamangmangan, sapagkat hindi ipinagbabawal ang kaalaman ng sanlibutang ito. Maaaring gamitin ng Cristiano ang anumang wastong paraan upang lalong makilala ang mga katotohanan ng kasaysayan, ang mga

natuklasan ng agham, at ang kagandahan ng pangkalahatang panitikan; ngunit huwag niyang ilagay kailanman ang pilosopiya ng tao sa lugar ng pahayag ng Diyos. Kung mag-aaral man siya ng pilosopiya—at walang dahilan para hindi niya ito gawin—alalahanin niya na nagsalita na ang Diyos sa Kanyang Anak, at sa Banal na Kasulatan ay ibinigay na Niya sa atin ang huling salita sa bawat tanong na ibinabangon ng pilosopiya. Tama si Robert Browning nang isulat niya:

*Sinasabi ko, ang pagkilala sa Diyos kay Cristo
Na tinanggap ng iyong katwiran, ay lumulutas para sa iyo
Sa lahat ng tanong sa lupa at sa labas nito,
At sa gayon ay naisulong ka na sa pagiging marunong.*

Nang ihayag ng Tagapagligtas ang Kanyang sarili sa babaeng Samaritana, nasagot ang bawat tanong niya habang nakatitig siya sa Kanyang mukha.

Sinasabi sa atin ng Colosas 2:9 na kay Cristo “nananahan ang buong kapuspusan ng pagka-Diyos sa kahayagan ng katawan.” Ang salitang isinaling “kapuspusan,” *pleroma*, ay paboritong salita ng mga Gnostiko. Para sa kanila, ito ang kabuuan ng mga katangian ng pagka-Diyos, at itinuring nila si Cristo bilang isa lamang sa maraming baitang o tagapamagitan na umaakyat patungo sa *pleroma*. Ngunit sa Kasulatan ay natututuhan natin na hindi lamang nakikita kay Cristo ang lahat ng katangian ng Diyos (gaya ng inakala ni Arius pagkatapos, at gaya ng inaamin ng mga pilosopong naniniwala sa Diyos saanman); ang mismong diwa ng kalikasan ng Diyos, sa kabuuan nito, ay nananahan sa Kanya.

Ang lahat ng Diyos ay lubos na inihayag kay Cristo. Masasabi Niya, “Ang nakakita sa akin ay nakakita sa Ama” (Juan 14:9).

Kaya kung may magtanong sa atin na ilarawan ang pagkatao ng Diyos, masasabi natin nang walang pag-aatubili na ang Diyos ay eksaktong gaya ni Jesus. Si Jesus ang Cristo, at kay Cristo ay nananahan sa isang katawan ang buong kapuspusan ng pagka-Diyos. Sa wakas, kapag tayo ay humarap na sa Ama, matatagpuan natin sa Kanya ang Isang kilala at minahal na natin noon pa, hindi isang estrangherong hindi pa rin kilala at marahil ay hindi kailanman makikilala. Gaya ng isinulat ni J. N. Darby:

*Doon ay walang estrangherong Diyos na sasalubong sa iyo!
Estranghero ka sa mga bulwagan sa itaas:
Siya, na babati sa iyo sa Kanyang kapahingahan,
Ay babati sa iyo ng pag-ibig na kilalang-kilala mo.*

Inihayag na ang Diyos; hindi na Siya nakatago. Ang lahat ng Kanyang kaluwalhatian ay nagniningning sa mukha ni Cristo Jesus. At para sa akin bilang mananampalataya, nalutas na ang hiwaga ng sansinukob.

*At ang dati'y tila sa akin
Isang magulo at nalilitong Babel,
Ngayo'y isang Pentecostes na may dilang apoy
Na nagpapahayag na si Cristo ay makapangyarihan;
At ang buong nilikha ay ang ebanghelyo nito
Ay ipinahahayag nang malakas
Sa aking mga tainga, mula nang malaman ko
Na ang aking Tagapagligtas na si Cristo ay Diyos.*

Sa Colosas 2:10 ay sinasabi sa atin, “At sa kaniya’y napuspos kayo.” Kay Cristo ay nananahan ang buong *pleroma* ng pagka-Diyos, at nasa Kanya ang ating *pleroma*. Hindi na natin

kailangang pumunta pa sa iba para sa liwanag o kaalaman. “Sapagka’t sa kaniyang kapuspusan ay tumanggap tayong lahat, at biyaya sa biyaya. Sapagka’t ang kautusan ay ibinigay sa pamamagitan ni Moises; ang biyaya at ang katotohanan ay dumating sa pamamagitan ni Jesucristo. Kailan ma’y walang taong nakakita sa Diyos; ang bugtong na Anak, na nasa sinapupunan ng Ama, ay siyang nagpakilala sa kaniya” (Juan 1:16-18). Pinupuno ng pahayag na ito ang ating buong pagkatao ng matinding galak, pinupuno ang ating saro ng kagalakan, at binubusog ang bawat hinihingi ng isip. Lubos tayong napuspos sa Kanya.

Sa Efeso 1:6 ay sinasabi sa atin na tayo ay “tinanggap sa Minamahal.” Sa ganitong diwa—sa ating katayuan bilang mga mananampalataya—masasabing tayo ay ganap sa Kanya. Ngunit sa Colosas 2:10, ang tinitingnan ay ang ating kalagayan sa halip na ang ating katayuan—ang kalagayan ng mga nakasumpong na ng katugunan sa bawat pangangailangan kay Cristo, “na siyang ulo ng lahat ng pamunuan at kapamahalaan.”

Ang mga *pamunuan* at mga *kapamahalaan* ay mga salitang tumutukoy sa iba’t ibang ranggo ng mga espiritung nilalang. Tuwang-tuwa ang mga Gnostiko sa kunwaring kaalaman nila tungkol sa kalikasan at gawain ng maluluwalhating nilalang na ito, at inilagay nila ang mga ito nang mataas pa kay Cristo. Ayon sa kanila, si Cristo ay siya lamang nagpapapasok sa bagong kaanib sa pakikisama ng hanay-hanay na hukbong ito na umaakyat patungo sa di-nakikitang Diyos. Ngunit ang totoo ay ang kabaligtaran nito, sapagkat ang lahat ng pamunuan at kapamahalaan—at ang mga ito ay maaaring mabuti o masama, nahulog o hindi nahulog—ay nilikha sa pamamagitan Niya at para sa Kanya, na sa Kanya nananahan ang buong kapuspusan

(Colosas 1:16; 2:9). Siya ang Ulo ng lahat ng pangkat ng mga anghel at gayundin ng lahat ng tao. “Walang lugar na lubhang mataas para sa Kanya, / Walang lugar na lubhang mataas sa Langit.” Ibig ng Diyos na maunawaan ng Kanyang bayan na Siya na yumuko hanggang sa kailaliman ng kahihiyang at pagdurusa sa krus para sa kanilang kaligtasan ay Diyos na nasa lahat, “pinupuri magpakailan man” (Roma 9:5).

Pansinin na kaagad pagkatapos ng pagpapahayag na si Cristo ang Ulo ng lahat ng anghel (Colosas 2:10) ay sinasabi sa atin ang tungkol sa kailaliman ng Kanyang pagpapakababa, sapagkat hindi kailanman paghihiwalayin ng Diyos ang persona at ang gawa ng ating Panginoong Jesus. Ibig ng Diyos na alalahanin natin na dahil sa nakahihigit na pagkatao ni Cristo at sa Kanyang tunay na pagka-Diyos ay nagawa Niyang akuin ang gawain ng paglilinis ng ating mga kasalanan sa pamamagitan ng pag-aalay ng Kanyang sarili bilang hain para sa atin. Kailangan Siyang maging kung sino Siya upang magawa Niya ang Kanyang ginawa.

Hindi kailanman malulutas ng isang nilalang ang usapin ng kasalanan, sapagkat napakalaki ng nakataya. Ganito ang malayang salin ng Awit 49:7-8 tungkol sa lahat ng tao: “Wala sa kanila ang makatutubos sa anumang paraan sa kanyang kapatid o makapagbibigay sa Diyos ng pantubos para sa kanya, sapagkat napakamahal ng pagtubos sa kaluluwa. Kaya pabayaan na iyon magpakailanman.” Binibigyang-diin ng mga talatang ito mula sa Mga Awit ang nasa isip ni Pablo nang sumulat siya sa mga taga-Colosas: Ang mababang pagtingin kay Cristo ay bunga ng mababang pagtingin sa kasalanan. Kapag naunawaan ng isang tao ang laki ng kanyang kasamaan, alam niyang ang Tagapamagitan pinanabikan ni Job lamang

ang makapagliliigtas sa kanya mula sa ganoon kabigat na pasan ng pagkakasala. Si Cristo, dahil Siya ay Diyos at tao, ay makapagpapatong ng “kaniyang kamay sa aming dalawa” (Job 9:33), at sa gayon, sa pamamagitan ng pagtubos sa kasalanan, ay mapagsasama ang Diyos at ang tao sa banal at masayang pagkakaisa.

Kaya ba ito ng isang tao lamang?

Gayunma’y sinasabi ni Cristo, ito ang dahilan ng Kanyang buhay at kamatayan.

Tawagin mo si Cristo, kung gayon, na Diyos na walang hangganan,

O ikaw ay ligaw!

(Robert Browning)

Sa lahat ng tanong ng isip ng tao tungkol sa mga espirituwal na katotohanan, walang ibang sagot ang Diyos kundi si Cristo; at wala nang iba pang kailangan, sapagkat si Cristo ang sagot sa lahat ng iyon. Ang tumatanggi kay Cristo ay tumatanggi sa huling salita ng Diyos sa sangkatauhan. Nasabi na Niya ang lahat ng nais Niyang sabihin nang isugo Niya Siya sa sanlibutan bilang tagapagbigay ng buhay at pampalubag-loob para sa ating mga kasalanan. Ang tumalikod sa Kanya ay pagtanggi sa buhay na pagkakatawang-tao ng Katotohanan, at pagsasara sa lahat maliban sa kamalian at panlilinlang.

Legalismo ng mga Judio (Colosas 2:11-17)

Ang medyo mahabang bahaging ito ay nagsisimula sa gitna ng isang pangungusap. Ang talatang 11, bagaman bahagi ng pangungusap na sinimulan sa talatang 10, ay nagpapasok ng bagong paksa, at ang paksang iyon ay ang legalismo. Kung ang

pilosopiya ay bunga ng isip ng tao na kumikilos nang hiwalay sa pahayag ng Diyos, ang legalismo naman ay bunga ng pagtatangkang gamitin ang isang kautusang ibinigay ng Diyos (na maaaring dinagdagan pa ng mga utos ng tao) bilang paraan ng kaligtasan o bilang paraan ng paglago sa biyaya. Hindi ayon sa Kasulatan ang legalismo. Ang Galacia 2:16 ay magpakailanmang nagsasara ng pinto sa mga gawa ng kautusan bilang paraan ng pagkakamit ng kaligtasan: “Sa pamamagitan ng mga gawa ng kautusan ay walang laman na aariing ganap.” Kasintibay rin nito, ang Roma 6:14 ay nagbabawal sa kaisipan na ang kabanalan ng buhay ng Cristiano ay matatagpuan sa pagpapasakop niya sa mga simulain ng kautusan: “Kayo’y wala sa ilalim ng kautusan, kundi sa ilalim ng biyaya.” Sinasabi sa atin ng 1 Corinto 15:56 na ang kautusan ay “ang kapangyarihan ng kasalanan.” Ang kautusan ay hindi, gaya ng akala ng napakarami, ang kapangyarihan ng kabanalan o ang lakas para sa katuwiran. Ang nagpapakilos sa buhay espirituwal ay ang Espiritu Santo na nananahan sa atin, na nagtuturo sa atin kay Cristo na ipinako sa krus, binuhay, at niluwalhati.

Ang Gnostisismo ay may utang na loob sa legalistikong Judaismo, na binaluktot nito para sa sarili nitong layunin, at sa isang kakatwang cabbalism ng mga Judio, gaya ng utang na loob nito sa matatabang na pangangatwiran ng mga pilosopong Gentil at sa mistisismo ng Mithraism at Zoroastrianism. Sa Colosas 2:11-17 ay tahasang tinalakay ng apostol ang legalismo ng mga Judio at ipinakita kung paanong ang mga Cristiano ay magpakailanmang napalaya na mula sa kautusan. Kaugnay na sila ngayon ng nabuhay na mag-uling Cristo, at ang bumalik sila sa kautusan upang gawing sakdal ang kanilang sarili sa kabanalan ay pagkahulog mula sa biyaya

(gaya ng ipinakita ni Pablo sa Sulat sa mga taga-Galacia). Halos isinasantabi ng mga legalista ang Ebanghelyo ng biyaya; nakakalimutan nila na yamang nagsimula tayo sa Espiritu, hindi tayo gagawing sakdal sa pamamagitan ng laman.

Laging nakabuntot sa mga yapak ng dakilang apostol sa mga Gentil ang mga taong nagsisikap na ilihis ang kanyang mga nahikayat sa pagtuturo sa kanila na kailangan nilang “ganapin ang kautusan ni Moises.” Sinasabi ng mga legalistang ito, “Malibang kayo’y tuliin ayon sa kaugalian ni Moises, ay hindi kayo maliligtas” (Mga Gawa 15:1,5). Bagaman malinaw at walang pag-aalinlangang sumalungat ang kapulungan sa Jerusalem sa aral na ito, hindi naman tinanggap saanman ang mga pasya ng kapulungang iyon. Mahirap para sa mga nagbalik-loob mula sa Judaismo na maunawaang lubos na silang napalaya mula sa kautusan ni Moises bilang panuntunan ng buhay, at mula sa mga seremonya at ritwal ng kautusang iyon bilang paraan ng paglago sa biyaya.

Sa pamamagitan ng pagkasi ng Espiritu Santo, kahanga-hanga ang pagtalakay ni Pablo sa usaping ito. Matapos ipahayag na ang ating kaganapan ay nasa kay Cristo, ang ating dinakilang Ulo, nagpatuloy siya: “Na sa kaniya’y tinuli rin naman kayo ng pagtutuli na hindi ginawa ng mga kamay, sa paghuhubad ng katawan ng mga kasalanan ng laman, sa pagtutuli ni Cristo” (Colosas 2:11). Ang mga salitang “ng mga kasalanan” ay malamang na wala sa orihinal na manuskrito at maaaring alisin. Hindi lamang ang mga kasalanan ng laman, kundi ang laman mismo ang tinutukoy dito.

Ang pagtutuli ay ang literal na pagputol sa laman, at ibinigay ng Diyos ang ritwal na ito upang ilarawan ang lubusang pagsasantabi sa makalamang kalikasan. Ito ang ginawa ng

Diyos sa krus ni Cristo. Iyon ang wakas ng laman ayon sa pananaw ng Diyos; si Cristo ay pinutol sa pamamagitan ng kamatayan habang Siya ay nakatayo bilang kahalili sa ating lugar.

Sa pagtutuling “hindi ginawa ng mga kamay,” ang makalamang kalikasan ay pinuputol, isinasantabi bilang ganap na walang halaga. “Ang laman,” mababasa natin, “ay walang pakinabang” (Juan 6:63). “Hindi napapasakop sa kautusan ng Diyos, ni hindi nga maaari” (Roma 8:7). Kaya hindi nagtatangka ang Diyos na pabutihin ang laman; dahil dito, walang lugar ang anumang pag-aangkin ng karapatan o kabutihan sa panig ng tao. Wala siya nito, at purihin ang Diyos, hindi niya ito kailangan. Ang lahat ng karapatan at kabutihan ay nasa Iba!

Ang katotohanan ding ito ay ipinakikita sa bautismong Cristiano. Sa ganang akin, wala akong simpatiya sa mga nasa panahon natin na gustong alisin ang bautismo sa tubig; ang katwiran nila ay iisa na lamang ang bautismo ngayon—samakatuwid ay ang bautismo ng Espiritu Santo. Ang Efeso 4:4-6, na tumutukoy sa bautismo sa tubig, ay totoo na mula pa noong Pentecostes.

Ang aklat ng Efeso, isa sa mga Sulat mula sa bilangguan, ay talagang nagpapahayag ng katotohanang inihayag kay Pablo tungkol sa iglesya bilang katawan ni Cristo, ngunit hindi niya tinanggap ang pahayag ng hiwagang ito *pagkatapos* niyang mabilanggo. Ipinakilala niya ang hiwagang ito sa buong panahon ng kanyang ministeryo. Sa Roma 16:26 ay sinabi niyang ang hiwagang ito ay “ipinakilala sa lahat ng mga bansa sa ikatatalima sa pananampalataya.” Ang pagbabalik ng Panginoon upang kunin ang Kanyang iglesya, na bahagi ng hiwagang ito, ay itinuturo sa pinakaunang Sulat niya, ang

Unang Tesalonica. Nang sabihin niya sa matatanda sa Efeso, “Hindi ako umurong sa pagsasaysay sa inyo ng buong payo ng Diyos” (Mga Gawa 20:27), ang payong iyon sa kabuuan nito ay naipakilala na sa kanya at naipangaral na sa gitna ng mga Gentil.

Ang bautismo ng Espiritu Santo, na sa pamamagitan nito ay naipasok ang mga mananampalataya sa katawan ni Cristo, ay naganap noong araw ng Pentecostes. Sa pamamagitan ng bautismong ito ay nabuo ang katawan, ang iglesya. Walang anumang pahiwatig sa Kasulatan na laganap pa ang ganitong di-pangkaraniwang gawa pagkatapos ng pagkabilanggo ni Pablo. Nang sumulat si Pablo sa mga taga-Efeso, ilang taon nang nabuo ang katawan, at idinaragdag dito ang bawat mananampalataya sa sandaling tanggapin niya ang Espiritu.

Sa aking pagpapasya, hindi maaaring tumukoy sa Pentecostes ang Efeso 4:5 dahil nabanggit na ang pangyayaring ito sa naunang talata. Ang talatang 4 ay tumutukoy sa buong pahayag ng hiwaga: ang katawang nabuo sa pamamagitan ng bautismo ng Espiritu at naghihintay sa pagdating ng Panginoon. Mababasa natin, “May isang katawan, at isang Espiritu... at isang pagasa sa inyong pagkatawag.”

Pagkatapos, sa talatang 5 ay mababasa natin ang “isang Panginoon, isang pananampalataya, isang bautismo.” Tumutukoy ito sa pananagutan dito sa lupa: si Cristo ay dapat kilalaning Panginoon; ang iglesya ay dapat “makipaglabang masikap dahil sa pananampalataya na minsan magpakailan man ay ibinigay sa mga banal” (Judas 3); at ang bautismo sa tubig sa pangalan ng Ama, ng Anak, at ng Espiritu Santo ay dapat isagawa bilang pagkilala sa ating pagpapasakop sa iisang Panginoon. Sa Efeso 4:5 ay hindi bumabanggit si Pablo ng isang

pormula o gumagawa ng listahan; ipinahahayag niya ang malawak na katotohanan na iisang bautismo lamang ang kilala ng Kristiyanismo, at iyon, siyempre, ay ang bautismo sa kamatayan ni Jesu-Cristo. Kalokohan ang sabihing ang bautismo ng Espiritu Santo ay isang paglilibing kasama ni Cristo. Pagkatapos ng pakikiisa ko sa pamamagitan ng pananampalataya sa kamatayan, paglilibing, at muling pagkabuhay ni Cristo saka ako binabautismuhan ng Espiritu Santo sa katawan.

Hindi ko sinasabing ang mga taong, sa iba't ibang dahilan—makatwiran man o hindi—ay hindi nabautismuhan ayon sa Kasulatan ay wala kay Cristo. Sa paggamit ng halimbawa mula sa tama ayon sa Kasulatan, hindi natin sinasabing hindi na Cristiano ang mga nagkukulang dahil sa kawalang-alam o dahil sa katigasan ng ulo.

Ganito, sa tingin ko, ang punto ng Colosas 2:12: Sa kanyang bautismo, ipinahahayag ng Cristiano ang kanyang pakikiisa sa isang Cristong itinakwil. Inaamin niya na bilang likas na tao ay dapat siyang mamatay, at siya nga ay namatay sa kamatayan ni Cristo. Kasabay ng kamatayan ng likas na tao ay dumarating ang wakas ng legalistikong tao, at sa gayon ay ang wakas ng lahat ng pagsisikap ng sarili, ng bawat pagtatangkang pabutihin ang laman sa pagpapasakop dito sa mga ordenansa o patakaran, ibinigay man ng Diyos gaya ng sa Lumang Tipan o inimbento ng tao gaya ng sa napakaraming sistemang hindi ayon sa Kasulatan. Hindi sinisikap ng Diyos na pabutihin ang lumang pagkatao; hinatulan Niya ito bilang lubhang masama para mapabuti pa, kaya isinantabi Niya ito sa kamatayan. Ang bautismo ay pagkilala rito. Ito ay paglilibing tungo sa kamatayan.

Nagpapatuloy ang Colosas 2:12, “Na doon din naman kayo’y binangong kasama niya sa pamamagitan ng pananampalataya sa paggawa ng Diyos, na siyang bumuhay na maguli sa kaniya mula sa mga patay.” Sa paniniwala ko, mas mabigat ang ebidensiya na dapat ipalit ang “Na sa kaniya” sa “Na doon.” Sa pamamagitan ng pananampalataya sa nabuhay na mag-uling Cristo ay tinatanggap natin ang bagong buhay, at mula noon ay itinuturing tayo ng Diyos na mga taong, yamang bumaba sa kamatayan kasama Niya, ay kaisa na Niya ngayon sa muling pagkabuhay. Ano ang lugar ng legalismo rito? Wala talaga. Ang ilagay ang bagong pagkatao, ang tao kay Cristo, sa ilalim ng mga patakaran at regulasyon ay salungat sa buong simulain ng bagong paglalang.

Lalo pang binibigyang-diin ang kaisipang ito sa Colosas 2:13: “At kayo, na mga patay sa inyong mga kasalanan at sa di-pagtutuli ng inyong laman, ay binuhay niyang kalakip niya, na ipinatawad sa atin ang lahat ng ating mga pagsuway.” (Iisang salita ang isinaling “mga kasalanan” sa unang bahagi ng talata at “mga pagsuway” sa huling bahagi.) Sinasabi ni Pablo na pinatawad na ng Diyos ang ating mga pagsuway, at tayo na dating patay sa ating mga pagsuway at, bilang mga Gentil, ay di-tuli sa ating laman, ay binuhay na ngayong kasama ni Cristo.

Nagpapatuloy ang Colosas 2:14, “Na pinawi ang sulat-kamay ng mga ordenansa na laban sa atin, na salungat sa atin: at ito’y kaniyang inalis, na ipinako sa krus.” Ang pananalitang “ang sulat-kamay ng mga ordenansa” ay maaari lamang wastong tumukoy sa sampung utos, na tahasang sinasabi sa atin na ibinigay sa sulat-kamay ng Diyos. Dahil sa pagkamakasalanan ng ating kalikasan, tiyak nang hindi tayo susunod sa kautusan, kaya hinatulan tayo ng kautusan (ang sampung ordenansang

ibinigay ng Diyos) sa kamatayan. Ngunit inalis na ngayon ang kautusan sa ating daan, at hindi na ito nakabitin sa ibabaw natin bilang obligasyong hindi natutupad. Ipinako ni Cristo ang kautusan sa Kanyang krus.

Mas mauunawaan natin ang pananalitang “na ipinako sa krus” kung aalalahanin natin ang kaugalian sa ilalim ng batas ng Roma kapag binibitay ang isang kriminal sa pamamagitan ng pagpapako sa krus, pagbibigti, o pagtuhog sa tulos. Ang batas na nilabag ng kriminal o ang uri ng kanyang kasalanan ay isinusulat sa isang karatula, na ipinapako sa itaas ng kanyang ulo upang malaman ng lahat kung paano naghihiganti ang Roma sa mga lumalabag sa kanyang batas kriminal. Isinulat ni Pilato ang nakasulat na ilalagay sa itaas ng ulo ni Cristo Jesus—sa wikang Hebreo, Griego, at Latin—upang malaman ng lahat kung bakit hayagang binibitay ang mapagtiising nagdurusang ito na taga-Galilea. Sinasabi sa atin ng Juan 19:19 na isinulat ni Pilato: “Jesus na Nazareno, ang Hari ng mga Judio.” Nang basahin ng mga tao ang nakasulat na ito, naunawaan nila na Siya ay ipinapako sa krus dahil ginawa Niyang Hari ang Kanyang sarili, at sa gayon ay hindi tapat kay Cesar.

Ngunit nang tingnan ng Diyos ang krus na iyon, nakita ng Kanyang banal na mata, wika nga, ang ibang-ibang nakasulat. Nakita Niya, nakapako sa krus sa itaas ng ulo ng Kanyang pinagpalang Anak, ang sampung ordenansang isinulat-kamay na ibinigay sa Sinai. Dahil nilabag ang kautusang ito sa bawat punto kaya ibinuhos ni Jesus ang Kanyang dugo, at sa gayon ay ibinigay ang Kanyang buhay upang tubusin tayo mula sa sumpa ng kautusan. At sa gayon ay nabayaran na ang lahat ng ating mga kasalanan. Sa krus, ang kautusan na labis nating nilapastangan ay lubos na pinarangalan nang si Jesus mismo

ang tumugon sa katarungan ng Diyos. Sa gayon, si Cristo ang naging wakas ng kautusan sa bawat sumasampalataya (Roma 10:4). Siyempre, nang banggitin ni Pablo ang mga ordenansang laban “sa atin” (Colosas 2:14), ang nasa isip niya ay ang mga mananampalatayang Judio, sapagkat ang mga Gentil ay wala sa ilalim ng kautusan. Ngunit totoo na ito ngayon, sa simulain, para sa lahat ng naabot ng kaalaman tungkol sa kautusan. Sa pamamagitan ng Kanyang kamatayan, tinugunan ni Cristo ang bawat paghahabol laban sa atin at kinansela ang utang na hindi natin kayang bayaran. Ngayon, bilang matagumpay na pinuno, lumabas Siya mula sa libingan. Ginawa Niyang samsam ang masasamang pamunuan at kapamahalaan na nagbunyi sa Kanyang tila pagkatalo nang Siya ay ipako sa krus, ngunit sila mismo ngayon ang natalo sa Kanyang muling pagkabuhay. Matapos Niya silang gawing panoorin ng madla, umakyat Siya sa Langit sa isang maluwalhating pagtatagumpay.

*Sa Kanya ang pangalan ng Nagwagi,
Na mag-isang lumaban sa laban;
Ang mga banal na nagtagumpay ay walang inaangking dangal,
Ang Kanyang tagumpay ay naging kanila.*

*Sa pamamagitan ng kahinaan at pagkatalo,
Nakamit Niya ang maluwalhating korona,
Tinapakan ang lahat ng ating kaaway sa ilalim ng Kanyang paa,
Sa pamamagitan ng pagpayag na Siya'y tapakan.*

*Purihin, purihin ang Manlulupig na pinatay,
Pinatay sa Kanyang pagtatagumpay;
Na nabuhay, na namatay, na muling nabubuhay,
Para sa iyo, Kanyang iglesya, para sa iyo!*

(Whitlock Gandy)

Inako ni Cristo ang ating lugar sa krus, at ngayon ay kabahagi tayo sa lahat ng bunga ng haing iyon. Kaisa tayo Niya sa bagong paglalang. Ang kautusan at ang lahat ng ritwal nito ay ibinigay sa tao na nasa laman. Ang mga Cristiano ay wala sa laman, kundi nasa Espiritu, at ang kautusan bilang kautusan ay walang anumang masasabi sa taong nasa bagong kalagayang ito na lampas na sa abot ng kamatayan.

Tinapos ni Pablo ang kahanga-hangang bahaging ito sa isang taimtim na paalala: huwag nating hayaang guluhin tayo ng sinumang gustong ibalik tayo sa ilalim ng Kautusan, sa anumang anyo o paraan: “Kaya nga huwag kayong hatulan ng sinuman tungkol sa pagkain, o sa inumin, o tungkol sa araw ng kapistahan, o sa bagong buwan, o sa mga araw ng sabbath” (Colosas 2:16). Ang lahat ng ito ay may lugar noon, at maingat na sinusunod ng masunuring anak ng lumang tipan ang mga alituntunin tungkol sa mga ito. Ngunit ang mga ito ay “anino lamang ng mga bagay na darating [mga bagay na dumating na ngayon]; ngunit ang katawan ay kay Cristo” (2:17).

Sa panahon ng Lumang Tipan, ang liwanag ng Diyos ay nakatutok kay Cristo, at ang lahat ng anyo at seremonya, pati na ang lingguhang sabbath, ay mga anino lamang na Kanyang inihagis. Ngayong dumating na Siya mismo at natupad na ang lahat ng larawan ng pagtubos, nasa kay Jesus na ang lahat ng kailangan ng mananampalataya. Ang katotohanang iniuugnay ng Colosas 2:16 ang sabbath sa iba pang mga seremonya ay malinaw na nagpapakita na ang Sampung Utos ay hindi ang tuntunin ng buhay ng mananampalataya. Bagaman kinikilala niyang banal, matuwid at mabuti ang Kautusang ito, ang taong

bagong nilalang ay wala sa ilalim nito. Siya, gaya ng sinabi ni Pablo sa 1 Corinto 9:21, ay “nasa ilalim ng kautusan kay Cristo”; ibig sabihin, ang pananagutan niya ngayon ay lumakad nang may pakikisama sa nabuhay na muling Cristo, ang Ulo ng katawan na siya ay isang mahinang bahagi lamang. Nananahan na ngayon sa kanya ang Espiritu Santo, na siyang kapangyarihan ng kanyang bagong buhay, at ang buhay na ito ay nakikita sa kanyang pagpapasakop sa itinaas na Panginoon.

Walang dapat matakot na kapag nagpasakop tayo kay Cristo sa halip na mamuhay sa ilalim ng Kautusan bilang tuntunin ng buhay, ay bababa ang uri ng ating kabanalan. Mas mataas pa nga ang pamantayan ni Cristo. Ang taong ang tanging iniisip at hinahangad ay maipakita ang buhay ng nabuhay na muling Cristo sa lahat ng kanyang gawi ay mamumuhay nang mas banal kaysa sa taong pilit na pinasusunod ang laman sa mga tuntunin at alituntunin, kahit pa ang mga tuntuning iyon ay ibinigay mula sa Langit sa isang nakaraang panahon. Makikita ang patunay nito sa pagkakaiba ng sabbath ng Kautusan at ng Araw ng Panginoon ng bagong nilalang. Walang utos sa Bagong Tipan na nagtuturo na banal ang unang araw ng sanlinggo at nag-uutos na maingat itong ipangilin ng mga Cristiano para sa banal na layunin. Gayunman, sa loob ng maraming siglo, ang magkakaisang pasya ng mga mananampalatayang espirituwal ang pag-iisip ay nagdala sa kanila na parangalan ang araw na ito bilang panahon ng pagsamba, pagbubulay-bulay at pagpapatotoong Cristiano. Kaya sa espirituwal na pananaw, ang Araw ng Panginoon ay nabigyan ng kataasang hindi kailanman nagkaroon ang sabbath ng mga Judio.

Hindi tayo tinatawag na palitan ng isang ritwal na Cristiano ang ritwal ng mga Judio na iniwan na natin. Ngayon ay

sumasamba tayo sa pamamagitan ng Espiritu ng Diyos, na natutuwang akayin ang puso ng mga tinubos patungo sa Kanya na pinagkakautangan nila ng lahat ng kanilang pagpapala. Kaya ang lahat ng nauukol sa laman, na pauna lamang at lumilipas, ay dapat magbigay-daan sa espirituwal at nananatili.

Mistisismong Gnostiko (Colosas 2:18-19)

Likas na relihiyoso ang taong makalaman. Hindi na niya kailangang ipanganak na muli para lamang mangapa sa paghahanap sa Diyos. Totoo na sa lahat ng hindi ligtas ay “walang naghahanap sa Diyos” sa diwa ng paghahanap sa Kanya alang-alang sa Kanya mismo (Roma 3:11). Gayunman, may nagsabi nang tama na ang tao ay relihiyoso hanggang buto; kailangan niyang may sambahin. Kaya binigyan siya ni Satanas ng lahat ng uri ng kulto na babagay sa bawat uri ng pag-iisip.

Isa sa pinakamatatandang sistemang panrelihiyon ang Parseeism, na umiiral pa hanggang sa ating panahon. Ang Parseeism, na nakasalig sa Zend Avesta, ay sinasabing nagmula sa bayani at propetang Persiano na si Zoroaster, o Zarathustra gaya ng tawag sa kanya sa mga kasulatan ng mga Persiano. Nagtuturo ang sistemang ito ng isang mistikong dualismo: si Ahura Mazda, o Ormuzd, ang walang hanggang diyos, ang walang katapusang liwanag; at may isang mas mababang diyos, si Ahriman, ang prinsipeng ng kadiliman, na kung minsan ay itinuturing na lumikha ng materya, at palagi siyang nakikipaglaban sa kataas-taasang diyos. Ayon sa Parseeism, nakatakdang makipagdigma si Ahriman laban sa liwanag sa loob ng labindalawang libong taon, at pagkatapos ay wawasakin ang kanyang kaharian ng kadiliman.

Lumaganap ang sistemang ito sa iba't ibang paaralan ng kaisipan, at noong panahon ng mga apostol ay malawak na itong tinanggap sa buong daigdig ng mga Griego at Romano sa pangalang Mithraism. Nagpunta kung saan-saan ang mga deboto nito at ipinahayag ito bilang ang dakilang relihiyong magbubuklod sa buong mundo. Isa itong malawak na lihim na samahan, kung saan ang mga kasapi ay umaakyat mula sa isang mistikong antas patungo sa iba hanggang sa maging dalubhasa sila. Nanginig ang sistemang ito ni Satanas sa harap ng sumusulong na hukbo ng Cristianismo, at sa huli ay sinikap nitong pagsamahin ang ilan sa mga pananaw nito sa isang bahagi ng pahayag na Cristiano; at gaya ng nakita na natin, isang bagong relihiyon ang nabuo mula sa paghahalo-halo ng Judaismo, pilosopiyang Griego at mistisismo ng Silangan. Nahati ang bagong relihiyong ito sa maraming sekta, na lahat ay mali ang turo tungkol kay Cristo, lahat ay tumatanggi sa kinasihang Banal na Kasulatan, at ipinapalit dito ang walang kabuluhang haka-haka ng isip ng tao.

Sa isa o iba pa sa mga sektang ito ay may makikitang panggagaya sa halos lahat ng doktrinang Cristiano, na may mga dagdag at mga salungatan na lalong nagpapanganib sa mga ito. Ilang taon matapos mamatay si apostol Juan, sumulat si Justin Martyr, "Maraming espiritu ang gumagala sa sanlibutan, at ang mga katibayang ipinakikita nila ay magagandang kaloob ng isip, husay sa pagsasalita at lohika. Cristiano, tumingin kang mabuti, at hanapin mo ang bakas ng mga pako."

Ang lahat ng sektang ito ay tumanggi sa tunay na Cristo ng Diyos na nagbigay ng Kanyang sarili para sa ating mga kasalanan sa krus ng kahihyan. Ang ilan, gaya ng mga docetist,

ay nagturo na ang pagkatao ni Jesus ay anyo lamang, hindi totoo at walang tunay na katawan. Kahanga-hangang sinasagot ng Unang Sulat ni Juan ang turong ito. Ang isa pang sekta, na kalaunan ay pinamunuan ni Cerinthus, ang pinakamalaking erehe ng ikalawang siglo na tinawag ni Polycarp na “ang panganay ni Satanás,” ay nagturo na si Jesus ay likas na anak nina Jose at Maria, na Siya ay namatay sa krus upang ihiwalay ang Kanyang sarili sa sarili Niyang kasalanan, at na ang Cristo (na itinuturing nilang ang walang hanggang Espiritu) ay dumating sa Kanya noong Siya ay bautismuhan ngunit iniwan Siya sa krus. Mukhang ang pangkat na ito ang nasa isip ni apostol Pablo, at buong husay niya itong nilabanan.

Sa lahat ng sektang ito, mas pinahahalagahan ang kaalaman kaysa sa pananampalataya. Ang pananampalataya, na pagtitiwala sa patotoong ipinahayag, ay itinakwil ng mga mapanghaka na nagsasabing alam nila ang mga hiwaga ng Diyos nang higit pa sa karaniwang tao at lampas pa sa ipinahayag ng Biblia. Sa kanilang kapalaluan at kahangalan, naglagay sila ng napakaraming nilalang na espiritu, na tinatawag na mga eon, sa pagitan ng kaluluwa at ng Diyos na hindi raw kayang makilala. Ang mga eon na ito ay inuri-uri at binigyan ng mga pangalan gaya ng Katwiran, Karunungan, Kapangyarihan, mga pangalang sumasalamin sa mga katangian ng Diyos. Kaakit-akit ang lahat ng ito sa taong makalaman.

Parang kababaang-loob pakinggan kapag sinabi ng isang tao, “Sa sarili ko ay lubha akong mangmang at hindi karapat-dapat, kaya hindi ako dapat lumapit nang tuwiran sa Diyos Ama o kay Cristo na Anak. Kaya gagamitin ko na lamang ang mga anghel at espiritung tagapamagitan na kayang iharap ang aking kalagayan nang mas angkop kaysa sa kaya ko.” Ngunit ang

totoo, ito ay kapalaluan ng isip at pinakamalalang kawalan ng pananampalataya, sapagkat ipinahayag ng Diyos na may “isang tagapamagitan sa Diyos at sa mga tao, ang taong si Cristo Jesus; na ibinigay ang Kanyang sarili na pantubos sa lahat, na patototohanan sa takdang panahon” (1 Timoteo 2:5-6). Ang taong tunay na mapagpakumbaba ay bukas na tatanggap sa ipinaalam ng Diyos sa Kanyang Salita.

Sa walang hanggang awa ng Diyos, nagtagumpay ang unang iglesya laban sa mga pakana ni Satanas na pagsamahin ang iba’t ibang naghihingalong kulto at sistema sa Cristianismo. Napakalinaw na inilantad ng Espiritu Santo ang mga ito kaya sa isang konseho at sa kasunod pa, itinakwil ng iglesya ang mga karumal-dumal na teoryang gagawin sanang tagapagligtas ng tao ang kanyang sarili. Ngunit sa paglipas ng mga siglo, paminsan-minsan ay may mga taong dumampot ng ilang bahagi ng mga itinakwil na paaralang ito ng kaisipan at sinikap na ipilit ang kanilang mga teorya sa mga Cristiano na para bang bago at kahanga-hangang katotohanan ang mga ito.

Ang Romanismo, kasama ang mga doktrina nito ng pagiging matuwid sa pamamagitan ng mga gawa, paglilinis sa purgatoryo pagkamatay, at mga santo at anghel na tagapamagitan, ay yumakap sa marami sa mga bagay na tinanggihan ng mga apostol, at inilako ang mga ito sa mga madaling maniwala bilang tradisyonal na Cristianismo. Isipin mo, may mga taong nananalangin sa mga santo at anghel o sumasamba sa kanilang mga larawan, gayong sinasabi ng Colosas 2:18, “Huwag kayong padaya kaninuman upang mawala ang inyong gantimpala, sa pamamagitan ng kusang pagpapakumbaba at pagsamba sa mga anghel, na nanghihimasok sa mga bagay na hindi niya nakita, na

nagpapalalo nang walang kabuluhan dahil sa kanyang makalamang pag-iisip.” Napakatindi ng pagkakaiba ng “kusang pagpapakumbaba” at ng “nagpapalalo nang walang kabuluhan”!

Naaalala ko noong kabataan ko, sinikap kong kausapin nang mahinahon ang isang kaibigan, isang napakabait at magiliw na lalaki na lumaki mula pagkabata sa simbahang Romano.

Madalas kong sinikap na ipakita sa kanya mula sa Kasulatan ang kasimplehan ng Ebanghelyo ni Cristo. Nang tanungin ko siya kung bakit siya nananalangin sa mapalad na birheng Maria sa halip na tuwiran sa ating Panginoong Jesus, sumagot siya nang may anyo ng napakalaking kababaang-loob, “Naku, masyado akong makasalanan, lubos na hindi karapat-dapat, para lumapit nang tuwiran sa ating mapalad na Panginoon. Napakataas Niya kaysa sa akin. Napakadalisay at napakabanal Niya at napakadakila ng Kanyang kamahalan kaya hindi ako mangangahas na magpatirapa sa harap Niya. Pero alam kong walang may higit na impluwensiya sa isang anak kaysa sa kanyang ina, at alam ko rin na ang malambot na puso ng isang dalisay na babae ay nahahabag sa mga makasalanan sa kanilang mga kalungkutan at kabiguan. Kaya lumalapit ako sa mapalad na birheng Maria at ibinubuhos ko sa kanya ang aking puso gaya ng gagawin ko sa sarili kong ina; nakikiusap ako na ipakiusap niya ako sa kanyang banal at walang bahid na Anak. Tiyak ako na maiimpluwensiyahan niya Siya nang higit kaninuman.”

Ang ganitong pangangatwiran ay parang nagpapakita ng “kababaang-loob ng pag-iisip” at kapakumbabaan ng espiritu (Filipos 2:3), ngunit ang totoo, nakasalig ito sa pinakatusong uri ng kapalaluan, sapagkat ipinapalagay nitong mas marunong pa tayo kaysa sa ipinahayag na Salita ng Diyos. Doon ay nababasa

natin ang tungkol sa iisang tagapamagitan lamang; doon ay natututuhan natin na “sinugo ng Ama ang Anak upang maging Tagapagligtas ng sanlibutan” (1 Juan 4:14), na dinala Niya “ang ating mga kasalanan sa Kanyang sariling katawan sa ibabaw ng puno” (1 Pedro 2:24), at na ang Kanyang malambot na puso ay puno ng habag sa mga makasalanan dito sa lupa. Walang sinumang napakasama o napakababa upang hindi Niya anyayahang lumapit sa Kanya. Ang pinakamasamang nasabi ng Kanyang mga kaaway tungkol sa Kanya ay, “Ang taong ito ay tumatanggap ng mga makasalanan, at kumakaing kasalo nila” (Lucas 15:2).

Doon sa kaluwalhatian, Siya pa rin ang Jesus na kagaya noong Siya ay narito sa lupa. Makapagpapahinga tayo nang may katiyakan na “wala tayong dakilang saserdote na hindi maaaring makiramay sa ating mga kahinaan, kundi tinukso sa lahat ng paraan gaya natin, gayunma’y walang kasalanan,” at Siya ay “makasasaklolo sa mga tinutukso.” Sa Kanyang pangalan ay inaanyayahan tayong “lumapit nang may lakas ng loob sa trono ng biyaya, upang tumanggap tayo ng awa, at makasumpong ng biyaya na tutulong sa panahon ng pangangailangan” (Hebreo 2:18; 4:15-16).

Yamang tiyak tayo na lubos na nagmamalasakit si Cristo sa lahat ng bagay tungkol sa atin, bakit pa tayo babaling sa mga anghel o sa mga santo, gaano man sila katapat, o kahit sa Kanyang mapalad na ina mismo, gayong maaari naman tayong lumapit nang tuwiran sa Kanya? Namagitan Siya para sa mga makasalanan noong nasa krus Siya, at ngayon sa kanan ng Diyos ay “laging nabubuhay upang mamagitan” para sa mga nagtitiwala sa Kanya (Hebreo 7:25).

Kaya hindi tanda ng kababaang-loob ang magsabing, “Masyado akong hindi karapat-dapat para lumapit kay Cristo.” Kawalan lamang ng pananampalataya ang magtutulak sa isang tao na magsalita nang ganito. Nakatayo Siya nang nakaunat ang mga bisig, nakikiusap sa lahat ng nasa gulo o kagipitan, “Magsiparito sa Akin ang lahat ng nagpapagal at nabibigatang lubha, at kayo’y Aking bibigyan ng kapahingahan” (Mateo 11:28). Napakalaking kawalan ng utang na loob ang tumalikod sa Kanya at bumaling sa iba! Ipinakikita ni Cristo ang Kanyang sugatang mga kamay at sinasabi, “Kapayapaan ang sumainyo” (Lucas 24:36). Napakalaking kahangalan ang isiping kailangan ko pa ng ibang magsasalita para sa akin sa Kanya! Kapalaluan at kawalan lamang ng pananampalataya ang maglalayo sa Kanya at maglalagay ng mga anghel sa pagitan.

Ang “kusang pagpapakumbaba at pagsamba sa mga anghel” na ito ay sa ganang sarili ay lubos na pagtanggì sa bagong nilalang, sapagkat hindi nito kinikilala ang kahanga-hangang katotohanan na ang lahat ng mananampalataya ay iisang katawan kasama ng kanilang itinaas na Ulo. Kaya binabalaan ng apostol ang mga taga-Colosas tungkol sa mga taong “hindi nangangapit sa Ulo, na mula sa Kanya ang buong katawan, sa pamamagitan ng mga kasukasuan at mga litid ay tumatanggap ng pagkain, at nagkakaugnay-ugnay, ay lumalago ng paglagong mula sa Diyos” (2:19). Ang “pagkapit sa Ulo” ay pagkilala sa ating pagkakaugnay sa Kanya, kapwa sa buhay at sa pamamagitan ng Espiritu. Ang Itinaas na nasa kanan ng Diyos ang pinagmumulan ng pagpapala para sa lahat ng Kanyang bayan sa lupa. Kung paanong ang banal na langis na ibinuhos sa ulo ni Aaron ay umagos hanggang sa laylayan ng kanyang kasuotan (Awit 133:2), gayundin ngayon mula sa Ulo sa Langit ay

bumababa ang pagpapala sa kapangyarihan ng Espiritu sa bawat bahagi ng Kanyang katawan sa lupa.

Ang katawan ni Cristo ay hindi lamang isang samahan o organisasyon. Higit pa itong kahanga-hanga. Isa itong buhay na katawang mula sa Diyos. Kung paanong ang lahat ng bahagi ng katawan ng tao ay bumubuo sa buong tao, ang lahat ng mananampalataya kay Cristo, sa pamamagitan ng bautismo ng Espiritu, ay bumubuo sa iisang bagong tao. (Tingnan ang 1 Corinto 12:12-13 at Efeso 2:15.)

Kung nawawalan tayo ng ugnayan sa Ulo dahil hindi natin nauunawaan kung gaano kalapit ang ating kaugnayan sa Kanya, o kung naglalagay tayo ng anumang bagay o nilalang sa pagitan natin at Niya, hindi tayo “nangangapit sa Ulo.” Alam ni Satanas, gaya ng magandang pagkakasabi ng isang tao, na kung makapaglilagay lamang siya ng kahit sinkapal ng isang papel sa pagitan ng Ulo at ng katawan, mawawasak ang lahat ng buhay. Siyempre, ang buhay ay hindi kailanman mawawasak, ngunit maaaring lubos nating hindi maunawaan ang ating kaugnayan sa Ulo at hindi natin magamit ang saganang biyaya na maaari sanang sa atin kung lumalakad tayo nang may pakikisama sa Kanya; sa ganoong malungkot na kalagayan, wala tayo sa pakikipag-isa sa Kanya kaya hindi tayo namamalayang ginagabayan Niya.

Mula sa Ulo, ang buong katawan ay pinakakain sa pamamagitan ng paglilingkod ng “mga kasukasuan at mga litid” na inilagay ng Espiritu Santo sa katawan. Dahil “nagkakaugnay-ugnay” nang ganito, ang katawan ay lumalago o dumarami (Colosas 2:19). Ang katotohanang ito ay lalong pinalawak at ipinaliwanag nang napakaganda sa Efeso 4:11-16. Doon ay makikita natin kung paanong ang nabuhay na muling

Panginoon ay nagbigay ng iba't ibang kaloob sa Kanyang iglesya “para sa ikasasakdal ng mga banal, para sa gawain ng paglilingkod, para sa ikatitibay ng katawan ni Cristo” (4:12). Pansinin lalo na ang mga talata 15 at 16, kung saan sinasabi sa atin na nais Niyang tayo ay “lumago sa Kanya sa lahat ng bagay, na siyang ulo, si Cristo: na mula sa Kanya ang buong katawan, na nakalapat na mabuti at nagkakaugnay-ugnay sa tulong ng bawat kasukasuan, ayon sa mabisang paggawa ng bawat bahagi sa kanyang sukat, ay lumalago ang katawan sa ikatitibay ng kanyang sarili sa pag-ibig.”

Napakagandang larawan nito, at kahanga-hanga kung paanong nagkakatugma ang dalawang talatang ito! Ang mga salita ni Pablo sa Colosas at Efeso ay naglalagay ng pananagutan sa bawat isa sa atin bilang “mga sangkap ni Cristo” at “mga sangkap ng isa’t isa” (1 Corinto 6:15; Roma 12:5). Walang walang-silbing bahagi sa katawan ni Cristo. Sa katawan ng tao, ang bawat kasukasuan, bawat litid, bawat nakatagong bahagi ay may tungkuling ginagampanan para sa kabutihan ng kabuuan. Kahit hindi pa lubos na nauunawaan ng mga doktor at siruhano ang layunin ng bawat glandula at organo, at baka sabihin pa nilang may ilang bahaging walang silbi o mga labi na lamang ng mas naunang anyo, makatitiyak tayo na sa Kanyang walang hanggang karunungan ay may gamit ang Diyos para sa bawat bahagi ng katawan. Gayundin sa hiwagang katawan ni Cristo, walang mananampalatayang walang silbi o walang natatanging kaloob. Kaya huwag isipin ng sinumang bahagi ng katawan na wala siyang bahagi sa pagpapatibay ng kabuuan.

May isang salitang ginamit sa 1 Corinto 12:28 na lubhang makahulugan; ito ang maliit na salitang “mga pagtulong.” Pansinin kung paano ito nakasingit sa pagitan ng “mga kaloob

na pagpapagaling” at “mga pamamahala.” Maaaring hindi tayong lahat ay may kahanga-hangang kaloob, ngunit tayong lahat ay maaaring maging katulong. Halimbawa, binanggit ng apostol ang “pagtutulungan sa pamamagitan ng panalangin” sa 2 Corinto 1:11. Ang panalangin ay isang paglilingkod na kayang gawin kahit ng pinakamahinang banal para sa kapakanan ng buong katawan.

Kung malusog sa espirituwal ang isang bahagi ng katawan ni Cristo, gagampanan niya nang maayos ang kanyang tungkulin para sa ikatitibay ng lahat. Ngunit kung paanong ang isang bahaging may sakit ay nagiging panganib sa buong pisikal na katawan, ang isang Cristianong wala sa pakikisama sa Diyos, o nasa mababa o makalamang kalagayan, ay nagiging hadlang gayong dapat sana ay katulong siya. Nawa’y pahalagahan ng bawat isa sa atin ang ating pananagutan sa katawan. Nawa’y nakatuon tayo nang husto sa ating mapalad at niluwalhating Ulo, at maging maingat na walang anumang humahadlang sa ating pakikipag-isa sa Kanya, upang magamit Niya tayo sa pagbibigay ng pagkain at pagpapala sa Kanyang bayan. Sa gayon ay lalo tayong “magkakaugnay-ugnay” dahil sa pananampalataya ng isa’t isa, at sa ganitong paraan ay lalago ang katawan.

Hayaan ninyong magbigay ako ng payo sa mga nakababata kong kapatid kay Cristo na nagsisikap mangaral ng Ebanghelyo o maglingkod para sa ikatitibay ng mga mananampalataya. Tandaan ninyo na kung tunay kayong mga lingkod ni Jesu-Cristo, ipangangaral ninyo ang Salita at itutuon ninyo ang pansin ng inyong mga tagapakinig sa katotohanan ng Diyos. Nakikiusap ako sa inyo, huwag kayong magpakasawa sa haka-haka tungkol sa mga bagay na hindi ipinahayag. Hindi kayo

isinugo upang ipakilala sa mga tao ang mga teoryang walang batayan o upang punuin ang kanilang isip ng mga sistemang pilosopiya. Ipinagkatiwala sa inyo ng Diyos ang Kanyang sariling banal na Salita, at pananagutin Niya kayo na ipahayag ito sa buong linaw at kasimplehan nito. Ang isang “Ganito ang sabi ng Panginoon” ay higit pang mahalaga kaysa sa isang toneladang kaisipan at ideya ng tao.

Ang mga di-mapagkakatiwalaang aklat ng teolohiya at mga pagtatalong pilosopiko ay hindi kailanman nagligtas ng kahit isang kawawang makasalanan o umaliw sa isang pinanghihinaan ng loob na banal. Ang katotohanan lamang ng Diyos, na ipinahayag sa kapangyarihan ng Espiritu Santo, ang makagagawa nito. Ang magturo ng iba pa ay pag-aaksaya ng mahalagang panahon at paglapastangan sa Panginoon na nagsugo sa inyo upang ipahayag ang Kanyang katotohanan. Ang mensaheng ibinigay ng Diyos, na ipinangangaral sa kapangyarihan ng Espiritu Santo na isinugo mula sa Langit, ay gigising sa mga pabaya, bubuhay sa mga “patay sa mga pagsuway at mga kasalanan” (Efeso 2:1), magbibigay ng kapayapaan sa mga nababalisa, aaliw sa mga nagdadalamhati, at magpapabanal sa mga mananampalataya.

Ang ipalit ang hungkag na mga panaginip ng mga taong makalaman o hindi pa ipinanganak na muli sa katotohanan ng Diyos ay sukdulang kahangalan. Kahit sa Lumang Tipan ay mababasa natin, “Ang propetang may panaginip, ay magsaysay siya ng panaginip; at ang may salita Ko, ay magsalita siya ng Aking salita nang tapat. Ano ang dayami sa trigo? sabi ng Panginoon” (Jeremias 23:28).

Ang magdagdag sa Kanyang Salita ay ang pilipitin ito. Hindi kayang kumpletuhin ng tradisyon, ng tinig ng iglesia, o ng

inaakalang mas mataas na liwanag ng isip ang bagay na sakdal na: ang pahayag ng isip ng Diyos sa Kanyang banal na Salita. Ang Biblia at ang Biblia lamang ang pundasyon ng ating pananampalataya.

Makalamang Asetisismo (Colosas 2:20-23)

Ang salitang *ang laman* ay ginagamit sa dalawang magkaibang kahulugan sa Biblia. Malaking pagkakamali ang hindi pagbukurin ang dalawang ito. Kung minsan, ang tinutukoy lamang ng salitang ito ay ang ating katawan, gaya ng sa 2 Corinto 4:11, “ang ating katawang may kamatayan,” ngunit sa mga bahaging doktrinal ng Bagong Tipan, karaniwang tinutukoy nito ang likas na pagkatao na minana ng nagkasalang tao mula sa kanyang unang ama.

“Nilikha ng Diyos ang tao,” sabi sa atin, “ayon sa Kanyang sariling larawan... Lalaki at babae ay nilikha Niya sila...at tinawag ang kanilang pangalan na Adan, nang araw na sila’y likhain” (Genesis 1:27; 5:2). Sakdal sila sa katawan, walang malay sa kasamaan sa moral, at kawangis ng Diyos sa espiritu, na Siya ay Espiritu at “Ama ng mga espiritu” (Hebreo 12:9). Ngunit sa Genesis 5:3 ay mababasa natin, “Si Adan... ay nagkaanak ng isang lalaki na kawangis niya, ayon sa kanyang larawan.” Ang mga anak ni Adan ay ipinanganak matapos dungisan ng kasalanan ang kanyang pagkatao at lasunin ang mga bukal ng buhay; at ang lahat ng kanyang inapo ngayon ay nagtataglay ng larawang ito na nagkasala.

Dahil dito, kailangan ng sangkatauhan na ipanganak na muli, kaya sinabi ng ating Panginoon kay Nicodemo, “Ang ipinanganak ng laman ay laman; at ang ipinanganak ng Espiritu ay espiritu” (Juan 3:6). Hindi lamang sinasabi ni Jesus na ang

ipinanganak ng pisikal na katawan ay pisikal na katawan; sinasabi Niya na ang pagkataong dumarating sa mundo sa pamamagitan ng likas na pagdadalang-tao at pagsilang ay may makasalanang likas na nakuha ni Adan nang siya ay magkasala. Ang makasalanang likas na ito ay tinatawag nang tiyak na ang laman, ang katawan ng laman, ang kasalanan sa laman, ang kasalanang nananahan sa atin, at ang makalamang pag-iisip na “hindi napasasakop sa kautusan ng Diyos, at hindi nga maaari” (Roma 8:7). Ang *laman* sa ganitong kahulugan ay ang likas ng lumang pagkatao, ang likas na taong hindi pa ipinanganak na muli. Sinasabi sa atin ng Efeso 2:3 na “tayong lahat...ay likas na mga anak ng poot, gaya rin naman ng iba.”

Kapag ang isang tao ay nagbalik-loob, o ipinanganak na muli, hindi nababago kahit kaunti ang makalamang likas na ito; hindi ito kailanman napabubuti o napababanal, buo man o bahagi lamang. Sa krus ni Cristo, lubusang hinatulan ng Diyos ang lumang likas bilang napakasama para pabutihin pa. Ang mananampalataya ay tumanggap ng isang bagong likas na espirituwal, ang likas ng bagong pagkatao; at may pananagutan siya ngayon na lumakad sa pagsunod sa Salita ng Diyos, na ang tanging kinakausap ay ang bagong likas na ito. Ang luma at ang bagong likas ay kapwa nasa mananampalataya, at mananatili roon hanggang sa pagtubos ng katawan.

Totoo na ang laman, o ang lumang likas, ay kumikilos sa pamamagitan ng mga bahagi ng katawan, ngunit ang katawan mismo ay hindi masama. Gayunman, ang bawat likas na damdamin at pisikal na pagnanasa, gaano man ito katama at kaangkop kapag ginamit ayon sa layunin ng Diyos, ay maaaring baluktutin upang magsilbi sa makasarili at kahiya-hiyang layunin. Kaya tinatawagan tayong “patayin [pugsain] ang mga

gawa ng katawan” (Roma 8:13) at huwag ihandog ang ating “mga sangkap bilang kasangkapan ng kalikuan sa kasalanan” (6:13). Dapat nating iharap ang ating katawan sa Diyos upang ang lahat ng kakayahan nitong tinubos ay magamit sa paglilingkod sa Kanya sa ilalim ng pumapatnubay na kapangyarihan ng Kanyang Espiritu Santo.

Yamang ang Cristiano ay tinawag sa buhay ng pagtangga sa sarili, sumulat si apostol Pablo, “Hinahampas ko ang aking katawan, at sinusupil ko ito” (1 Corinto 9:27). Ngunit hindi niya ibig sabihin na pinahihirapan niya nang walang dahilan ang kanyang pisikal na laman upang linisin ang kanyang espiritu. Ang ibig niyang sabihin ay hindi niya pinahihintulutang maghari sa kanya ang labag sa batas o labis na pisikal na pagnanasa at akayin siya sa mga pagmamalabis na magdudulot ng kahihyan sa kanyang ministryo at sa kanyang Panginoon. Ang ganitong pagsupil sa katawan ay laging kakailanganin habang tayo ay nasa mundong ito kung saan tayo hinaharap ng mga tukso.

Sinasabi sa atin ng 1 Pedro 4:1, “Ang nagbata sa laman ay tumigil na sa kasalanan.” Ang kaisipan dito ay hindi na tayo napalalaya mula sa kapangyarihan ng kasalanan sa pamamagitan ng mga gawaing asetiko gaya ng paghahampas sa sarili, pag-aayuno, o pagwawalang-bahala sa ginhawa ng katawan. Ang ibig sabihin ni Pedro ay napalalaya tayo kapag tumatanggi tayong sumunod sa makalamang mga udyok na nakikipagdigma laban sa kaluluwa, kahit pa ang pagbibigay-layaw sa mga ito ay nagdudulot ng sarap sa katawan.

Pansinin ang pagkakaiba ng tukso sa ating Panginoon at ng tukso sa atin. Mababasa natin na Siya ay “nagbata nang Siya ay tuksuhin” (Hebreo 2:18), ngunit tayo naman ay tumitigil sa

kasalanan kung tayo ay nagbabata sa laman. Sa ibang salita, ang tukso ay nagdulot sa Kanya, ang Banal, ng pinakamatinding paghihirap. Ang Kanyang banal na likas ay umiiwas sa pinakamaliit na pagdikit sa kasamaan, kahit sa mungkahi ni Satanas. Ngunit ang mungkahi ng kasamaan ay maaaring maging nakaaakit at kasiya-siya sa atin, palibhasa'y nagkasala tayo, kaya dapat nating matatag na tanggihan ang kaisipan ng makalamang kaluguran upang makalakad tayo nang malinis sa harap ng Diyos.

Sinasabi sa atin ng Hebreo 4:15 na ang Panginoon ay “tinukso sa lahat ng paraan gaya natin, gayunma'y walang kasalanan.” Sa ibang salita, hindi Siya kailanman tinukso ng panloob na pagnanasa sa kasalanan. Nasabi Niya, “Dumarating ang prinsipeng ng sanlibutang ito, at wala siyang anuman sa Akin” (Juan 14:30). Ibang-iba ang kalagayan natin; kapag dumating ang tukso mula sa labas, malungkot nating alam na may taksil sa ating loob na magbubukas ng pinto ng kuta sa kaaway kung hindi siya babantayang mabuti. Kapag sumalakay ang kaaway, dapat ay desidido ang ating puso na kumapit sa Panginoon at huwag magbigay ng puwang sa mga mungkahi ng laman o sa mga udyok ng kalaban.

May isang taong nagpaliwanag ng labanan ng dalawang likas sa ganitong paraan: “Para bang may dalawang asong nag-aaway sa loob ko. Ang isa ay itim na aso, at napakabangis at napakasama niya. Ang isa naman ay puting aso, at napakaamo at napakabait niya, pero lagi siyang inaaway ng itim na aso.”

“E aling aso ang nananalò?” tanong ng isa pa.

“Kung alin ang sinasabihan ko ng sige, kagatin mo.”

Napakatalino ng maikli niyang sagot, sapagkat kung ang kalooban ay nasa panig ng kasamaan, magtatagumpay ang laman; kung ang kalooban ay napasuko ng biyaya at napasasakop sa Espiritu Santo, ang bagong likas ang mamamahala.

Dahil kulang sila sa pag-unawa sa mahalagang katotohanang ito, marami ang nag-akala na maaari nilang gawing sakdal ang kanilang sarili sa kabanalan sa pamamagitan ng pagpapataw ng mga penitensiya at iba't ibang uri ng paghihirap sa kanilang katawan. Pumasok ang ganitong pananaw sa iglesia noong maaga pa sa kasaysayan nito. Nasanay na ang mga Judio at mga Gentil, dahil sa mga Judiong essenés at mga pilosopong stoic, sa kaisipang ang katawan sa ganang sarili ay masama at dapat supilin kung nais ng isang tao na sumulong sa kabanalan. Ang asetisismong ito ay itinaguyod ng ilang sekta ng mga gnostiko, habang ang iba naman ay pumunta sa kabilang dulo at nagturo na yamang ang espiritu lamang ang mahalaga, maaaring gamitin ang katawan sa anumang paraan nang hindi nadudumihan ang kaluluwa.

Sa Colosas 2:20-23 ay nagbabala si apostol Pablo laban sa kahangalan ng paghahanap ng kabanalan sa pamamagitan ng asetisismo. Iniugnay niya ang mga gawaing asetiko sa mga pilosopiyang binanggit sa talata 8, na tinawag niyang “mga pasimulang aral ng sanlibutan.” Hinamon ni Pablo ang mananampalataya, na bilang bagong tao kay Cristo ay namatay na kasama Niya sa dati niyang lugar at kalagayan sa sanlibutan, at nagtanong, “Kung kayo’y namatay na kasama ni Cristo mula sa mga pasimulang aral ng sanlibutan, bakit, na para bang nabubuhay pa kayo sa sanlibutan, ay nagpapasakop kayo sa mga palatuntunan...ayon sa mga utos at aral ng mga tao?” Ang

lahat ng tuntunin at alituntuning ito para supilin ang katawan ay nakasalig sa mga simulain ng sanlibutan. Ipinapalagay ng mga ito na sinisikap pa rin ng Diyos na pabutihin ang laman, at alam nating hindi iyon ang Kanyang layunin.

Sa pamamagitan ni Juan Bautista ay sinabi ng Diyos, “Ang palakol ay nakalagay na sa *ugat* ng mga punongkahoy” (Mateo 3:10, idinagdag ang italiko). Ngunit mula sa mga unang araw ng Cristianismo hanggang sa ating panahon, ginamit ng mga tao ang palakol, o ang panggupit ng sanga, sa *bunga* ng mga punongkahoy, na para bang mapabubuti ang mga puno kung puputulin ang masasamang bunga. Sinasabi ng mga tao, “Pagbaguhin natin ang mga tao, papirmahin sila sa mga pangako, ipasailalim sila sa mga tuntunin at alituntunin, gutumin ang katawan, pahirapan ito, at tiyak na mawawalan ng bisa, kung hindi man mawawala nang tuluyan, ang masasama nitong hilig. Unti-unti ay magiging espirituwal at kawangis ng Diyos ang mga tao.” Libu-libo ang sumang-ayon sa nagsabing, “Araw-araw, sa lahat ng paraan, / Bumubuti ako nang bumubuti.” Ngunit walang anumang pagpipigil sa sarili, walang anumang pisikal na paghihirap, ang makapagbabago sa makalamang pag-iisip, na buong diing tinatawag ng Kasulatan na *ang laman*.

Si Saint Jerome ay namuhay nang mahalay noong kanyang kabataan, ngunit nang siya ay maging Cristiano, tumakas siya sa lahat ng pakikisalamuha sa magaspang at bastos na mundo kung saan dati niyang sinikap pagbigyan ang bawat pagnanasa ng laman. Iniwan niya ang Roma, naglakbay patungong Palestina, at tumira sa isang yungib malapit sa Bethlehem, kung saan sinikap niyang supilin ang kanyang makalamang likas sa pamamagitan ng pag-aayuno hanggang halos mamatay

sa gutom. Kaya labis siyang nabigo nang, pagod at hapung-hapo, siya ay nakatulog at nanaginip na nakikipagsaya pa rin siya kasama ng mga bulagsak na kasama noong mga araw na wala pa siyang Diyos.

Hindi mapasusuko ang laman sa pamamagitan ng pagpapagutom. Hindi ito mapabubuti sa pagpapasakop dito sa mga palatuntunan, gawa man ng tao o mula sa Diyos. Ngunit habang lumalakad tayo sa Espiritu at pinupuno ang ating isip ng mga kaisipan tungkol sa nabuhay na muling Cristo, napalalaya tayo mula sa kapangyarihan ng “mga pita ng laman, na nakikipagdigma laban sa kaluluwa” (1 Pedro 2:11).

Sa bahaging nakapanaklong ng Colosas 2:20-23, nagbigay ang apostol ng mga halimbawa ng makalamang palatuntunan: “Huwag hawakan; huwag tikman; huwag hipuin” (2:21). Hindi niya sinasabing, “Huwag hawakan, tikman, o hipuin ang mga asetikong alituntuning ito.” Kalokohan iyon. Nagbibigay siya ng mga halimbawa ng mga tuntunin ng tao, na sa pagsunod sa mga ito ay umaasa ang asetiko na maabot ang mas mataas na antas ng pagiging espirituwal. Madalas nating marinig na sinisipi ang talata 21 bilang gabay para sa mga Cristiano, ngunit ang layunin ng apostol ay ang mismong kabaligtaran. Nais niyang ang lahat ng ganitong alituntunin ay “mapahamak sa paggamit” (2:22).

Ang pagpapasakop sa mga tuntunin ng tao ay may anyo ng karunungan. Natural lamang na ipalagay na ang pagpapabaya o pagpaparusa sa katawan ay makatutulong upang mapalaya ang isang tao sa makalamang mga pagnanasa, ngunit di-mabilang na libu-libong monghe, ermitanyo at asetiko ng lahat ng uri ang nagpatunay na walang silbi ang ganitong mga gawain para mapigilan ang pagbibigay-layaw sa laman. Kapag ikinulong ng

isang tao ang sarili sa monasteryo upang takasan ang sanlibutan, matutuklasan niyang dinala niya ang sanlibutan sa loob kasama niya. Kung tumira man siya sa isang yungib sa disyerto upang supilin ang laman, matutuklasan lamang niya na habang lalong hinihina at pinababayaan ang katawan, lalo namang lumalakas ang laman.

Isinalin ni Dr. A. T. Robertson ang huling bahagi ng Colosas 2:20 at ang buong 2:21 nang ganito: “Bakit, na para bang nabubuhay pa kayo sa sanlibutan, ay gumagawa kayo ng mga dogma; gaya ng, Huwag hawakan; huwag tikman; huwag hipuin?” Maaaring itaas ang ganitong mga tuntunin sa antas ng mga dogma, ngunit hindi kailanman nito matutulungan ang isang tao na maabot ang kanyang mithiin.

May kuwento tungkol sa isang lalaking sabik na gawing karapat-dapat ang sarili na makapasok sa harapan ng Diyos. Nang mamulat siya sa kahungkagan ng buhay na puno ng makamundong kasiyahan, tumakas siya mula sa lungsod patungo sa disyerto at tumira sa isang yungib sa batuhan. Doon ay ginawa niya ang pinakamahihigpit na pagpapakasakit at umasang sa pamamagitan ng panalangin at penitensiya ay maaabot niya ang kalagayang katanggap-tanggap sa Diyos. Nang mabalitaan niya ang isa pang ermitanyo na kilalang napakabanal at napakadebote, kinuha ng lalaki ang kanyang tungkod at naglakbay nang malayo at nakapapagod sa disyerto upang kausapin ito at matuto mula rito kung paano makasusumpung ng kapayapaan sa Diyos. Bilang sagot sa mga tanong ng lalaki na puno ng paghihirap ng loob, sinabi ng matandang ermitanyo, “Kunin mo ang tungkod na iyan, ang tuyong patpat na nasa iyong kamay, at itanim mo sa lupa ng disyerto. Diligan mo ito araw-araw, habang nag-aalay ka ng

taimtim na mga panalangin, at kapag ito ay nagkadahon at namulaklak, malalaman mong nakipagkasundo ka na sa Diyos.”

Tuwang-tuwa na sa wakas ay may tila awtoritatibong turo na siya tungkol sa pinakadakila sa lahat ng pakikipagsapalaran, nagmadali ang lalaki pabalik sa kanyang yungib at itinanim ang kanyang patpat gaya ng sinabi sa kanya. Sa loob ng mahahaba at nakapapagod na mga araw, linggo at buwan, tapat niyang dinilig ang tuyong patpat at ipinanalangin ang oras na ibibigay ang tanda na siya ay tinanggap na. Ipinagpatuloy niya ito hanggang sa wakas, isang araw, sa lubos na kawalan ng pag-asa at pagkadurog ng loob, nanghihina dahil sa pag-aayuno at nanlulupaypay sa pananabik sa tila hindi maaabot, buong pait siyang napasigaw, “Wala ring silbi ang lahat ng ito; hindi ako bumuti ngayon kaysa noong una akong dumating sa disyerto. Ang totoo, ako mismo ay katulad ng tuyong patpat na ito. Kailangan nito ng buhay bago magkaroon ng dahon at bunga; at kailangan ko ng buhay, sapagkat patay ako sa aking mga kasalanan at hindi ako makapagbubunga para sa Diyos.”

At noon ay parang may tinig sa kanyang loob na nagsabi, “Sa wakas ay natutuhan mo na ang aral na nais ituro sa iyo ng matandang ermitanyo. Dahil patay ka at wala kang lakas o kapangyarihan sa iyong sarili, kaya dapat kang bumaling kay Cristo lamang at makasumpong ng buhay at kapayapaan sa Kanya.” At iniwan ng lalaki ang kanyang yungib sa disyerto at bumalik sa lungsod upang hanapin ang Salita ng Diyos at sa mga banal na pahina nito ay matutuhan ang daan ng kapayapaan.

Tandaan natin na kung paanong imposibleng bilhin ang kaligtasan sa pamamagitan ng pisikal na paghihirap, imposible ring makamit ang kabanalan sa pamamagitan ng mga gawaing

asetiko. Tayo ay naligtas sa simula pa, hindi dahil sa anumang ating dinanas, kundi dahil sa dinanas para sa atin ng ating mapalad na Panginoong Jesu-Cristo sa krus ng Kalbaryo. Siya na namatay para sa ating pagkaaring-ganap ay nabubuhay ngayon para sa atin sa kanan ng Diyos, at Siya ang kapangyarihang nagbubunga ng kabanalan sa atin. Sa pamamagitan ng Espiritu Santo ay nananahan Siya sa ating loob, at habang isinusuko natin ang ating sarili sa Diyos, naipamumuhay Niya sa atin ang Kanyang kahanga-hangang buhay. Dumaraing ba kung minsan ang iyong puso:

*Sabihin Mo kung paano ako magiging dalisay
Sa paningin ng mga matang nakakikita ng lahat;
Sabihin Mo, wala bang lunas na lubusan,
Walang takas sa kasalanang aking kinasusuklaman?*

*Lalampasan lang ba ako ng aking Tagapagligtas,
Ipakikita lang ba kung gaano ako nagkulang?
Hindi ba Niya diringgin ang aking daing?
Hindi ba ako malilinis sa sandaling ito?*

(Samuel Horatio Hodges)

Naku, maniwala ka sa akin, mahal kong nababalisa at naghahanap na Cristiano, masusumpungan mo ang kabanalan sa mismong Cristo kung saan mo nasumpungan ang kaligtasan. Habang tumitigil ka sa kakatingin sa iyong sarili at tumitingala sa Kanya nang may pananampalataya, mababago ka ayon sa Kanyang sariling maluwalhating larawan; magiging katulad ka Niya habang tinititigan mo ang Kanyang kahanga-hangang mukha. Wala nang ibang paraan upang masupil ang laman at maging buhay ng tagumpay laban sa kapangyarihan ng kasalanan ang iyong buhay. Ang asetismo ay isa lamang

walang kabuluhang ilaw na naglalaho na, habang nangangako sa iyo ng tagumpay, ay ilulubog ka sa putikan ng kabiguan at pagkatalo. Ngunit ang pagtutok ng puso sa nabuhay na muling Cristo ang tiyak na paraan upang mapagtagumpayan ang mga pita ng laman at maging katulad Niya na nagsabi, “Alang-alang sa kanila ay pinababanal Ko ang Aking sarili, upang sila naman ay mapabanal sa pamamagitan ng katotohanan” (Juan 17:19).

Sinabi ng mga tao na si Jesus ay matakaw at manginginom ng alak (Mateo 11:19) dahil hindi Siya dumating bilang asetiko, kundi bilang taong kasama ng mga tao, na nakibahagi sa kanila sa bawat karanasang walang kasalanan sa buhay ng tao. Nag-iwan Siya sa atin ng halimbawa upang ating sundan (1 Pedro 2:21). Dumating Siya upang pabanalin ang bawat likas na kaugnayan, hindi upang saktan ang mga pagmamahal at damdaming Siya mismo ang nagtanim sa puso ng sangkatauhan.

Kabanata 3: Si Cristo, ang Buhay ng Mananampalataya

Kapangyarihan para sa Kabanalan (Colosas 3:1-4)

Pagkatapos ng medyo mahabang paglihis sa Colosas 2:13-23, ibinaling ng apostol ang kanyang pansin sa paglalapat ng katotohanang itinuro sa 2:12. Sa palagay ko, mas makikita natin ang ugnayan kung babasahin natin ang 2:12 at 3:1 nang walang anumang nakasingit sa gitna: “Nalibing kayong kasama Niya sa bautismo, na doon din naman kayo'y binuhay na kasama Niya sa pamamagitan ng pananampalataya sa paggawa ng Diyos, na bumuhay sa Kanya mula sa mga patay...Kung kayo nga'y muling binuhay na kasama ni Cristo, hanapin ninyo ang mga bagay na nasa itaas, na kinaroroonan ni Cristo, na nakaupo sa kanan ng Diyos.” Ang paglihis sa 2:13-23 ay isang babala laban sa mga huwad na sistemang nagsisikap na agawin sa mananampalataya ang dakilang katotohanan ng pakikipag-isa kay Cristo sa Kanyang kamatayan at pagkabuhay na muli.

Napakahalagang maunawaan natin na hindi tayo nakatayo sa harap ng Diyos batay sa sarili nating pananagutan. Ang taong may pananagutan ay lubusang nabigo na tuparin ang kanyang mga obligasyon, kaya wala nang naghihintay sa kanya kundi hatol. Pero pinasan ng ating Panginoong Jesu-Cristo ang hatol na iyon; sa walang hanggang biyaya, kusa Niyang inako ang lugar ng makasalanan at pinasan ang kanyang parusa sa krus. Ngayon, sa pagkabuhay na muli, hindi lamang iniharap Niya ang mananampalataya na sakdal sa harap ng trono ng Diyos; natagpuan din siyang “nasa kay Cristo” dahil nakikibahagi siya sa Kanyang buhay. Dati siya ay “nasa kay Adan,” dahil ipinanganak siya sa lahi nito, pero ngayon siya ay “nasa kay

Cristo.” Malinaw na ipinapakita ng pagkakaibang ito na tumanggap siya ng bagong buhay mula sa Kanya, kaya hindi niya dapat isipin na siya ay sinusubok pa o nasa probasyon sa anumang paraan. Ang lahat ng legalismo ay nagwakas sa krus ni Cristo.

*Namatay si Jesus, kami'y namatay din,
Sa biyaya Niya'y nalibing kasama Niya,
Isa sa Kanya sa pagkabuhay na muli,
Sa Langit ay makakasama na Siya.*

*Kamatayan at hatol ay nasa likuran na,
Biyaya at kaluwalhatian ang nasa unahan;
Ang lahat ng alon ay humampas kay Jesus,
Doon naubos ang kanilang kapangyarihan.*

Ang kamatayan ni Cristo, na binigyan ng pananampalataya ng bahagi ang mananampalataya, ay pumutol sa tali na nagbibigkis sa kanya sa sanlibutan at sa lahat ng layunin nito, at pinalaya siya mula sa anumang pangangailangang magpasakop sa kasalanan. Kapag naunawaan niya ito, malaya na siyang luwalhatiin ang Diyos habang lumalakad siya sa panibagong buhay. Dahil karamihan sa mga sistemang teolohikal ay hindi naipapaliwanag ang dakilang katotohanang ito ng bagong pagkatao kay Cristo, kakaunti lamang ang mananampalatayang may matatag na kapayapaan, at kakaunti ang nakauunawa ng kanilang pakikipag-isa sa Kanya na nakaupo sa kanan ng Diyos, hindi lamang bilang Ulo ng iglesia kundi bilang Ulo rin ng bawat taong nakatagpo ng buhay sa pamamagitan Niya.

Ang pagtuon ng ating isip kay Cristo—kay Cristong muling nabuhay, sa lakas ng Espiritu Santo—ang paraan para

magkaroon tayo ng kapangyarihan para sa kabanalan. Tinatawag tayong “hanapin ang mga bagay na nasa itaas, na kinaroroonan ni Cristo, na nakaupo sa kanan ng Diyos.” Naroon ang tunay nating buhay; ang pinakatotoo at pinakamabuti nating kapakanan ay nakaugnay lahat sa Kanya. Ang pagiging makalangit ang pag-iisip ay likas na bunga—o mas mabuting sabihing espirituwal na bunga—ng pagkaunawa sa ating pakikipag-isa sa Cristong muling nabuhay. Habang ang ating mga puso ay buong-buong nakatuon sa Kanya, magiging malasakit natin ang maipakilala Siya nang maayos sa sanlibutang ito, kung saan Siya ay tinatanggihan pa rin at ang Kanyang mga karapatan ay hindi pa rin kinikilala.

Sa King James version, ganito ang Colosas 3:2: “Ilagak ninyo ang inyong pagmamahal sa mga bagay na nasa itaas, hindi sa mga bagay na nasa lupa.” Mas mainam na salin ang “Ituon ninyo ang inyong isip sa mga bagay na nasa itaas, hindi sa mga bagay na nasa lupa.” Kung paanong ang relo ay itinutugma sa araw para tama ang oras na ipakita nito, dapat din nating hayaang ang ating isip ay maitugma sa Cristong muling nabuhay para makita sa atin ang Kanyang buhay. Dahil isa na tayo ngayon sa Cristong muling nabuhay, lumipas na ang panahon ng pag-iisip sa mga bagay na panlupa (pansinin ang pagkakaiba ng Colosas 3:2 at Filipos 3:19).

Ang pagtuon ng ating isip sa mga bagay na makalangit ay hindi magpapalutang sa atin sa alapaap at hindi tayo gagawing walang silbi sa praktikal na buhay. Sa halip, lalo pa tayong mamumuhay nang tapat habang tinutupad natin ang iba't ibang tungkulin natin sa tahanan, sa negosyo, sa bayan, at siyempre sa iglesia. Maipapakita natin ang makalangit na

pagkatao mismo sa mga lugar kung saan pinakamalapit tayong nakadikit sa mga bagay ng lupa.

Sa loob ng apatnapung araw sa pagitan ng pagkabuhay na muli at pag-akyat sa Langit, si Cristo ay narito pa sa lupa, pero Siya ay lubos na makalangit (tingnan ang 2 Corinto 5:16). Gayundin, tayo ay tinawag na makisama sa Kanya para ipakita ang makalangit na pagkatao habang naglalakad pa tayo sa buhanginan ng ilang. Hindi tayo mauunawaan ng mga taong makasanlibutan, at hindi natin iyon dapat asahan.

Gayunpaman, kaya nilang makilala at pahalagahan—at talagang makikilala at pahahalagahan nila—ang tunay na kabanalan at pagkataong Cristiano, kahit kinapopootan pa nila ang mga taong mayroon nito, gaya ng pagkapoot ni Cain kay Abel “sapagkat ang kanyang mga gawa ay masasama, at ang sa kanyang kapatid ay matuwid” (1 Juan 3:12). Pero dapat ding totoo sa atin, gaya ng sa ating pinagpalang Panginoon, na ang pagkapoot na ito ay hindi natin dapat tinatamo. Sinabi ni Jesus, bilang katuparan ng hula, “Kinapootan nila Ako nang walang kadahilanan” (Juan 15:25).

Gaya ng ipinapakita ng Colosas 3:3, namatay na tayo sa lahat ng dati nating pagkatao bilang mga anak ni Adan, at ngayon bilang mga Cristiano, wala tayong buhay na hiwalay o sarili lang natin, kundi si Cristo mismo ang ating buhay. At bagaman totoo na ang buhay na walang hanggan ay nananatili sa atin, Siya na pinagmumulan at nagpapanatili nito ay nakatago roon sa kalangitan “sa Diyos,” kaya ligtas ang ating buhay sa Kanyang pag-iingat.

Maiintindihan natin ang sinabi ng isang simpleng kapatid na labis na nag-alala pagkatapos ng kanyang pagbabalik-loob na baka dahil sa isang makasalanang gawa o kakulangan ng

pananampalataya ay mawala sa kanya ang kanyang kaligtasan at ang bagong buhay na ibinigay sa kanya sa biyaya. Habang nakikinig siya sa isang mensaheng batay sa Colosas 3:3, nawala ang kanyang pangamba at napasigaw siya sa tuwa, “Luwalhati sa Diyos! Sino ba ang nakarinig ng taong nalunod na ganoon kataas ang ulo sa ibabaw ng tubig!” Aaminin natin na magaspang ang kanyang mga salita, pero nagpahayag ang mga ito ng isang dakilang katotohanan. Ang ating Ulo ay nasa Langit at ang ating buhay ay nasa Kanya, na nakatago sa Diyos; kaya tayo ay walang hanggang kaisa Niya, at walang anumang makapaghihiwalay kailanman sa Cristiano mula sa Cristong muling nabuhay.

Ang mga mananampalataya sa Panginoong Jesus ay katulad din ng ibang tao sa panlabas. Nasa mga katawang namamatay pa rin sila, madalas silang nababagabag ng makalamang likas sa loob nila, at madalas silang nakikipaglaban kay Satanas at sa sanlibutan sa labas. Gayunpaman, ang bawat mananampalataya ay tinatawag na lumakad sa sanlibutang ito sa kapangyarihan ng buhay ng pagkabuhay na muli, na nagpapakita ng kanyang pakikipag-isa sa kanyang niluwalhating Ulo. Tinatawag siyang maging tao ng Diyos, kahit sa gitna ng pinakamababang kalagayan.

*Walang koronang liwanag
Sa kanyang ulong tapat,
Walang ningning sa banal na landas
Na nilalakaran ng kanyang yapak.*

*Ngunit kabanalan ay nakaukit
Sa kanyang noong mapag-isip,
At lahat ng hakbang niya'y inaayos
Sa liwanag ng Langit ngayon pa man.*

*Kadalasa'y kakaiba siya,
At madalas di-maunawaan,
Ngunit ramdam ng lahat ang kanyang lakas—
Ng masasama at mabubuti man.*

*Sapagkat siya'y namumuhay na kaugnay ng Langit,
Buhay ng pananampalataya at panalangin;
Ang kanyang pag-asa, layunin, at lahat,
Ang kanyang buhay ay doon nakatuon.*

Ang ganitong tao ay tunay na tapat na bahagi ng katawan ni Cristo, sapagkat ipinapakita niya ang pagkatao ng bagong tao na ang Ulo ay nasa Langit. At bagaman ang Cristiano, gaya ng kanyang Panginoon, ay maaaring hamakin at itakwil ng mga tao, siya ay tinatawag na takbuhin nang may pagtitiis ang takbuhing inilagay sa harap niya, dahil alam niyang papalapit na ang araw na siya man ay masisiyahan (tingnan ang Isaias 53:3,11; Hebreo 12:1). Makakatagpo si Cristo ng Kanyang kasiyahan sa atin, at makakatagpo naman tayo ng atin sa Kanya.

*Siya at ako sa maningning na kaluwalhatian
Isang malalim na galak ang pagsasaluhan: Ang akin, ang
makasama Siya magpakailanman,
Ang Kanya, na ako'y naroroon!
(Gerhard Tersteegen)*

Kapag sumikat na ang araw ng Panginoon pagkatapos ng mahaba at madilim na gabi ng mundo—o sa ibang salita, kapag natapos na ang makinang pero hungkag na araw ng tao—ang mga nakuntentong maging mga dayuhan at manlalakbay dito habang itinatakwil si Cristo ay magliliwanag kasama Niya sa

Kanyang pagdating upang maghari bilang Hari ng mga hari at Panginoon ng mga panginoon. Kaya isinulat ni Pablo sa mga banal sa Colosas, “Pagka si Cristo, na siyang ating buhay, ay mahayag, kayo nga naman ay mahahayag na kasama Niya sa kaluwalhatian” (3:4). Kapag Siya na kasama nating namatay at kung kanino tayo muling nabuhay ay bumalik mula sa Langit at mahayag sa harap ng Kanyang bayan sa lupa na naghihintay sa Kanya, at sa harap din ng Kanyang mga kaaway, tayo rin ay mahahayag na kasama Niya sa kaluwalhatian.

Ang Kanyang pagdating ay iniharap sa atin sa dalawang aspeto sa Bagong Tipan, at ang aspetong marahil pinakanakaaantig sa bawat tunay na nagmamahal kay Cristo ay ang karaniwan nating tinatawag na rapture o pag-agaw. Nananabik ang ating mga puso sa oras na “ang Panginoon din ang bababang mula sa Langit, na may isang sigaw, may tinig ng arkanghel, at may pakakak ng Diyos: at ang nangamatay kay Cristo ay unang magbabangon: Kung magkagayo’y tayong nangabubuhay, na nangatitira, ay aagawing kasama nila sa mga alapaap, upang salubungin ang Panginoon sa hangin” (1 Tesalonica 4:16-17).

Iniisip natin ang rapture bilang katapusan ng takbuhin at bilang panahon kung kailan Niya “babaguhin ang katawan ng ating pagkamababa, upang maiayon sa katawan ng Kanyang kaluwalhatian” (Filipos 3:21). Sa panahon ng rapture, “itong may kasiraan [ay] magbibihis ng walang kasiraan, at itong may kamatayan [ay] magbibihis ng walang kamatayan” (1 Corinto 15:53), at tayo ay lubusang “maging katulad ng larawan ng [Anak ng Diyos]” (Roma 8:29). Matutupad ang pangakong ibinigay ng ating Panginoon bago Siya umalis: “Ako’y paroroon upang ipaghanda Ko kayo ng kalalagyan. At kung Ako’y pumaroon at kayo’y maipaghanda Ko ng kalalagyan, ay muling

paririto Ako, at kayo'y tatanggapin Ko sa Aking sarili; upang kung saan Ako naroroon, kayo naman ay dumoon” (Juan 14:2-3). Ang rapture ang magiging okasyon ng pagtanggap sa atin sa bahay ng Ama.

Ang lahat ng ito ay tiyak na pupukaw sa kaibuturan ng kaluluwa ng mga naghihintay sa Kanya, pero gaano man ito kapagpala, ang rapture ay panimula lamang sa mga kaluwalhatian ng ihahayag pa sa walang hanggang kaharian ng ating Panginoon at Tagapagligtas na si Jesu-Cristo. Babalik Siya sa lupang tumanggi sa Kanya, at ang lahat ng Kanyang mga banal ay darating na kasama Niya—pero siyempre hindi upang ipagpatuloy ang buhay-tao sa parehong kalagayan. Sa mga katawan ng pagkabuhay na muli sila mahahayag na kasama Niya sa harap ng nagtataakang mga mata ng mga tumatanggi pa rin sa Kanya, at sa ikagagalak ng mga naghihintay sa Kanya bilang Haring Tagapagligtas. Sa araw na iyon matutupad ang Apocalipsis 1:7: “Narito, Siya'y pumaparitong nasa mga alapaap; at makikita Siya ng bawat mata, at ng mga nagsiulos sa Kanya; at ang lahat ng mga angkan sa lupa ay mananaghoy dahil sa Kanya.”

Sa Colosas 3:4, binanggit ni Pablo ang panahong ito kung kailan tayo ay “mahahayag na kasama Niya sa kaluwalhatian,” at binanggit niya itong muli sa 2 Tesalonica 1:5-11, kung saan inalaw niya ang mga banal na nagdurusa. Tinuyak sa kanila ng apostol na gagantihan ng Diyos ng kapighatian ang mga umuusig sa kanila, at kapahingahan ang magiging bahagi ng mga tinubos

pagkahayag ng Panginoong Jesus mula sa Langit na kasama ang mga anghel ng Kanyang kapangyarihan, Na nasa nagniningas na apoy, na maghihiganti sa hindi

nangakakakilala sa Diyos, at sa mga hindi nagsisitalima sa Ebanghelyo ng ating Panginoong Jesus: Na pagdurusahan nila ang parusa, sa walang hanggang kapahamakan mula sa harapan ng Panginoon at mula sa kaluwalhatian ng Kanyang kapangyarihan, Pagparito Niya upang luwalhatiin sa Kanyang mga banal, at upang hangaan sa araw na yaon sa lahat ng mga nagsisampalataya (sapagkat pinaniwalaan ang aming patotoo sa inyo) (2 Tesalonica 1:7-10).

Ipinapaliwanag ng mga salitang nasa panaklong, “sapagkat pinaniwalaan ang aming patotoo sa inyo,” kung bakit may sinuman sa mga naninirahan sa lupa na makakasama ni Cristo sa kaluwalhatian ng araw na iyon.

*Kordero ng Diyos, Ikaw'y malapit na sa kaluwalhatian
Babalik sa malungkot na lupang ito;
Lahat ng kaaway Mo'y manginginig sa harap Mo,
Lahat ng humahamak sa Iyo ngayon, mananangis.*

*Kami nga, sa Iyong pagpapakita,
Ay maghahari kasama Mo sa Iyong kaharian;
Iyo ang papuri at Iyo ang kaluwalhatian,
Kordero ng Diyos na pinatay para sa makasalanan!*

Ito ang kaganapang pinatutunguhan ng dispensasyong Cristiano: ang mga kaharian ng sanlibutang ito ay magiging mga kaharian ng ating Diyos at ng Kanyang Cristo (Apocalipsis 11:15), at ang Kanyang bayan na dating manlalakbay ay maghahari kasama Niya sa katuwiran sa buong maluwalhating mga taon ng Mesiyas.

Napakagandang Ebanghelyo ang mayroon tayo! Tiyak na hindi ito naisip kailanman ng isip ng tao. Hindi nga maaari, sapagkat wala itong itinuturing na halaga sa tao, kundi ang lahat ay kay Cristo. Nawa'y lalo pa natin itong pagbulay-bulayan habang dumidilim ang mga araw at papalapit ang wakas. Nawa'y “hindi natin tingnan ang mga bagay na nakikita, kundi ang mga bagay na hindi nakikita” (2 Corinto 4:18), habang namumuhay tayo sa araw-araw na paghihintay sa pagbabalik ni Cristo upang kunin tayo para makasama Niya at gawin tayong lubos na katulad Niya magpakailanman.

*Sapagkat itinakda na ng Diyos ang masayang araw,
Kung kailan ang huling luha'y lalabo sa ating mata,
Kung kailan papahirin Niya ang mga luhang ito,
At pupunuin ang puso natin ng masayang pagkamangha.
Na marinig ang tinig Niya, at makita ang Kanyang mukha,
At makilala ang kapuspusan ng Kanyang biyaya.*

Ang pinagpalang kaganapan ng lahat ng ating pag-asa ay malinaw na iniharap sa Salita ng Diyos para tayo ay mapalakas ang loob at maiangat sa itaas ng panghihina ng loob at ng nakapanlulumong kapangyarihan ng kasalukuyang mga kalungkutan, maging sa sanlibutan man o sa iglesya. Kaya, habang pinasasaya tayo ng kaluwalhati nang nagniningning mula sa mga pintuan ng makalangit na lungsod, matatakbo natin nang may pagtitiis ang takbuhin, na laging “nakatitig kay Jesus” (Hebreo 12:1-2).

Tinapos ng apostol ang doktrinal na turo ng Sulat sa Colosas 3:4 at bumaling siya sa mga praktikal na bagay sa 3:5.

Ang mga Dating Pamumuhay (Colosas 3:5-11)

Habang ang unang bahagi ng Colosas ay doktrinal (1:1-3:4), ang ikalawang bahagi (3:5-4:18) ay praktikal, na nagbibigay-diin sa kahalagahan ng paglakad sa kapangyarihan ng katotohanan ng bagong tao at ng ating kaugnayan kay Cristo bilang Ulo. Sa ikalawang bahagi, ang unang talata—Colosas 3:5-17—ay tumatalakay sa praktikal na kabanalan kaugnay ng ating sarili (3:5-11) at kaugnay ng iba (3:12-17).

Hinahamon ng mga talatang 5-11 ang bawat isa na “hubarin ang mga dating pamumuhay”; pagkatapos, iniharap naman ng mga talatang 12 hanggang 17 ang mga hinihingi ng pakikisamang Cristiano. Makahulugan ang pagkakasunod-sunod na ito, sapagkat kailangang tama muna tayo sa ating panloob na buhay kung gusto nating maging tama sa pakikitungo natin sa ating mga kapatid kay Cristo. Sinasabi ng Kawikaan 4:23, “Ingatan mo ang iyong puso ng buong sikap; sapagkat dinadaluyan ng buhay.” Kung ano ako kapag nag-iisa ako sa harapan ng Diyos, iyon ang tunay kong pagkatao. Kung ano ako kapag kasama ko ang ibang tao ay dapat ding ganoon; kung hindi, ang buhay ko sa harap ng publiko ay halos pagkukunwari lamang.

Ang mga sukat ng pinong lino sa tabernakulo ay nagpapahiwatig ng ganitong pangangatwiran. Ang tabernakulo, gaya ng alam natin, ay pangunahing isang kahanga-hangang larawan ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Ito ang tahanan ng Diyos, at mababasa natin, “Ang Verbo ay nagkatawang-tao, at tumahan [nagtabernakulo] sa gitna natin (at aming nakita ang Kanyang kaluwalhatian, kaluwalhati ang gaya ng sa bugtong na Anak ng Ama), na puspos ng biyaya at katotohanan” (Juan 1:14).

Nakapalibot sa looban ng tabernakulo ang mga tabing na pinong linong pinilipit na nakabitin sa mga haligi. Natututuhan natin sa Apocalipsis 19:8 na ang pinong lino ay kumakatawan sa “mga matuwid na gawa ng mga banal” (literal na salin). Kaya ang linong nakapalibot sa looban ay nagsasalita ng sakdal na mga pamumuhay ng ating Panginoong Jesu-Cristo sa lupa, na nakita ng mga tao. Ang mga tabing na ito ay nakikita ng lahat, pero sa loob ng tabernakulo, na tumatakip sa mga nakatayong tabla na yari sa kahoy na akasya at binalutan ng ginto, may sampu pang tabing na pinong linong pinilipit, at ang mga ito ay hindi nakikita ng mga tao sa labas. Ang mga tabing sa loob, na Diyos lamang ang nakakakita (at sa ilang sukat, ang Kanyang mga naglilingkod na saserdote), ay nagsasalita ng sakdal na katuwiran ni Cristo ayon sa nakikita ng Diyos Ama.

Ang katuwiran ni Cristo sa lupa ang nagpasigaw sa mga tao, “Mabuti ang pagkagawa Niya sa lahat ng mga bagay” (Marcos 7:37), at nagpahayag pa nga kay Pilato, “Wala akong masumpungang anumang kasalanan sa Kanya” (Juan 19:4). Ang kasakdalang nakita ng Ama ang nagbukas sa Kanya ng kalangitan at nagpahayag, “Ito ang sinisinta Kong Anak, na Siya Kong lubos na kinalulugdan” (Mateo 3:17).

Ngayon, ilang siko ng pinong linong pinilipit ang bumuo sa pader na nakapalibot sa looban ng tabernakulo? Ang looban ay 100 siko ang haba at 50 siko ang lapad (300 siko lahat), kaya kung ibabawas natin ang 20 siko para sa makulay na pintuan ng tabernakulo, ang matitira ay 280 siko: 100 sa bawat gilid, 50 sa likuran, at 30 sa harapan. At ilang siko naman ng pinong linong pinilipit ang tumakip sa mga nakatayong tabla ng tabernakulo mismo? Ang sampung tabing sa loob ay tig-28 siko ang haba; pinagdugtong-dugtong ang mga ito, kaya umabot sa

kabuuang 280 siko. Kaya may 280 siko ng pinong linong pinilipit na nakikita ng lahat, at 280 siko na Diyos lamang ang nakakakita nang buo. Napakagandang aral ang ipinahihiwatig ng mga katotohanang ito! Ang ating pinagpalang Panginoon ay pareho lamang sa harap ng Diyos at sa harap ng mga tao. Nang lumapit ang Kanyang mga kaaway at nagtanong, “Sino Ka?” sumagot Siya, “Siya ring sinabi Ko sa inyo mula pa nang una” (Juan 8:25). Sa Kanya, ang sinasabi at ang pamumuhay ay ganap na magkatugma, at ito ang pamantayang itinatakda ngayon ng Diyos para sa mananampalataya.

Pero magkaiba ang lapad ng mga tabing sa loob at ng mga tabing na nakapalibot sa looban, at may ipinahihiwatig din ito. Ang mga tabing sa loob ay apat na siko ang lapad; ang bilang na apat ay sagisag ng kahinaan, kaya ang lapad ng mga tabing ay nagsasalita ng ganap na pagpapasakop ni Cristo sa kalooban ng Ama. Ang mga tabing sa labas ay limang siko ang lapad; ang bilang na lima ay sagisag ng pananagutan, kaya ang lapad ng mga tabing ay nagsasalita ng pag-ako ng ating Panginoon sa lugar ng pananagutan dito sa lupa, nang tugunan Niya ang bawat hinihingi ng Diyos na binalewala ng tao.

Dahil kinikilala natin ang ating pakikipag-isa kay Cristo, tinatawag tayong ipakita ang Kanyang buhay. Una, kailangan nating patayin ang lahat ng dati nating pamumuhay. Nakiisa na tayo kay Cristo sa Kanyang kamatayan; sa krus tayo ay tinuli ng pagtutuli ni Cristo (Colosas 2:11); kaya dapat nating patayin ang ating mga sangkap na nasa lupa (3:5). Hindi kailanman sinabihan ang mananampalataya na ipako niya sa krus ang kanyang sarili; sinabihan siyang patayin ang mga sangkap ng kanyang katawan. Tayo ay “napako sa krus na kasama ni Cristo” at “ang mga kay Cristo Jesus ay ipinako sa krus ang laman pati

ng mga masamang pita at mga kahalayan” (Galacia 2:20; 5:24). Ang lahat ng dating pamumuhay ay dumaan sa hatol sa krus, pero para maging praktikal ang katotohanang ito, kailangang panatilihin ang laman, sa pananampalataya, sa lugar ng kamatayan, at kailangang tanggihan ang masasama nitong udyok sa pamamagitan ng paghatol sa sarili.

Iginiit ng apostol ang kahalagahan ng walang-awang pakikitungo sa mga kasalanang napakakaraniwan noon sa paganong sanlibutan na pinagligtasang sa mga taga-Colosas. Nakalulungkot na halos ganoon din kakaraniwan ang mga kasalanang ito sa sanlibutan ngayon, sa kabila ng mas maraming liwanag at sibilisasyon. Ang mananampalataya, dahil kinikilala niya ang kanyang ugnayan kay Cristo, ay dapat mapoot sa lahat ng karumihan. Dapat niyang alalahanin na “ang katawan ay...para sa Panginoon; at ang Panginoon ay para sa katawan” (1 Corinto 6:13).

Dapat patayin ng mananampalataya ang bawat hilig na gawin ang mga kasalanang binanggit sa Colosas 3:5: “Pakikiapid, karumihan, masamang pita, masamang nasa [mga labag na pagnanasa], at kasakiman, na ito’y pagsamba sa diyos-diyosan [sapagkat ang totoo, ito ay pagsamba sa sarili].” Ang lahat ng ito ay dapat hatulan sa liwanag ng krus ni Cristo, anuman ang kapalit. Walang dahilang dapat ibigay para sa ganitong mga kasalanan, at walang dapat pagtatangkang pagaanin ang kasamaan ng mga ito batay sa likas na hilig ng pagkatao. Kasuklam-suklam ang mga kasalanang ito sa Diyos at kasuklam-suklam din sa bagong likas ng bawat mananampalataya. “Dahil sa mga bagay na ito,” sabi sa atin ng Colosas 3:6, “ay dumarating ang galit ng Diyos sa mga anak ng pagsuway.” Habang binabasa natin ang talatang ito, naaalala

natin na winasak ng Diyos ang sanlibutan bago ang Baha dahil sa kabulukan at karahasan, at nagpaulan Siya ng apoy mula sa langit sa mga lungsod ng kapatagan dahil sa walang-pigil na pagnanasa at simbuyo ng damdamin.

Ang mga taga-Colosas ay dating namumuhay nang walang hiya sa mga kasalanang ito, na tatak ng mga taong malayo sa Diyos. Pero iyon ay bago nila nakilala si Cristo. Ngayon, dahil muli silang nabuhay na kasama Niya at nakita na nila ang mga bagay na ito sa tunay na liwanag, kailangan nilang tanggihan ang mga ito bilang nakasisirang-puri sa Diyos at salungat kay Cristo. Maaaring sa tingin nila ay hindi gaanong marumi at kasuklam-suklam ang ibang mga kasalanan kumpara sa mga binanggit sa Colosas 3:5, pero kailangan ding patayin ang mga ito. Ang mga ito ay mga ugali ng dating tao, ang kanyang mga lumang damit na hindi bagay na isuot ng bagong tao. Kaya isinulat ni Pablo, “Ngayon ay itakuwil din naman ninyo ang lahat ng ito; galit, poot, masamang akala, panlalait, at mahahalay na pananalita na mula sa inyong bibig. Huwag kayong magsinungaling sa isa’t isa; yamang hinubad na ninyo ang dating pagkatao pati ng kanyang mga gawa” (3:8-9).

Ang dating tao ay higit pa sa dating likas. Ito ang taong ako noon bago ko nakilala si Cristo bilang Tagapagligtas at Panginoon. Sa madaling salita, ang dating tao ay ang lahat ng dati kong pagkatao bilang taong hindi pa ligtas. Tapos na ako sa taong iyon; naglaho na siya sa krus ni Cristo. Pero kung ipinapahayag ko ang pananampalatayang ito, tiyakin kong hindi ako lumalakad sa mga pamumuhay ng dating tao. Kung minsan, ang mga pinakamaingay magpahayag ng katotohanan ng bagong paglalang ang siya pang pinakamahina sa pagsasabuhay nito; pinasisinungalingan nila ang kanilang

sinasabi sa pamamagitan ng kanilang ginagawa. Maaari nating hiramín ang mga salita ni Ralph Waldo Emerson at sabihin sa kanila, “Ang kung ano ka. . . ay kumukulog nang napakalakas kaya hindi ko marinig ang sinasabi mo.” Natatakot ako na maraming Cristiano ang nawalan ng patotoo dahil sa kapabayaán sa kanyang paglakad.

Sinabi ni Pablo na “itakuwil... ang galit, poot, masamang akala.” Ang galit, gaya ng alam natin mula sa Efeso 4:26, ay maaaring matuwid, pero kadalasan ito ay pagngangalit ng laman. Kahit pa makatwiran ang galit (gaya ng sa Marcos 3:5, kung saan mababasa natin na tiningnan ng ating pinagpalang Panginoon ang Kanyang mga kalaban nang may galit dahil sa katigasan ng kanilang puso), hindi ito dapat alagaan, o mauwi ito sa poot. Ang poot, isang nakabaong masamang damdamin laban sa nagkasala, ay kadalasang may kasamang pagnanais na gumanti, kaya mula rito ay sumisibol ang masamang akala. Tatlong salinlahi ng kasalanan ang narito: ang galit na inaalagaan ay nagsisilang ng poot, at ang poot na hindi hinahatulan ay nagsisilang ng masamang akala. Gaano man kabigat ang kamaliang ginawa sa akin, hindi ako dapat sumuko sa diyablo at siraan o hangaring saktan ang taong maaaring matuwid kong ikinagalit noong una. “Huwag lumubog ang araw sa inyong galit: At huwag ninyong bigyan ng dako ang diyablo” (Efeso 4:26-27).

Dapat din nating “itakuwil... ang panlalait.” Ang kakila-kilabot na kasalanang ito ay maaaring nakatuon sa Diyos o sa tao. Nilalapastangan ng mga tao ang Diyos kapag pinararatangan nila Siya ng masama, o sinisikap nilang baluktutin ang pagkakilala sa Kanya, o binabaluktot nila ang katotohanan tungkol sa Ama, sa Anak, o sa Espiritu. Pero ang pagsasalita ng

nakasasakit tungkol sa isa't isa, ang paglailait sa mga pinuno o gobernador, ang pagpapakalat ng masasama at hindi totooong balita tungkol sa sariling mga kapatid, at ang paghahangad na saktan ang mga lingkod ng Diyos sa pamamagitan ng ganitong masasamang balita—ang lahat ng ito ay kasama rin sa pangkalahatang salitang *panlalait*. Ang matatalas ang dila na mahilig sa pagtatalong panrelihiyon ay madalas nabibigo rito, mismo sa sandaling sinisikap nilang sagutin ang panlalait ng kanilang mga kalaban tungkol sa mga bagay ng Diyos.

Nang tawagin ng isang hyper-Calvinist si John Wesley na anak ng diyablo dahil sa kanyang pagiging Arminian, ang Calvinist na iyon mismo ang nahulog sa kasalanan ng panlalait. Hindi kataka-taka na ang kanyang anak, si William Hone, ay tumalikod sa Kristiyanismo at naging di-sumasampalataya sa loob ng maraming taon, hanggang sa maabot siya ng biyaya ng Diyos. Hindi bagay na lumabas ang mapapait na paratang sa mga labi ng mga naligtas dahil lamang sa awa at araw-araw na kailangang ipagtapat ang sarili nilang mga kasalanan at humingi ng kapatawaran sa Diyos. “Ang galit ng tao ay hindi gumagawa ng katuwiran ng Diyos” (Santiago 1:20). Hindi napararangalan ang Banal sa pamamagitan ng ating mabibigat na salita laban sa Kanyang mga banal—o kahit laban sa mga taong makasanlibutan.

Tinapos ni Pablo ang Colosas 3:8 sa pagsasabing dapat nating “itakuwil...ang mahahalay na pananalita.” Kung hindi natin alam ang kabulukan ng ating sariling puso, baka isipin natin na hindi na kailangang balaan ng apostol ang mga tinubos na banal laban sa bisyo ng paggamit ng maruming pananalita o pagkukuwento ng mga mahahalay na kuwento. Dapat iwasan ng mga Cristiano ang mga kaduda-dudang kuwento at ang

pag-uulit ng mga detalye (totoo man o hindi) na nagpapakain lamang sa dating likas.

Minsan, narinig ko ang isang tao na nagsimula ng kuwento sa ganitong salita: “Dahil walang mga babae rito, may ikukuwento ako sa inyo na narinig ko noong isang araw.” Pinigilan siya ng isa pang ginoo sa grupo sa pamamagitan ng isang matalinong sagot: “Kapatid, bagaman walang mga babae rito, narito ang Espiritu Santo. Bagay ba ang kuwento mo sa Kanya?” Namula sa pagkalito ang unang lalaki at tinanggap niya ang saway. Hindi na namin narinig ang kuwento.

Idinagdag ng Colosas 3:9, “Huwag kayong magsinungaling sa isa't isa; yamang hinubad na ninyo ang dating pagkatao pati ng kanyang mga gawa.” Kung may katotohanan ang di-makakasulatang teorya ng ilan na ang dating likas ay binubunot nang tuluyan kapag pinapaging-banal ang isang mananampalataya, hindi na sana kailangan ang utos na ito.

Ang pagsisinungaling ay isa sa mga unang palatandaan ng makalamang likas. “Ang masama...ay naliligaw pagkapanganak sa kanila, na nagsasalita ng mga kasinungalingan” (Awit 58:3), at ang hindi pagiging tapat sa katotohanan ay isa sa pinakamahirap na ugaling mapagtagumpayan ng sinuman. Napakalikas sa ating mga palalong puso na pagmukhaing mas maganda ang mga bagay kaysa sa totoo, na pagtakpan ang sarili nating mga kabiguan at palakihin ang mga kasalanan ng iba. Pero iba't ibang anyo lamang ito ng pagsisinungaling, at tinatawag tayong hatulan ang lahat ng daya—bawat uri ng kawalang-katapatan—sa liwanag ng krus ni Cristo. Doon ipinako sa krus ang dating tao sa persona ng ating Kahalili, at ngayon ang kanyang mga gawa ay dapat talikuran at ang

kanyang mga ugali ay hubarin na parang itinapong damit, na hindi kailanman bagay sa bagong tao.

Ang bagong tao, ayon sa nauunawaan natin sa Colosas 3:10-11, ay ang tao kay Cristo, kung paanong ang dating tao ay ang tao kay Adan. Ang bagong tao ay may bagong likas na ibinigay ng Diyos, at sa bagong likas na ito nananawagan ang Diyos sa pamamagitan ng Espiritu; ang bagong likas lamang ang may kakayahang tumanggap ng turo ng Diyos. Habang ibinibigay ang ganitong turo at ang mga katotohanang natanggap ang namamahala sa buhay, lalong naipapakita ng mananampalataya ang larawan Niya na Ulo ng bagong paglalang, na Siya mismo ang “larawan ng Diyos na hindi nakikita” (Colosas 1:15).

Ang tao ay nilalang sa larawan at wangis ng Diyos noong pasimula, pero ang larawang iyon ay lubhang nasira dahil sa kasalanan. Sa bagong tao, muling nakikita ang larawang ito, at ang mga katangian ni Cristo ay nakikita sa Kanyang bayan. Totoo ito kahit sino o ano pa sila bago nila tinanggap ang bagong buhay—mga edukadong Griyego man o mga relihiyosong Judio; nasa loob man ng bilog ng tipan kay Abraham, na ibinukod sa iba pang sangkatauhan sa pamamagitan ng ordinansa ng pagtutuli, o nasa labas ng bilog na iyon at mga dayuhan sa mga tipan ng pangako; mga barbaro man o Scita (ibig sabihin, mula sa mababangis na tribo sa labas ng hangganan ng sibilisasyon); mga alipin man o malalayang mamamayan. Lahat ay pare-parehong makasalanan; lahat ay pare-parehong kasama sa dating tao.

Ngayon, ang mga sumampalataya sa Ebanghelyo sa pamamagitan ng biyaya ay mga bahagi na ng bagong paglalang. Anuman sila noon, nakikita sila ng Diyos na inaring-ganap sa lahat ng bagay. Mayroon silang bago at banal na buhay mula sa

Diyos, at kabilang sila sa bagong samahang iyon kung saan si Cristo ang lahat at nasa lahat. Kinikilala ng Cristiano na may mga pagkakaiba pa rin ng lahi at uri sa sanlibutang ito, pero alam niya na mas mahalaga kaysa sa kanyang katayuan sa lupa ang kanyang bagong lugar kay Cristo.

Mga bagong pananagutan ang dumadaloy mula sa pagkakaugnay sa bagong Ulo. Dahil siya ay taong bahagi ng bagong paglalang, tinatawag ang Cristiano na yakapin ang mga bagong pamumuhay at magkaroon ng mga bagong ugali—na isuot ang mga bagong damit na bagay sa kanyang bagong kaugnayan.

Gayunman, ang bagong paglalang ay hindi lamang usapin ng bawat isa. Hindi lamang ito na ako, bilang mananampalataya, ay bagong nilalang kay Cristo Jesus. Sa King James version, ganito ang 2 Corinto 5:17: “Kung ang sinuman ay nasa kay Cristo, siya ay bagong nilalang...,” pero mas mabuting salin ang “Kung ang sinuman ay nasa kay Cristo, ito ay bagong paglalang: ang mga dating bagay ay lumipas na; narito, ang lahat ng bagay ay naging bago.” Hindi pa natin nakikita ang lahat ng katibayan ng bagong paglalang, pero “nakikita natin si Jesus,...na pinutungan ng kaluwalhatian at karangalan,” nakaupo sa itaas ng pabago-bagong mga pangyayari ng panahon (Hebreo 2:9).

*Masaya ngayon ang bagong paglalang
Nagpapahinga sa kapayapaang walang gambala;
Pinagpala sa ganap na kaligtasan ni Jesus,
Wala nang lungkot ni pagkaalipin.*

Hanggang sa Siya'y bumalik, tayong mga bahagi ng bagong paglalang ay tinatawag na ipakita sa ating bagong pamumuhay

ang kabanalan, ang biyaya, ang katuwiran, ang pag-ibig, at ang habag ni Cristo. Siya ang pinagmulan at ang Ulo ng bagong paglalang, kung saan ang lahat ng bagay ay mula sa Diyos. May isa pang pagbanggit sa bagong paglalang sa Galacia 6:15-16: “Sapagkat kay Cristo Jesus ay walang anumang kabuluhan ang pagtutuli, ni ang di-pagtutuli, kundi ang bagong nilalang [o bagong paglalang]. At ang lahat ng lumalakad ayon sa panuntunang ito [ang namamahalang prinsipyo ng bagong paglalang na ito], sumakanila nawa ang kapayapaan, at ang awa, at sa Israel ng Diyos.” Ito ang mismong kabaligtaran ng legalismo. Ang paglakad ayon sa namamahalang prinsipyo ng bagong paglalang ay kusang pagpapahayag ng buhay ng Ulo sa mga bahagi ng katawan dito sa lupa.

Mga Kasuotan ng Kaluwalhatian (Colosas 3:12-17)

Ang talatang ito ay tungkol sa ating bagong damit, ang mga kasuotan ng bagong pagkatao—ang mga bagay na dapat nating isuot kapalit ng mga lumang ugaling hinubad na natin. Ang Kasulatan at maging ang karaniwang wikang Anglo-Saxon ay minsang gumagamit ng iisang salita para sa damit at para sa pag-uugali. Sa Ingles, sinasabi nating *habit* ang ilang uri ng damit na isinusuot sa partikular na okasyon—*riding habit* (damit pangangabayo), *walking habit* (damit panlakad)—at tinatawag din nating *habit* ang ating pag-uugali. Kapag sinabi ni Solomon, “Laging maputi nawa ang iyong mga kasuotan” (Eclesiastes 9:8), siyempre ang ibig niyang sabihin ay, “Maging malinis at matuwid nawa ang iyong mga ugali o pamumuhay.” Ang masasama ay inilalarawang “nadaramtan ng maruruming kasuotan,” at ang sariling katuwiran ay tinatawag na “maruming basahan” (Zacarias 3:3; Isaias 64:6). Pero ang mga

katangian ng taong ipinanganak na muli ay mga kasuotan ng kaluwalhatian at kagandahan.

Karaniwang kasabihan na makikilala mo ang tao sa kanyang damit, pero hindi ito laging totoo. Maraming taong may ugaling parang prinsipeng ang napilitang magsuot ng gula-gulanit at di-bagay na damit dahil sa kahirapan, samantalang ang mga pinakatusong manloloko ay nagbibihis na parang prinsipeng may dugong maharlika. Hindi rin laging totoo ang kasabihang ito pagdating sa pag-uugali ng mga anak ng Diyos at ng mga hindi ligtas. Minsan ang mga lobo ay dumarating na nakadamit-tupa, ang mga lingkod ni Satanas ay maaaring magmukhang mga lingkod ng katuwiran, at ang tunay na mga mananampalataya ay maaaring may kasuotang mantsado at punit dahil sa pagkukulang at kasalanan.

Pero karaniwan, hinuhusgahan ang tao ayon sa kanyang anyo, at inaasahang ang mga Cristiano ay napapalamutian ng mabubuting gawa. Sa ganitong paraan nagiging kapani-paniwala ang kanilang ipinapahayag na sila'y inaring-ganap sa harap ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya kay Jesu-Cristo. Ang pananampalataya at mga gawa ang dalawang panig ng katotohanang idiniin ni apostol Pablo sa kanyang Sulat sa mga taga-Roma at ni Santiago, ang kapatid ng Panginoon, sa kanyang napakapraktikal na sulat.

Anong uri ng ugali o pag-uugali ang dapat makita sa taong nasa kay Cristo? Anong magagandang kasuotan ang dapat niyang isuot? Una sa lahat, mababasa natin, “Kaya nga, bilang mga hinirang ng Diyos, banal at minamahal, magbihis kayo ng puso ng kahabagan” (Colosas 3:12). “Ang mga hinirang ng Diyos” ay ang mga kilala na Niya mula pa sa walang hanggan at lumilitaw sa takdang panahon bilang mga mananampalataya sa

Kanyang Anak. Nakikita sila ng Diyos bilang “banal at minamahal.” Sila ay ibinukod kay Cristo—pinabanal ng dugo ng walang hanggang tipan. Mahal sila ng Diyos dahil sila’y Kanyang sariling mga anak; sila ay kabahagi ng likas na pagka-Diyos. Napakapangit kung ang mga “banal at minamahal” na ito ay maging mabagsik at walang pakiramdam sa iba, gayong sila mismo ay tumanggap ng biyaya!

Ginamit ng mga manunulat ng Lumang Tipan ang salitang *bituka* sa paraang ginagamit natin ang salitang *puso* para sa pinakamalalim na damdamin ng tao. Sa halip na “bituka ng kahabagan,” maaari nating basahin na “damdamin ng pagkaawa.” Bagaman hindi ito eksaktong salin, naipapahayag man lamang nito ang diwa ng orihinal. Tinatawag tayo na magkaroon ng pusong madaling maantig sa habag. Tulad ng Diyos mismo, dapat tayong malugod sa awa. Talagang maitatanong natin kung ang taong walang awa ay tunay ngang ipinanganak ng Diyos.

Ang kabagsikan sa pakikitungo sa mga kapatid na nagkukulang ay hindi diwa ni Cristo. Ang pag-ibig na may malasakit ang dapat makita sa ating pakikitungo sa isa’t isa. Ang ganitong pag-ibig ay magtutulak sa atin na gawin ang lahat upang maging maawain, kung magagawa ito nang hindi sinasalungat ang matuwid na mga hinihingi ng Diyos. Sinasabi ng 1 Pedro 3:8, “Maging mahabagin kayo,” at gaano natin kailangang isapuso ang ganitong paalala! Ang pinakamalulupit na bagay ay ginawa pa sa pangalan Niya na Siyang larawan ng walang hanggang awa. Gaano kadalas maling naipakita ang saloobin ni Cristo sa kasalanan at sa mga makasalanan ng mga nagsasabing sila’y Kanyang mga tagasunod!

Ang saloobin ni Cristo ay “kagandahang-loob,” at ito ang kasunod na salita sa Colosas 3:12. Imposibleng mapanatili ang pakikisama sa Diyos nang hindi ipinapakita sa iba ang kagandahang-loob ng Diyos. Maaaring may matigas at legalistang uri ng kabanalan na nagpapisip sa isang tao na itinalaga siya ng Diyos upang ipakita ang Kanyang katarungan, pero malayong-malayo ang ganitong kabanalan sa pagkamaka-Diyos na itinuturo ng Bagong Tipan. Sinabi ni Macaulay tungkol sa ilan sa mas mabagsik na mga Puritano, “Habang binabasa mo ang kanilang mga sinulat, mapapisip ka kung nabasa na ba nila ang isang maliit na aklat na tinatawag na Bagong Tipan.” Ang kagandahang-loob ng Panginoon ay makikita sa ating kabaitan sa isa’t isa.

Ang mga kasuotan ng pagkaawa at kagandahang-loob, masasabi natin, ay mga panloob na damit. Ang kasunod ay isang sombrero para sa ulo, ang “kababaang-loob.” Sa lahat ng bagay, ang kapalaluan ang pinakakinasusuklaman ng Diyos. Sinasabi sa atin ng Awit 138:6, “Ang palalo ay kilala Niya mula sa malayo,” at sinasabi ng Kawikaan 16:18, “Ang kapalaluan ay nauuna sa pagkawasak, at ang mapagmataas na espiritu ay nauuna sa pagkabuwal.”

Kapag nakilala ng isang tao ang sarili niyang kahinaan at likas na hilig na magkamali, magiging mababa ang tingin niya sa sarili at magiging madali sa kanya ang isuot ang damit ng “kaamuan.” Ang biyayang ito ay yari sa mas bihirang tela kaysa sa karaniwang inaakala. Ito ang palamuti ng ating Panginoon; nasabi Niya, “Ako’y maamo at mapagpakumbabang puso.” Napakaganda Niyang tingnan nang ganito ang Kanyang kasuotan. Si Moises ay may kasuotang ganito kahusay ang pagkakahabi, kahit siya pa ang tagapagbigay ng Kautusan,

sapagkat mababasa natin, “Ang lalaking si Moises ay napakaamo, higit sa lahat ng tao sa ibabaw ng lupa” (Bilang 12:3). Napakaselan ng telang ito kaya madali itong maluma sa bigat at hirap ng mga pagsubok sa buhay; kaya kailangang patuloy nating hanapin ang kaamuan, na matatagpuan lamang sa pakikipag-isa sa Diyos. Sa Sofonias 2:3, sinabi ng propeta sa “mga maamo sa lupa” na “hanapin ang kaamuan.”

Ipinapahiwatig ng Mateo 11:29 na kailangan nating magpasakop kay Cristo kung nais nating mapalamutian ng kaamuan:

“Pasanin ninyo ang Aking pamatok at mag-aral kayo sa Akin; sapagkat Ako'y maamo at mapagpakumbabang puso.”

Hindi kailanman mauunawaan ng sanlibutan ang halaga ng mapagpakumbabang diwa. Minsan ay sinabi ng aming matapang na si Theodore Roosevelt, “Ayaw ko sa lalaking maamo.” Malamang hindi niya naisip na ang pinakamatapang na tao, ang lubos na walang takot na taong nakita kailanman sa lupa, ay ang ating Panginoong Jesu-Cristo, na sa pinakaganap na kahulugan ay isang taong maamo. Ang kaamuan, na hindi salungat sa katapangan, ay nagbibigay-kakayahan sa isang tao na magtiis at manatiling matatag kahit ang sanlibutan ay “inililihis ang daan ng maaamo” (Amos 2:7).

Malapit na kaugnay ng kaamuan ang biyaya ng “pagtitiis,” na siyang kahandaang batahin ang sakit ng pagdurusa nang walang katarungan. Kapag pinaratangan tayo nang mali, likas sa atin ang magdamdam o isiping kailangan nating ipagtanggol ang sarili. Pero nang tumayo laban sa ating pinagpalang Panginoon ang mga bulaang saksi, wala Siyang isinagot kahit isang salita. At nang tuyain ng kaaway si Haring Ezekias at ang kanyang mga pinuno, paratangan sila nang mali, at pagbantaan

ng malupit na pakikitungo, ito ang utos ng hari sa kanyang bayan: “Huwag ninyo siyang sagutin” (2 Hari 18:36).

Maaasahan ang Diyos na ipagtanggol ang Kanyang sarili kung hindi nila sisikaping ipagtanggol ang kanilang sarili. Habang natututo silang ipagkatiwala kay Cristo ang kanilang pangalan—gayundin ang lahat ng iba pang dati nilang itinuring na mahalaga—matiyaga nilang matitiis ang pang-aapi nang walang sama ng loob, at maipapanalangin ang mga lumalait at umuusig sa kanila (Mateo 5:44). Sa pagtitiis, nagiging tapat na tagasunod ang mga mananampalataya ng Taong Puno ng Kalungkutan na nakapagsabi, “Ibinintang nila sa Akin ang mga bagay na hindi Ko alam” (Awit 35:11).

Ganito ang Colosas 3:13: “Magtiisan kayo sa isa’t isa, at magpatawaran kayo, kung ang sinuman ay may reklamo laban sa kanino man: kung paanong pinatawad kayo ni Cristo, gayundin ang gawin ninyo.” Ganito rin ang ipinahayag ni Pablo sa Efeso 4:32: “Maging mabait kayo sa isa’t isa, mahabagin, nagpapatawaran sa isa’t isa, kung paanong pinatawad kayo ng Diyos alang-alang kay Cristo [o, kay Cristo].”

Nang turuan ng ating Panginoon ang Kanyang mga alagad na manalangin, sinabi Niyang sabihin nila, “Patawarin Mo kami sa aming mga utang, gaya ng pagpapatawad namin sa mga may utang sa amin,” at idinagdag Niya, “Kung hindi ninyo patatawarin ang mga tao sa kanilang mga pagkakasala, hindi rin patatawarin ng inyong Ama ang inyong mga pagkakasala” (Mateo 6:12,15). Ang kapatawarang hihingin ng mga alagad ay hindi kapatawaran ng isang makasalanan, kundi kapatawaran ng isang banal na nagkukulang, isang taong makatatawag sa Diyos na “Ama namin.” Sa madaling salita, ganito ang sinasabi ng ating Panginoon sa mga alagad: “Araw-araw kayong

nagkukulang; lagi ninyong kailangan ang kapatawaran ng inyong Ama na nagpapanumbalik sa inyo. Pero kinikimkim ninyo ang galit, ang pagkapoot, at ang ayaw magpatawad sa inyong mga kapatid na nagkakasala sa inyo. Kung hindi ninyo sila patatawarin, huwag ninyong asahan ang kapatawaran ng inyong Ama kapag lumapit kayo sa Kanya at ipinahayag ang inyong mga pagkukulang. Habang kinikimkim ninyo ang ganitong galit, hindi kayo tunay na makapananalangin nang may pananampalataya.”

Sa kabilang banda, ang Colosas 3:13 at Efeso 4:32 ay tungkol sa kapatawaran ng isang makasalanan. Ganito ang sinasabi ni Pablo: “Isipin ninyo kung gaano kayo kalayang pinatawad. Kung iisipin kung gaano karami ang itinapon ng Diyos sa Kanyang likuran (Isaias 38:17), paano kayo magkakaroon ng sama ng loob o mananatiling ayaw magpatawad sa mga nagkasala sa inyo? Kung pinakitunguhan kayo ng Diyos ayon sa inyong mga pagkakasala, gaano kakila-kilabot ang inyong hatol! Pero sa kay Cristo, may biyaya Niyang pinatawad ang lahat ng iyon. Inalis Niya ang bawat kasalanan at ginawa kayong karapat-dapat sa Kanyang banal na presensiya. Ang tungkulin ninyo ngayon ay magpatawad kung paanong kayo’y pinatawad.”

Sa kanyang nobelang *The Man from Glengarry*, isinalaysay ni Ralph Connor ang kahanga-hangang kuwento ng pagbabalik-loob ni Macdonald Dubh. Ang pagkakaalam ko, ang pangyayaring ito ay batay sa tunay na nangyari at hindi lamang kathang-isip. Si Macdonald—isang malakas at malaking taong taga-kabundukan na nakatira sa Glengarry County, Ontario—ay maraming taon nang dumaranas ng di-masabing hirap dahil sa pinsalang ginawa sa kanya ng isang French Canadian. Kinimkim ni Macdonald ang pagnanais na maghiganti nang

matindi sa kanyang kaaway hanggang sa ito'y naging pagkahumaling. Walang lugar ang Diyos ni ang walang hanggan sa buhay ni Macdonald. Sa pagsisikap na mahikayat siyang patawarin ang kanyang kaaway, pinauulit sa kanya ng asawa ng pastor ang Panalangin ng Panginoon, pero lagi siyang tumitigil sa mga salitang, “Patawarin Mo kami sa aming mga sala, gaya ng pagpapatawad namin sa mga nagkakasala sa amin.”

Pero nagkaroon ng malaking muling pagkagising sa Glengarry County. Habang kumikilos ang Diyos nang may kapangyarihan, nagising ang tunay na mga Cristiano at naligtas ang mga lalaki at babaeng walang Cristo. Ang kuwento ng krus, na isinalaysay ng kagalang-galang na pastor na taga-kabundukan sa wikang Gaelic, ay dumurog sa puso ni Macdonald at nagpaluhod sa kanya sa pagsisisi sa paanan ng Tagapagligtas. Nang dalawin siya muli ng asawa ng pastor at sinikap na idiin ang pangangailangang magpatawad, humihikbi niyang sinabi, “Naku, maliit na bagay iyan, maliit na bagay iyan, sapagkat napakalaki ng ipinatawad sa akin!” Ngayon ay nasasabi na niya ang Panalangin ng Panginoon nang hindi tumitigil.

Ang kapatawaran ni Cristo ay tumatagos sa puso at nagbibigay-kakayahan sa isang tao na matiyagang batahin ang masamang gawa at masasamang salita ng iba, at iniingatan siya mula sa kapaitan ng loob o anumang pagnanais na maghiganti. Paano pa makapagkikimkim ng ayaw magpatawad ang sinumang pinatawad sa ganoon kalaki?

Pagdating sa Colosas 3:14, mababasa natin, “At higit sa lahat ng mga bagay na ito, isuot ninyo ang pag-ibig, na siyang bigkis ng kasakdalan.” Narito ang sinturon na humahawak sa lahat ng ating bagong kasuotan. Maaaring isalin ang talata nang ganito: “Sa ibabaw ng lahat ng ito, isuot ninyo ang pag-ibig, na siyang

pamigkis ng kasakdalan.” Kung paanong binibigkis ng taga-Silangan ang kanyang maluluwag na balabal sa pamamagitan ng isang paha, gayundin binibigkis ng bagong pagkatao ang kanyang bagong mga ugali sa namamahalang kapangyarihan ng pag-ibig. Anuman ang salungat sa pag-ibig ay salungat kay Cristo. Walang anumang matalinong pangangatwiran ang makagagawa sa isang bagay na kalugud-lugod sa Diyos kung ito ay salungat sa banal na pag-ibig na Siya mismo ang nagbubuhos sa ating mga puso sa pamamagitan ng Espiritu Santo na ibinigay sa atin (Roma 5:5).

Ang ilan sa atin na kumbinsidong ang malaking gawain natin sa lupa ay isagawa ang tinatawag na katotohanang itinuro ni Pablo ay kailangang alalahanin na ang katotohanang itinuro ni Pablo ay hindi nakasentro sa 1 Corinto 5, kundi umaabot sa pinakamataas na praktikal na pagsasabuhay nito sa 1 Corinto 13. Hindi natin dapat pabayaang ang isang talata upang idiin ang isa pa; kapwa sila tama at angkop sa kani-kanilang lugar.

Napag-usapan na natin ang ating saloobin sa ating mga kapatid kay Cristo at sa mga tao ng sanlibutan. Ngayon sa Colosas 3:15, mababasa natin ang isang bagay na talagang personal:

“Paghariin ninyo sa inyong mga puso ang kapayapaan ng Diyos [sa ilang manuskrito, ang kapayapaan ni Cristo].” Ito rin ang kapayapaang laging pumupuno sa Kanyang dibdib noong Siya'y narito sa lupa, ang kapayapaan ding taglay Niya habang nakaupo Siya sa trono ng Diyos sa Langit, malayong-malayo sa itaas ng lahat ng unos ng lupa. Dapat nating hayaang maghari (o maging tagapagpasya) ang kapayapaang iyon sa ating mga puso.

Tayo, bilang mga bahagi ng katawan ni Cristo, ay dapat maghangad ng mga bagay na nagdudulot ng kapayapaan sa

katawang iyon at ng mga bagay na makapagpapatibay sa isa't isa. Pero sa Colosas 3:15, malinaw na idinidiin ni Pablo na araw-araw tayong dapat manatili sa pagpapala ng pakikipag-isa sa ating Panginoong nabuhay na muli upang ang ating mga puso, tulad ng sa Kanya, ay maingatan sa kapayapaan sa kabila ng lahat ng maaari nating pagdaanan. Saka natin matutupad ang maikling utos, “Magpasalamat kayo.” Hindi maliit sa mga kasalanan ng mga hindi ligtas ang kawalan ng pasasalamat. Tinatawag ang mga Cristiano na magpasalamat sa bawat kalagayan. Dahil alam nating walang anumang makapapasok sa buhay ng mananampalataya maliban sa pinahihintulutan ng walang hanggang Pag-ibig, nagpapasalamat tayo “palagi sa lahat ng bagay” (Efeso 5:20).

Sa King James version, ganito nakalimbag ang Colosas 3:16: “Manahan nawa sa inyo nang sagana ang salita ni Cristo sa buong karunungan; na nagtuturuan at nagpapaalalahanan sa isa't isa sa mga salmo at mga himno at mga awiting espirituwal, na umaawit nang may biyaya sa inyong mga puso sa Panginoon.” Pansinin na hindi malinaw na pinaghihiwalay ng bantas ang tatlong paalala. Ganito dapat ang bantas ng talata: “Manahan nawa sa inyo nang sagana ang salita ni Cristo: sa buong karunungan, magturuan at magpaalalahanan kayo sa isa't isa: sa mga salmo at mga himno at mga awiting espirituwal, umawit kayo nang may biyaya sa inyong mga puso sa Panginoon.”

Una, sinasabi sa atin na hayaang manahan nang sagana sa atin ang salita ni Cristo. Ang Colosas 3:16 lamang ang lugar sa Bagong Tipan kung saan matatagpuan ang pananalitang “ang salita ni Cristo.” Ipinahihiwatig ng pananalitang ito na ang mismong turo ni Cristo—ang itinuro Niya nang personal noong

Siya'y nasa lupa o ng Espiritu pagkatapos Niyang umakyat sa Langit—ay dapat manahan nang buong-buo sa lahat ng mananampalataya. Kapag ganito tayo nasangkapan at pinamamahalaan ng katotohanan, makapagpapala at makatutulong tayo sa iba— “sa buong karunungan, nagtuturuan at nagpapaalalahanan sa isa't isa” (ang ikalawang paalala). Ang katotohanang ibinigay sa atin ay hindi para sarilinin. Dapat tayong laging handang magbahagi.

At ikatlo, kung pinamamahalaan tayo ng Salita ng Diyos, ang ating buhay ay magiging parang awit at ang ating mga puso ay mapupuno ng himig. “Sa mga salmo at mga himno at mga awiting espirituwal,” aawit tayo “nang may biyaya sa ating mga puso sa Panginoon.” Nagtamo ang Juda ng malaking tagumpay nang ilagay ni Jehoshaphat ang mga mang-aawit sa unahan ng hukbo, at bumalik sila sa Jerusalem nang may kagalakan.

Mababasa natin sa Nehemias 8:10, “Ang kagalakan ng Panginoon ang inyong kalakasan.” Asahan ninyo, may malubhang mali sa isang Cristianong hindi na makapagpuri at makapagsaya. Magkasama ang kabanalan at ang kaligayahan.

Ang buong buhay ng mananampalataya ay nabubuod sa pagpapasakop sa Panginoon. Anuman ang gawin niya, sa gawa man o sa salita, lahat ay dapat gawin “sa pangalan ng Panginoong Jesus,” na sa pamamagitan Niya ay nagpapasalamat siya sa Diyos at Ama (Colosas 3:17). Walang puwang ang sariling kalooban o pagmamataas sa buhay ng mananampalataya. Sinabi ni Cristo sa Kanyang pagpapakababa, “Bumaba Ako mula sa Langit, hindi upang gawin ang Aking sariling kalooban, kundi ang kalooban Niya na nagsugo sa Akin” (Juan 6:38), at ang Cristiano, ang bagong pagkatao, ay iniwan sa

lupa upang kumatawan kay Cristo at gawin ang kalooban ng Panginoon, hindi upang bigyang-kasiyahan ang sarili.

Malapit na kaugnay ng Colosas 3:16-17 ang Efeso 5:18-20. Ang talata sa Efeso ay tungkol sa pagkapuspos ng Espiritu at ang talata sa Colosas ay tungkol sa pagkapuspos ng Salita, pero iisa ang bunga. Ang Cristianong puspos ng Salita ay Cristianong puspos ng Espiritu; ibig sabihin, ang Cristianong lubos na pinamamahalaan ng Salita ng Diyos kaya ito na ang naghahari sa kanyang buong buhay ay nagpapakita sa kanyang pamumuhay na siya'y puspos ng Espiritu Santo. Ang maingat na paghahambing ng dalawang talatang ito ay makaiiwas sa maraming panatisismo at di-pagkakaunawaan tungkol sa kapuspusan ng pagpapalang hinahangad ng bawat tunay na nagbalik-loob na kaluluwa.

Mga Ugnayang Pantao (Colosas 3:18-25)

Sa mga talatang ito, tinuturuan tayo ng Espiritu Santo tungkol sa pagpapabanal ng likas, o makalupang, mga ugnayan ng bagong pagkatao. Malaking pagkakamali ang ipalagay, gaya ng ginawa ng ilan, na dahil tayo'y bahagi na ng bagong paglalang ay hindi na natin kailangang isaalang-alang ang karaniwang mga ugnayan at pananagutang pantao.

Sinasabi sa atin ng Galacia 3:28 na sa bagong paglalang ay “wala nang Judio ni Griego, wala nang alipin ni malaya, wala nang lalaki ni babae: sapagkat kayong lahat ay iisa kay Cristo Jesus.” Pero bagaman totoong-totoo ito, mahalagang alalahanin na ang ating mga katawan ay kabilang pa rin sa lumang paglalang at hindi tayo malalampas sa likas na mga ugnayan hanggang sa pagtubos sa katawan sa pagdating ng ating Panginoong Jesu-Cristo at sa ating pagtitipon sa Kanya.

Kahit sa iglesya, dapat igalang ang pantaong pagkakaiba ng lalaki at babae, gaya ng ipinapaalala sa atin sa Sulat sa mga taga-Corinto at sa mga Sulat kay Timoteo at kay Tito. May nagsasabing dahil wala nang lalaki ni babae sa bagong paglalang, hindi na natin dapat pansinin ang kaayusang ibinigay ng Diyos tungkol sa kani-kanyang lugar ng lalaki at babae sa iglesya ng Diyos sa lupa. Pero ang pagwawalang-bahala sa kaayusan ng Diyos ay hindi lamang paglampas sa Kasulatan; ito ay pagsuway sa Salita ng Diyos. Habang tayo'y sakop pa ng mga limitasyong pantao, dapat nating kilalanin ang ating mga pananagutang pantao at sikaping tuparin ang mga ito ayon sa Kasulatan upang maparangalan ang Ebanghelyo ni Cristo. Ang bagong buhay ay pinakamagandang naipapakita sa mga kalagayang kung minsan ay mahirap batahin ng laman at dugo, sapagkat kung saan nagbibigay-kakayahan ang biyaya, nagdudulot ito ng tagumpay.

Napakaikli ng pagtalakay ni apostol Pablo sa Colosas 3:18-4:1 sa paksang mas mahabang pinag-ukulan niya ng panahon sa Sulat sa mga taga-Efeso. Dapat nating ihambing ang turo sa Colosas sa katulad na turo sa Efeso, at dapat nating ihambing ang dalawang talatang ito ni Pablo sa kaugnay na turo sa 1 Pedro upang malaman natin ang lahat ng ipinahayag ng Diyos tungkol sa mga prinsipyong namamahala sa ating pag-uugali.

Pansinin na sa bawat isa sa mga talatang ito ng Kasulatan, ang mas mahina ang unang kinakausap, saka ang mas malakas; ang nasa ilalim ng awtoridad muna, saka ang may awtoridad. Kaya sa Colosas, ang mga asawang babae ang unang kinakausap at saka ang mga asawang lalaki; ang mga anak bago ang mga ama; at ang mga alipin bago ang mga panginoon. Suriin natin nang maingat ang sinasabi ng Espiritu Santo sa bawat pangkat.

Sa Colosas 3:18 mababasa natin, “Mga asawang babae, pasakop kayo sa inyu-inyong asawa, gaya ng nararapat sa Panginoon.” Kung ang mag-asawa ay kapwa Cristianong naghahangad na gawin ang kalooban ng Diyos at may tunay silang pagmamahal at paggalang sa isa’t isa sa kanilang mga puso, walang anumang hrap sa pagsunod sa ganitong paalala. Pero kung ang asawang lalaki ay makalaman, makamundo, at di-makatwirang tao, kakailanganin ng asawang babae ang tunay na biyaya upang mapagmahal na sumunod. Kapag pumasok na sa pag-aasawa ang babaeng Cristiano, ang tanging paraan upang makaayon siya sa kalooban ng Diyos ay ang tumayo sa lugar ng maka-Diyos na pagpapasakop sa asawang pinili niya.

Kailangan nating alalahanin na ang pag-aasawa ay itinakda ng Diyos at, gaya ng sinasabi sa lumang seremonya ng kasal, “hindi dapat pasukin nang basta-basta.” Ayon sa Biblia, hindi rin dapat basta-basta tapusin ang pag-aasawa. Ang pangako ay “sa hrap at ginhawa, hanggang kamatayan ang maghiwalay sa atin,” pero kadalasan ay padalus-dalos itong binibigkas nang walang tunay na pagkaunawa sa bigat nito. Ang paghahangad na buwagin ang pag-aasawa dahil sa hindi pagkakasundo ng ugali ay paglaban sa Salita ng buháy na Diyos. Ang kamatayan, o ang katumbas nito (ang pangangalunya ng asawang lalaki o babae), ang tanging batayan sa Kasulatan para matapos ang tipan ng kasal; sa ganitong kaso, malaya ang kabilang panig na mag-asawang muli.

Ipinahihiwatig ng 1 Corinto 7:11 na maaaring may mga kalagayang hindi na kayang manatili ng sinumang babaeng may paggalang sa sarili sa tahanan ng kanyang asawa—halimbawa, kung siya’y pinahihirapan nito nang di-masabing kalupitan, o kung may kasuklam-suklam na kalagayang sisira sa kaluluwa at

katawan—pero kung siya'y umalis, dapat siyang manatiling walang asawa, at kung magbago ang kalagayan, maaari siyang makipagkasundo sa kanyang asawa. Gayunman, habang nananatili ang babae sa piling ng kanyang asawa, pananagutan niyang kilalanin ang pagiging ulo nito, sapagkat siya ang itinalaga ng Diyos na magtaguyod sa pamilya. Kahit kung minsan ay napakabigat ng kalagayan, dapat niyang sikaping makuha ang loob ng kanyang naliligaw na asawa sa pamamagitan ng pagpapakita sa kanya ng biyaya ni Cristo.

Ang maluluwag na pananaw ngayon tungkol sa madaling diborsiyo ay nagbubunga ng nakatatatong na bunga na hahantong sa higit pang kasamaan habang papalapit ang wakas. Sa bandang huli, mauulit sa Sangkakristiyanuhan ang kabulukan at karumal-dumal na kasamaan ng mga araw bago ang baha at ang di-masabing kahalayan ng mga lungsod sa kapatagan. Tungkol sa lahat ng ito, taimtim na binalaan tayo ng ating pinagpalang Panginoon.

Pagbalik sa Colosas 3:18, muli nating mababasa ang mga salitang “gaya ng nararapat sa Panginoon.” Ipinahihiwatig ng bahaging ito ng talata na dapat ipakita ng asawang babaeng nagpapasakop ang magiliw na pag-uugaling laging nakita sa ating Panginoon noong Siya'y nasa lupa. Ipinahihiwatig din ng mga salita ni Pablo na ang hinihining pagpapasakop at pagsunod ay hindi ang uring makasisira sa budhi ng asawang babae o lalapastangan sa Panginoon. Dapat ay lagi niyang sundin muna ang Diyos, sapagkat, sa kabila ng lahat, ang kanyang pagpapasakop ay pagpapasakop ng asawa, hindi ng alipin. Katapatan sa kanya na kanyang ulo ang iniuutos.

Sa Colosas 3:19 mababasa natin, “Mga asawang lalaki, ibigin ninyo ang inyong mga asawa, at huwag kayong maging malupit

sa kanila.” At gaano karaming asawang lalaki ang nagkukulang dito! Habang mapag-utos na hinihingi ang pagpapasakop ng kanilang mga asawa, kakaunti ang naipapakita nilang pag-ibig ni Cristo sa pakikitungo sa mga umaasa sa kanila. Dapat tanggapin ng asawang lalaking Cristiano ang kanyang lugar bilang ulo bilang isang banal na pananagutang ibinigay sa kanya ng Diyos mismo, at sa pag-ibig ni Cristo ay dapat niyang gamitin ang kanyang awtoridad para sa pagpapala ng kanyang tahanan.

Kung paanong may mga asawang babaeng napangasawa ng malupit at di-makatwirang lalaki, mayroon ding mga asawang lalaking natutuklasan na ang babaeng tila napakaamo at mapagmahal noong ligawan ay talagang bungangera at di-makatwiran hangga't maaari. Pero dapat pa rin siyang ibigin at alagaan ng asawang lalaki; dapat niyang ipakita ang buong pagsasaalang-alang, “na pinararangalan ang asawang babae, bilang mas mahinang sisidlan” (1 Pedro 3:7), nang hindi nagpapadala sa poot o galit. Alam ng Diyos kung gaano kaliit at nakaiinis ang mga ugali ng ilang babae nang sabihin Niya sa mabubuting lalaki, “Huwag kayong maging malupit sa kanila.” Sa kapangyarihan ng bagong buhay, maipapakita ng isang tao ang tiyaga at biyaya sa pinakamahihihirap na kalagayan.

Sa Colosas 3:20 mababasa natin, “Mga anak, sundin ninyo ang inyong mga magulang sa lahat ng bagay: sapagkat ito'y lubhang kalugud-lugod sa Panginoon.” Sa panahon ng pagkabata, ang mga magulang ay nakaugnay sa kanilang mga anak gaya ng pagkakaugnay ng Diyos sa mga magulang. Ang mga anak na hindi sumusunod sa kanilang mga magulang ay hindi susunod sa Diyos paglaki nila. Ang likas na puso ay laging naghihimagsik laban sa awtoridad, at marahil hindi pa ito naipakita nang

kasinglinaw ng sa mga demokratikong araw na kinabubuhayan natin. Pero ang mga batang Cristiano ay dapat maging halimbawa ng maka-Diyos na pagpapasakop sa ama at ina o sa sinumang may awtoridad sa kanila, at pananagutan ng mga magulang na ikintal sa puso ng kanilang mga anak ang hinihingi ng Diyos na pagsunod. Ang mga kabataang nagsasabing sila'y maka-Diyos pero binabalewala ang prinsipyo ng pagsunod ay nagpapakita ng lubos na paghihimagsik laban sa Kanya na kinikilala nilang Panginoon.

Pero pansinin sa kasunod na talata kung gaano kaingat iniingatan ng Espiritu ng Diyos ang ugnayan ng magulang at anak; sinasabi Niya, “Mga ama, huwag ninyong galitin ang inyong mga anak, upang hindi sila panghinaan ng loob” (Colosas 3:21). Maaaring mapuno ng magulang ang lumalaking batang lalaki o babae ng sama ng loob at paghamak sa halip na maakit ang batang puso sa pag-ibig at pagsunod. Napakadali para sa isang lalaki na makalimutan ang damdamin ng isang bata! Pero ang pagkintal ng hinanakit sa halip na malambing na pagmamahal sa puso ng kanyang maliit na anak ay salungat sa bawat likas na hilig ng bagong pagkatao. Dapat tularan ng amang Cristiano ang Diyos na ating Ama.

Pinakadetalyado ang pagtalakay ni Pablo nang, simula sa Colosas 3:22, kausapin niya ang mga alipin. Nang isulat ang Sulat na ito, ang mga lingkod ay mga alipin, hindi malalayang taong naglilingkod para sa sahod. Pero kung angkop ang mga tagubilin ni Pablo sa mga alipin, lalo pang angkop ang mga ito sa mga may pribilehiyong ipagbili ang kanilang paglilingkod at tapusin ang kanilang trabaho kung kailan nila gusto.

Sinabi ng apostol na walang anumang dahilan para sa mabugnot at di-tapat na paglilingkod dahil lamang ang amo o

among babae ay nakaiinis at hindi marunong magpahalaga. Pero sa paalala ring iyon, niluwalhati ni Pablo ang abang landas ng alipin, sapagkat ang kanyang gawain para sa iba ay magagawa na parang para sa Panginoon mismo. Kaya ang tapat na paglilingkod ay dapat gawin hindi lamang kapag nakatingin ang amo, kundi pati kapag walang taong nakatingin. Dapat gampanan ng alipin nang buong katapatan ang mga gawaing iniatas sa kanya “nang may tapat na puso, na may takot sa Diyos” (3:22).

Kung ang lahat ng kanyang gawain ay ginagawa na parang para sa Panginoon, makatitiyak ang alipin na Siya mismo ang gagantimpala sa kanya nang naaayon. Napakalaking pampalakas-loob nito sa aliping Romano o Griego na ang tapat na paglilingkod ay ipinagwawalang-bahala lamang.

Kung ang aliping Cristiano ay pinakikitunguhan nang malupit o dinadaya sa nararapat na gantimpala ng kanyang pagpapagal, makasusumpong siya ng aliw sa pag-alalang tinatandaan ng Diyos ang lahat ng ito at darating ang araw na itutuwid ang bawat mali. Ang mga utang na hindi kailanman maaayos nang patas ngayon ay lubos na maaayos sa araw na iyon. Ang alipin man ang naging di-tapat o ang amo ang hindi marunong magpahalaga, ilalantad ng Panginoon ang lahat sa Kanyang hukuman—o sa kaso ng mga hindi ligtas, sa dakilang puting trono—kung saan hahatulan ang bawat tao ayon sa kanyang mga gawa.

Makikita natin ang mga tagubilin ni Pablo sa mga amo sa Colosas 4:1.

Kabanata 4: Si Cristo, ang Halimbawa ng Mananampalataya

Kahanga-hangang mga Prinsipyo (Colosas 4:1)

Sayang na ang hati sa pagitan ng kabanata 3 at 4 ay napunta mismo sa lugar na ito. Mas angkop sana kung isinama ang 4:1 sa kabanata 3, at ang susunod na kabanata ay nagsimula sa 4:2.

Ang Colosas 4:1, na siyang nagtatapos sa bahaging nagsimula sa 3:18, ay mensahe para sa mga may kapangyarihan: “Mga panginoon, ibigay ninyo sa inyong mga alipin ang matuwid at karampatan; yamang nalalaman ninyo na kayo man ay may isang Panginoon sa langit.” Mga mananampalataya ang kinakausap ni Pablo; hindi naman aasahang susundin ng mga among hindi makadiyos ang ganitong payo. Para ito sa mga nasa posisyon ng amo sa kanilang mga alipin, pero sila mismo ay mga lingkod din ng kanilang Panginoon sa Langit. Ang ganitong amo ay pinapakiusapang pakitunguhan ang kanyang mga alipin sa paraang gusto niyang pakitunguhan siya ng Panginoon.

Ang Cristianong may kapangyarihan ay dapat kilala sa pagiging patas, ibinibigay sa mga nasa ilalim niya ang matuwid. Dapat niyang tandaan na lagi siyang minamasdan ng kanyang Panginoon sa langit, at kapag siya'y pinagsulit na sa kanyang mga ginawa, maingat na susuriin ang pakikitungo niya sa kanyang mga alipin, at ang lahat ay ilalantad sa liwanag.

Ang mga tuntuning ibinigay ni Pablo nang napakasimple sa Colosas 3:18-4:1 ay kahanga-hangang mga prinsipyo. Ang may alam lamang sa kalagayan ng imperyo ng Roma noong panahong isinulat ang Sulat na ito ang makauunawa kung

gaano kabago at kapangahas ang mga kaisipan ni Pablo. Noong panahong iyon, halos walang karapatan sa mata ng batas ang mga asawang babae, ang mga anak at ang mga alipin, maliban na lang kung gustuhin ng kanilang asawa, ama o amo na kilalanin sila. Pero ang maluwalhating katotohanan tungkol sa bagong pagkatao, ang pinagpalang paglalalahad ng kapahayagan tungkol sa bagong nilalang, ay nagbigay ng kulay ng kaluwalhatian sa bawat makalupang ugnayang kinabibilangan ng Cristiano.

Naaalala ko ang asul na laylayan sa damit ng banal na Israelita. Kahit sa pinakamababang gilid, kung saan malamang sumayad sa lupa ang kanyang mahabang balabal, makikita ang lasong asul na ito; at ang asul, gaya ng alam natin, ay kulay ng langit. Titingnan ng Israelita ang laso at aalalahanin niyang ipinahayag niyang ang Panginoon ang kanyang Diyos—ang Panginoong nagsabi, “Kayo'y magpapakabanal, sapagkat Ako'y banal” (Levitico 11:44). Habang tinitingnan niya ang asul na laso, aalalahanin niya ang kanyang pananagutang parangalan at luwalhatiin ang Diyos ng Langit sa kanyang buhay dito sa lupa. Gayundin naman, tayong mga Cristiano ay dapat magpakita ng makalangit na pagkatao sa bawat matuwid na ugnayang itinatag ng Diyos para sa ikabubuti ng sangkatauhan sa kasalukuyang kaayusan ng mga bagay.

May kuwento tungkol sa isa sa mga dauphin, ang tagapagmana ng trono ng Pransiya, na may gurong Ingles. Hirap na hirap ang gurong ito sa kanyang maharlikang estudyante. Mapagmataas, palalo, at mainipin sa anumang pagpigil, labag sa loob ng binata ang pagsunod sa mga patakaran ng silid-aralan, at madalas ay hindi na malaman ng kanyang dayuhang guro kung paano siya haharapin. Isang umaga, nilagyan ng guro ng isang

lilang roseta ang kuwelyo ng diyaket ng kanyang estudyante at sinabi sa kanya, “Ito ang kulay ng hari. Habang suot mo ito, gusto kong maalala mo na ikaw ang prinsipeng tagapagmana ng korona ng Pransiya, at tungkulin mong laging kumilos bilang isang prinsipeng. Kung ikaw ay magmatigas o sumuway, siyempre hindi kita paparusahan, dahil wala iyon sa aking katungkulan. Ituturo ko lang ang kulay lila at mauunawaan mo ang ibig kong sabihin: na sa tingin ko ay hindi karapat-dapat sa isang prinsipeng ang iyong ugali.” Ang pakiusap ng kulay lila!

Hindi ba't masasabi nating may ganito ring pakiusap sa atin, pero ito ay ang pakiusap ng kulay asul! Mga asawang babae, mga asawang lalaki, mga anak, mga ama, mga alipin at mga amo—lahat tayo ay tinatawag na ipakita ang kabanalan ng Langit, na ipamalas ang makalangit na pagkatao kahit sa mga makalupang ugnayan.

Kitang-kita sa mga ugnayang ito ang kapangyarihan ng bagong buhay. Ang “paghawak sa Ulo” (Colosas 2:19) ay hindi lang pag-iingat ng katotohanan tungkol sa iglesya. “Humahawak” din tayo “sa Ulo” kapag namumuhay tayo nang banal at makadiyos. Wala nang lugar na mas malinaw na nakikita ang pagpapasakop ng ating puso at isipan kay Cristo kaysa sa paraan ng pamumuhay natin sa ating pamilya at sa pagtupad natin ng ating mga tungkulin sa hanapbuhay at sa pakikisalamuha sa kapwa.

Mga Pangwakas na Pangaral (Colosas 4:2-6)

Pinangaralan ni Pablo ang mga taga-Colosas na “manatiling matiyaga sa pananalangin” (4:2). Isa sa pinakakaraniwang kasalanan ng mga Cristiano ngayon ay ang hindi pananalangin. Walang duda na masasabi rin ito sa lahat ng nagdaang siglo.

Gayunman, ang panalangin ang buhay ng bagong pagkatao. Paulit-ulit tayong pinapayuhan—at malinaw na inuutusan—na manalangin.

- Ang mga tao ay dapat laging manalangin, at huwag manghimagod (Lucas 18:1).
- Magsipanalangin kayong walang patid (1 Tesalonica 5:17).
- Na magsipanalangin sa lahat ng panahon sa Espiritu, ng buong panalangin at pamanhik (Efeso 6:18).
- Na nagsisipanalangin sa Espiritu Santo (Judas 20).

Sa mga halimbawang ito ay marami pang maidaragdag na kahawig na pananalita, at bawat isa ay nagpapaalala sa atin na “ang panalangin ang mahalagang hininga ng Cristiano” (James Montgomery). Kung paanong hindi magiging malusog at malakas ang katawan ng taong nagkukulong sa saradong silid na hindi kailanman nasisikatan ng araw at hindi napapasukan ng sariwang hangin, hindi rin magkakaroon ng masaya at matagumpay na buhay-Cristiano ang taong nagpapabaya sa espirituwal na pagsasanay ng panalangin. Lumalago ang kaluluwa sa kapaligiran ng panalangin.

Minsan ay may nagtatanong: “Bakit pa kailangang manalangin? Kung ang Diyos ay walang hanggan ang karunungan at walang hanggan ang kabutihan, gaya ng sinasabi ng Banal na Kasulatan tungkol sa Kanya, kailangan pa bang humiling sa Kanya ang Kanyang mga nilalang para sa anumang makabubuti sa kanila o makapagpapala sa iba? Hindi ba't mas mataas at mas dalisay na pananampalataya ang hindi na manalangin at basta na lang magtiwala na gagawin Niya ang pinakamabuti?” Ipinapakita ng ganitong pangangatwiran kung gaano kaunti ang kaalaman ng

nagtatanong sa Salita ng Diyos at kung gaano kaunti ang pagkaunawa niya sa mga pangangailangan ng kaluluwa.

Ang panalangin, una sa lahat, ay pakikipag-isa sa Diyos. Ang ating pinagpalang Panginoon mismo ay paulit-ulit na nakitang humihiwalay sa Kanyang mga alagad at pumupunta sa ilang na lugar sa gilid ng bundok, o sa isang halamanan, upang ang Kanyang espiritu ay mapanariwa habang Siya ay nakayukong nananalanging mag-isa kasama ang Ama. Mula sa ganitong mga panahon ng pakikipag-isa, bumabalik Siya upang gawin ang Kanyang pinakadakilang mga gawa at magpatotoo sa katotohanan. At Siya ang ating dakilang halimbawa. Tayo man ay nangangailangang manalangin gaya ng pangangailangan nating huminga. Manghihina ang ating kaluluwa kung walang panalangin, at magiging lubos na walang bunga ang ating patotoo kung pababayaan natin ang ating pakikipag-isa sa Diyos.

Nang sabihin ng apostol na “manatiling matiyaga sa pananalangin,” hindi niya ibig sabihing dapat nating kulitin ang Diyos nang walang tigil para makuha ang sa tingin natin ay mabuti para sa atin o makadaragdag sa ating kaligayahan. Ang ibig sabihin ni Pablo ay dapat tayong manatili sa pakiramdam na kasama natin Siya at sa kamalayang umaasa tayo sa Kanyang kagandahang-loob; dapat tayong matutong makipag-usap sa Kanya at maghintay nang tahimik sa Kanyang harapan upang marinig natin ang Kanyang tinig kapag Siya ay nagsasalita sa atin.

Tinitiyak sa atin na “kung tayo'y humingi ng anumang bagay ayon sa Kanyang kalooban, ay dinidinig Niya tayo” (1 Juan 5:14). Pero dahil napakamangmang natin at napakaikli ng ating paningin, kailangan nating tandaan na dapat nating iwan ang

huling pasya sa Kanya na hindi nagkakamali. Nang walang pagkabalisa, maaari nating dalhin ang lahat sa Diyos sa “panalangin at pamanhik na may pagpapasalamat” (Filipos 4:6); pinapayuhan tayong ipaalam ang ating mga kahilingan sa kasimplehan ng isang bata. At pagkatapos, habang iniwan sa Kanyang mga kamay ang kalalabasan, makahahayo tayo nang may buong pagtitiwala habang sinasabi ng ating puso, “Mangyari nawa ang Iyong kalooban,” dahil alam nating “makagagawa [Siya] ng lubhang sagana nang higit sa lahat ng ating hinihingi o iniisip” (Efeso 3:20).

Kailangan tayong madalas paalalahanan na hindi tayo makapananalangin nang nararapat kung hindi tayo maingat sa ating paglakad bilang Cristiano, kaya hindi lang sinabi ni Pablo na “manatiling matiyaga sa pananalangin,” kundi pati na rin “magpuyat dito.” Sinasabi ng Mateo 26:41, “Magpuyat kayo at manalangin.” Ito ang dalawang utos na hindi dapat kailanman paghiwalayin. Napakadaling madulas sa kapabayaang, at mabitag nang husto sa makamundo at hindi banal na mga silo hanggang sa mawala ang lahat ng ating espirituwal na pagkilala. Kapag ganito ang kalagayan ng ating kaluluwa, nagiging makasarili ang ating mga panalangin, at walang saysay nang isipin pang may makakamit tayo mula sa Panginoon. Pero kapag may pagbabantay at kahinahunan sa ating kaluluwa, kapag may tapat na pagtatapat at paghatol sa sarili sa ating mga pagkukulang, makapananalangin tayo nang may buong pagtitiwala, alam nating naalis na ang lahat ng hadlang.

Sa Colosas 4:2, gaya ng sa Filipos 4:6, pinapaalalahanan tayo na ang pasasalamat sa mga nakaraang awa ay dapat kasama ng panalangin para sa pagpapala sa kasalukuyan at sa hinaharap.

Kapag binabalewala na lang natin ang mabubuting kaloob ng Diyos, mabilis na natutuyo ang ating espirituwal na pagmamahal. Nagiging nakasentro tayo sa sarili sa halip na kay Cristo, at kahangalang inaakala nating may obligasyon ang Diyos na ibuhos sa atin ang Kanyang mga awa, nagpapasalamat man tayo o hindi. Sa pakikitungo natin sa isa't isa, masakit sa atin ang kawalan ng utang na loob kapag hindi kinikilala ang ating kabaitan. Kahit nagbibigay tayo nang walang hinihintay na kapalit, gusto pa rin nating mapasalamatan, at ang isang taos-pusong “salamat” ay lalong nagpapasabik sa atin na tumulong muli kapag may pangangailangan. Gayundin naman, nagagalak ang ating Diyos sa mga papuri ng Kanyang bayan. Gustung-gusto Niyang magbigay, at natutuwa Siya kapag pinahahalagahan natin ang Kanyang mga pagpapala.

Inililipat ng Colosas 4:3 ang ating pansin mula sa pasasalamat tungo sa pamamagitan ng panalangin. Si Pablo, na walang dudang pinakadakilang mangangaral at guro na nakilala sa panahong Cristiano, ay hindi nahiyang humingi ng panalangin ng bayan ng Diyos. Ramdam niya ang pangangailangan niya sa tulong ng kanilang panalangin, dahil hindi niya inisip na tapos na ang kanyang gawain dahil lang nasa bilangguan siya. Bagaman hindi na niya maharap ang napakaraming tao sa mga pampublikong lugar gaya ng mga nakaraang taon, lagi siyang nag-aabang ng pagkakataong makapaglingkod, at gusto niyang makiisa sa kanya ang mga banal sa panalangin na kahit sa kanyang selda sa bilangguan ay mabuksan “ang isang pintuan para sa salita” (Colosas 4:3).

Napakadali sanang sumuko na lang siya sa kawalan ng pag-asa at malugmok sa matinding panghihina ng loob, o kaya'y tiisin na lang nang walang ginagawa ang mahahaba at nakapapagod

na buwan ng pagkakabilanggo, at basta ipagpalagay na hindi na niya maipalalaganap muli ang Ebanghelyo hangga't hindi siya napapalaya. Pero ibang-iba ang pag-iisip ni Pablo. Hindi ibig sabihin ng kanyang kalagayan na pinabayaan na siya ng Diyos o isinantabi. Sabik siyang naghahanap ng mga bagong pagkakataon upang sumulong laban sa kaaway.

Bago ang unang labanan sa Marne noong Unang Digmaang Pandaigdig, iniulat ni Marshal Ferdinand Foch, ang dakilang heneral na Pranses: “Bumibigay ang aking gitna; umuurong ang aking kaliwang pakpak; napakaganda ng kalagayan; ako'y lumulusob.” Hindi ito basta pagyayabang ng isang sundalo, dahil naunawaan ng marshal na ang tila pagkatalo ay maaaring gawing tagumpay kung kikilos nang may tatag at bilis sa mismong sandaling tila nananalò ang kaaway.

Walang duda na inakala ng diyablo na malaki ang kanyang naging bentahe nang maikulong niya si Pablo sa bilangguan, pero mula sa seldang iyon ay lumabas ang di-bababa sa apat sa mga sulat sa mga iglesya at ang ilan sa mga sulat pastoral, na naging daan ng di-masukat na pagpapala sa milyun-milyong tao sa loob ng maraming siglo. At mula rin sa seldang iyon ay lumabas ang Ebanghelyo: una sa mga bantay ng bilangguan, at sa pamamagitan nila ay sa marami pang iba sa palasyo ni Cesar na marahil ay hindi sana naabot. Napakahalaga na huwag tayong umatras kay Satanas, kundi sa panalangin at pananampalataya ay gawing tagumpay ang bawat pagkatalo; dahil tiyak nating hindi kailanman umaatras ang ating dakilang Kapitan, masasamtala natin ang pagkakataon at makasusulong tayo laban sa kaaway.

Napakarami nating oras na nauubos sa pag-aalinlangan sa pagitan ng dalawang isip (1 Hari 18:21), sa pagtatalo kung ano

ang dapat nating gawin, at wala naman tayong ginagawa. Kailangan natin ang biyaya ng pagpapasya na magpapalakas sa atin upang samantalahin ang tamang sandali at kumilos agad sa takot sa Diyos. Kaya sinabi ni Pablo na “magsilakad kayo na may karunungan sa nangasa labas, na inyong samantalahin ang panahon” (Colosas 4:5). Habang nakikisalamuha tayo sa mga taga-sanlibutan, kailangan nating tandaan na maaaring magkaroon tayo ng pagkakataong maibahagi sa kanila ang Ebanghelyo, at ang pagkakataong naibigay na ay maaaring hindi na bumalik pa. Napakahalagang samantalahin ang ganitong mga pribilehiyo ng paglilingkod, dahil susuriin ang mga gawa ng mananampalataya sa Hukuman ni Cristo.

Minsan lang natin nakakasalubong ang ilang tao, at marahil ay hindi na natin sila makikitang muli. At bagaman totoong hindi natin sila puwedeng kulitin palagi tungkol sa tinatawag nilang mga relihiyosong paniniwala natin, matalinong mag-abang tayo ng pagkakataon upang maihain si Cristo sa kanilang kaluluwa. Mabilis nang lumilipas ang araw ng biyaya.

*Sa buhay ng bawat tao'y may dakilang sandali,
Isang araw, isang gabi, isang umaga, o tanghali,
Isang oras na kargado, isang saglit na angkop,
Isang siwang na doo'y kaganapang dakila'y sumisilip,
Isang pagitan na ang pananampalataya'y sumasabay sa
agos,
Isang Minsan na nakabitin sa pagitan ng Huli na at
Masyadong Maaga,
At handa sa biyaya ng lumilipas na saglit
Upang ikiling ang alanganing timbangan.
Ah, mapalad ang marunong maghintay,
At marunong ding magbantay, at gumawa, at tumayo,*

*Sa malapad na kubyerta ng Buhay na gising, at sa unahan
Upang samsamin ang lumilipas na saglit, puno ng
kapalaran,
Mula sa nakaunat na kamay ng Pagkakataon,
Kapag ang dakilang orasan ng Tadhana ay tumunog ng
ngayon!*

Pero kung gusto nating talagang magkabisa ang ating patotoo, kailangan nating mag-ingat na ang ating paglakad ay tugma sa ating pananalita. Ang pabayang ugali kapag kasama ang mga makamundo ay mag-iiwan ng impresyon na hindi natin pinaniniwalaan ang napakadakilang mga katotohanang hinihimok nating tanggapin nila. Gaano kailangang maging maingat ng mga mangangaral! Ang sanlibutan, na napakabilis humatol, ay tatalikod lang nang may pagkasuklam sa taong seryoso sa pulpito pero mababaw at palabiro sa harap ng mga tao. Ang taong taimtim kapag nangangaral tungkol sa mga banal na katotohanan, pero payaso kapag nakikisalamuha, ay huwag nang umasang makapag-iiwan siya ng pangmatagalang mabuting impresyon sa puso at budhi ng mga taong kanyang nakakasama. Maraming lingkod ni Cristo ang nagpababa ng halaga ng kanyang sarili at ng kanyang ministryo sa pagbaba niya sa antas ng mga likas na tao na hindi nakakakilala sa kapangyarihan ng bagong buhay; sa kanyang pagnanais na maging magaling makisama—na taos-pusong umaasang dahil dito ay tatanggapin ang kanyang mensahe—natuklasan niya sa kanyang kalungkutan na masyadong mahal ang ibinayad niya para sa kanyang pagiging popular.

Minsan ay may kaibigang nagkuwento sa akin tungkol sa dalawang mangangaral. Ang isa ay marahil medyo sobra ang pagkaseryoso. Walang taong masyadong mahinahon habang

hinaharap niya ang mga katotohanan ng walang hanggan, pero ang taong ito ay masyadong mabagsik kaya hindi siya madaling makagawa ng kaibigan sa mga taong gusto niyang tulungan.

Ang isa namang mangangaral ay ubod ng palakaibigan.

Magaling siyang magkuwento, humihithit ng magandang tabako, at nakikipagkaibigan nang malapit sa bawat taong nakakasalamuha niya. Tungkol sa kanya, sinabi ng aking kaibigan, “Mabait na tao si Dr. —. Talagang nag-eeenjoy ako sa isang oras na kasama siya; nakakalimutan ko ang lahat ng aking problema, pero,” dagdag niya habang nag-iisip, “kung ako’y mamamatay na, mas gusto kong si G. — ang pumunta at manalangin kasama ko.”

Huwag nating isuko ang ating mataas at banal na pagkatawag bilang mga kinatawan ni Cristo para lang maging popular sa mga taong walang gaanong hilig sa mga bagay ng Diyos. Hindi ko ibig sabihing dapat tayong maging kainis-inis sa ating ugali o pananalita, dahil sinasabi sa atin, “Ang inyong pananalita ay laging may biyaya, na tinimplahan ng asin, upang inyong maalaman kung paanong dapat kayong magsisagot sa bawat isa” (Colosas 4:6).

Ang mapagbiyayang pananalita ay dumadaloy mula sa pusong nakatayo nang matatag sa biyaya ng Diyos. Isinulat ng mang-aawit tungkol kay Jesus, “Biyaya ay nabubuhos sa Iyong mga labi” (Awit 45:2). At sinasabi ng Awit 18:35, “Pinadakila ako ng Iyong kahinahunan.” Pero hindi ginawa ng kahinahunang ito si Jesus na walang pakialam sa kasamaan o hindi tapat sa pakikitungo sa mga nangangailangan ng pagsaway.

Laging may panganib na ang taong mapagbiyaya ay maging mahinang tao, na walang lakas ng loob na magsalita nang tapat kapag hinihingi ng pagkakataon. Kapag nakataya ang

karangalan ni Cristo, o kapag napagtanto nating nasa mapanganib na kalagayan ang isang kapatid, kailangan nating timplahan ng asin ang ating mapagbiyayang pananalita. Ang asin ay nagpapahiwatig ng kapangyarihan ng katapatan na nag-iingat mula sa pagkabulok, at sa isang antas ay tagapag-ingat tayong lahat ng ating mga kapatid. Bagaman walang mas salungat sa espiritu ni Cristo kaysa sa mapagmataas at mapamintas na espiritu, may mga pagkakataong angkop ang Levitico 19:17: “Tunay na sasawayin mo ang iyong kapwa, at huwag mong pababayaang magkasala siya.”

Kailangan natin ang asin ng katuwiran upang malaman natin kung paano magsalita sa bawat tao. Upang mahasa ang ating sarili sa biyayang ito, kailangan nating mamuhay nang mas malapit sa piling ng Panginoong Jesu-Cristo. Kung susundan natin Siya sa mga Ebanghelyo sa Kanyang kahanga-hangang ministeryo dito sa lupa, makikita natin kung gaano kagaling Niyang hinarap ang bawat indibidwal na kaso. Gaya ng sinabi ni F. W. Grant, “Walang iisang hulmahang paraan ang ating Panginoon sa pakikitungo sa mga kaluluwa.” Hindi Niya kinausap ang babae sa balon sa parehong paraan ng pakikipag-usap Niya kay Nicodemo, isang pinuno ng mga Judio. Sinaliksik ni Cristo ang kailaliman ng bawat puso at naglingkod ayon sa pangangailangan nito.

Ang Kanyang tapat na tagasunod, si apostol Pablo, ang sumulat ng kinasihang sulat na ito sa mga taga-Colosas, ay nagsikap ding gawin ang gayon. Sinabi niya, “Sa lahat ng mga tao ay ako’y naging lahat ng mga bagay, upang sa anumang paraan ay makapagligtas ako ng ilan” (1 Corinto 9:22). Sa mga sinagoga ng mga Judio, nangatwiran siya batay sa Kasulatan—gaya ng pinakamahusay na rabbi o guro ng Kautusan. Nang tumayo si

Pablo sa Burol ng Marte kasama ng mga pilosopong taga-Atenas, nagsalita siya gaya ng isang dalubhasa sa retorika at ipinakita niyang lubos siyang pamilyar sa kaisipan at panitikang Griyego; pero nagsalita siya “hindi gaya ng nagbibigay-lugod sa mga tao, kundi sa Diyos na sumusubok sa ating mga puso” (1 Tesalonica 2:4), hanggang sa maputol ang kanyang dakilang talumpati ng nagkakaguluhang madla na tumanggi sa ideya ng muling pagkabuhay ng katawan. Nang kausapin ng apostol ang mga sumasamba sa diyus-diyosan sa Licaonia, hinarap niya sila sa sarili nilang larangan at itinuro ang kalikasan bilang katibayan na may Manlilikha, habang sinisikap niyang ilayo sila sa kanilang mga walang kabuluhang bagay at ilapit ang kanilang puso sa Diyos ng kalikasan.

Ibang-iba ang Panginoon at ang Kanyang lingkod na si Pablo sa marami ngayon na tila ipinagmamalaki ang pagiging prangka nila at ang kawalan nila ng pakialam sa pananaw at opinyon ng iba. Nakapagtataka pa ba na tinatalikuran sila ng mga tao nang may pagkasuklam at ayaw nang makinig sa tila mapagmataas na pananalita ng mga taong ang iniisip lang ay ang sarili? Sa kabilang banda, may mga nagsisikap na maging mapagbiyaya pero kulang sa katapatan; pinalalampas nila ang maling doktrina at ang kasamaan sa buhay ng kanilang mga tagapakinig sa halip na makipagsapalarang makasakit ng damdamin. Gaano kalaking karunungan mula sa Diyos ang kailangan, at gaano kalapit dapat manatili ang lingkod sa kanyang Panginoon kung gusto niyang malaman kung paano “sumagot sa bawat isa”!

Mga Pangwakas na Pananalita (Colosas 4:7-18)

Ang huling bahaging ito, bagaman medyo mahaba, ay hindi nangangailangan ng gaanong paglalahad o pagpapaliwanag.

Gayunman, kawili-wiling ihambing ang mga pagbanggit sa mga taong nakalista rito sa mga pagbanggit sa kanila ring iyon sa ibang mga Sulat.

Hindi natin gaanong kilala si Tiquico, na binanggit sa Colosas 4:7, maliban sa ang Efeso 6:21-22 ay halos ganito rin ang paglalarawan sa kanya. Maliwanag na buong-buo ang tiwala ng apostol sa kanya. Sa dalawang Sulat ay tinawag siya ni Pablo na minamahal na kapatid at tapat na ministro, at sa Colosas ay nagdagdag pa siya ng ikatlong paglalarawan, “kapwa alipin sa Panginoon.”

Minamahal at gayunma'y tapat—napakabihira pero napakapinagpalang pagsasama! Kadalasan, ang mga taong nagsisikap na maging tapat ay halos hindi namamalayang nagiging mabagsik at hindi mapagbiyaya, kaya nawawala sa kanila ang magiliw na pagmamahal ng bayan ng Diyos. Maaaring igalang ang mga mabagsik na taong ito bilang mga taong may prinsipyo na maaasahang gagawin at sasabihin ang matuwid anuman ang kapalit, pero maaaring napakaliit ng tunay nilang malasakit sa kapayapaan ng isip o sa kaaliwan ng puso ng mga hindi sumasang-ayon sa kanila. Sa kabilang banda, maraming minamahal na kapatid ang nakabili ng magiliw na pagtingin ng mga banal sa halagang katapatan sa katotohanan. Mas mabuting maging tapat kay Cristo at sa Kanyang Salita, at sa gayo'y magkaroon ng Kanyang pagsang-ayon, kaysa sang-ayunan ng mga tao at mahalín dahil mahina tayo sa pagpapatupad ng naaayon sa katotohanan.

Maliwanag na hindi napunta si Tiquico sa alinmang sukdulan. Walang dudang kaibig-ibig siyang tao dahil sa kanyang mapagbiyayang pag-uugali at sa kanyang magiliw na malasakit sa kapakanan ng mga banal, pero kasabay nito ay tapat siya sa

paglilingkod ng Salita ng Diyos, sinasaway ang kasamaan at inaaliw din ang nagsisisi. Mas bihira ang ganitong mga tao kaysa sa inaakala natin. Sa kanila ay nakikita natin ang kaaya-ayang pagsasama ng puso ng isang pastol at espiritu ng isang propeta. Halos magkaparehong-magkapareho ang pagkatao nina Timoteo at Tiquico. Kapwa sila tapat sa Salita ng Diyos, at kapwa nila hinangad ang kaaliwan at pagpapala ng bayan ng Diyos.

Sa Colosas 4:9 ay ganito rin ang paglalarawan kay Onesimo. Bagaman wala sa kanya ang mga kaloob na nasa kay Tiquico, si Onesimo ay isang “tapat at minamahal na kapatid.” Mas marami tayong alam tungkol sa kanya kaysa sa ilan sa iba pang binanggit sa Colosas 4. Ang maikling sulat kay Filemon ay maraming sinasabi tungkol sa kasaysayan ni Onesimo. Isa siyang hindi tapat na aliping tumakas. Nagnakaw siya sa kanyang amo (si Filemon) at tila nilustay niya ang kanyang nakaw na salapi bago siya nadala kay Cristo sa pamamagitan ng ministryo ni Pablo sa Roma. Sa pamamagitan din ni Pablo naligtas si Filemon, kaya ang pagpapakita niya ng awa sa aliping magnanakaw ay isang kahanga-hangang larawan ng biyaya ng Diyos na makapangyarihan sa lahat.

*Biyayang dakila'y higit sa sala;
Mga tinubos, ibalita na!
Lalim na walang makasusukat;
Haba't lapad nito'y sino'ng magsasaad?
Sa kaluwalhatian nito
Kaluluwa ko'y manahan magpakailanman.*

Nang madala si Onesimo kay Cristo, pinabalik siya ni Pablo sa kanyang amo at nag-alok ang apostol na maging tagapanagot

ng alipin. Isinulat ng apostol kay Filemon: “Kung ako nga'y inaari mong kasama, ay tanggapin mo siyang gaya ng sa akin. Datapuwa't kung siya'y nagkasala sa iyo ng anuman, o may utang sa iyo, ay ibilang mo sa akin; akong si Pablo ay sumusulat nito ng sarili kong kamay, ako ang magbabayad” (17-19).

Napakagandang larawan ito ng Ebanghelyo, dahil inako ni Cristo ang mga pananagutan ng makasalanang nagsisisi.

“Tayong lahat ay mga Onesimo ng Diyos,” sabi ni Luther.

Binayaran ni Cristo ang ating utang upang tayo ay tanggapin ng Diyos sa Kanya. “Pinasan Niya sa puno ang hatol sa akin, / At ngayon ang Tagapanagot at ang makasalanang ay kapwa malaya na.” Dahil tinubos na tayo, mayroon tayong masayang pribilehiyong paglingkuran Siya sa maluwalhating kalayaan at sabihin kasama ng mang-aawit, “Tunay na ako'y Iyong lingkod...Iyong kinalag ang aking mga gapos” (Awit 116:16).

Si Aristarco ay binanggit sa Colosas 4:10 bilang “kapwa bilanggo” ni Pablo. Mababasa natin sa Mga Gawa 19:29 na isa siyang taga-Macedonia na kasamang naglalakbay ni Pablo, at inilagay niya sa panganib ang mismong buhay niya alang-alang sa Ebanghelyo noong panahon ng kaguluhan sa Efeso.

Binanggit din si Aristarco sa Filemon 24 bilang isa sa mga “kamanggagawa” ng apostol. Ipinahihiwatig ng kanyang pangalan na kabilang siya sa mataas na uri ng lipunan, isang aristokrata na alang-alang sa kaharian ng Diyos ay tinalikuran ang kanyang tanyag na posisyon sa sanlibutan upang maging alipin ni Jesu-Cristo.

Nakatutuwang makita ang magiliw na paraan ng pagsulat ni Pablo tungkol kay Marcos, ang pamangkin ni Bernabe (Colosas 4:10). Ilang taon bago nito, ang binatang ito ang naging dahilan ng matinding pagtatalo nina Pablo at Bernabe: nawalan ng

tiwala si Pablo kay Juan Marcos dahil, pagkatapos ng paglalakbay sa pag-eebanghelyo sa Cipro, iniwan niya ang gawain at umuwi sa kanyang ina sa Jerusalem. Si Bernabe, na mabait ang loob at maliwanag na naantig ng likas na pagmamahal, ay gustong bigyan ng ikalawang pagkakataon ang hindi tapat na katulong, pero hindi natinag si Pablo. Pakiramdam niya ay hindi nila kayang isapanganib ang tagumpay ng kanilang gawain sa muling pagsasama ng isang mahina. Kung alin sa dalawa—si Pablo o si Bernabe—ang talagang may kaisipan ng Diyos, hindi sinasabi sa atin; pero lubos tayong nagpapasalamat na si Marcos ay naging isang pinagkakatiwalaan at iginagalang na lingkod ng Diyos.

Ipinahihiwatig ng 1 Pedro 5:13 na si Marcos ay naging kasama ni Pedro. Alam nating naging mahal si Marcos kay Pablo, gayundin sa kanyang tiyuhing si Bernabe, dahil tinawag siya ng apostol na kamanggagawa sa Filemon 24, at hiniling niya kay Timoteo na dalhin si Marcos sa kanya sa 2 Timoteo 4:11. Ang katotohanang kailangan pa ni Marcos ang rekomendasyong isiningit sa Colosas 4:10 ay tila nagpapahiwatig na noong isulat ang Sulat ay may ilan pang nag-aalinlangan sa kanya, pero aalisin ng sinabi ng apostol ang lahat ng pagdududa.

Binabanggit ng Colosas 4:11 si “Jesus, na tinatawag na Justo.” Maaaring ipaalala sa atin ng kanyang pangalan ang pagpapakumbabang dinanas ng ating pinagpalang Panginoon nang sa biyaya ay yumuko Siya upang maging tao para ibigay ang Kanyang buhay para sa mga makasalanang. Para sa atin ay iisa lang si Jesus. Ang pangalang iyon ngayon ay “higit sa lahat ng pangalan” (Filipos 2:9) at nagniningning ito nang maringal sa pinakamataas na kaluwalhatian; bukod-tangi at mahalaga, ito ay pangalang hindi kailanman maihahambing sa iba. Pero

kailangan nating tandaan na ang *Jesus* ay katumbas ng Hebreong *Joshua*, isang pangalang karaniwang ginagamit noong narito sa lupa ang ating Panginoon. Kaya ang isang kapatid na hindi na natin kilala sa ibang paraan ay may pangalang kapareho ng sa kanyang Tagapagligtas. Bukod dito, ang apelyido niya ay “ang Matuwid.” Ibinibigay ang titulong ito sa mga tao dahil sa kanilang kinikilalang katapatan, gaya ni Jose Barsabas sa Mga Gawa 1:23 at ng hindi na kilalang si Justo sa Mga Gawa 18:7.

May kakaibang kahulugan ang paraan ng pagpuri ng apostol sa mga kapatid na ang kanilang pagbati ay ipinaabot niya sa mga taga-Colosas. “Ang mga ito lamang,” sabi niya, “ang aking mga kamanggagawa sa kaharian ng Diyos, mga taong naging kaaliwan sa akin” (4:11). Maliwanag na noon, gaya ngayon, ang kaloob at ang biyaya ay hindi laging magkasama. May iba pang mananampalataya na marahil ay masigla naman sa paglilingkod, pero hindi talaga makakapatid ang saloobin nila kay Pablo.

Nabasa na natin ang papuri ng apostol kay Epafras sa Colosas 1:7. Siya ang nanggaling sa Colosas upang ipaalam kay Pablo ang kalagayan ng iglesia roon. Sa 4:12 ay tinawag ng apostol ang pansin sa kasigasigan ng taong ito sa panalangin. Tiyak na may kakayahan din si Epafras bilang mangangaral at guro, dahil sa pamamagitan ng kanyang ministeryo ay nadala kay Cristo ang mga taga-Colosas at naitatag ang lokal na iglesia; pero maliwanag na ang pinakadakila niyang ministeryo ay ang pagpapagal sa panalangin. Ang taimtim niyang pamanhik ay na makilala ng mga banal ang katotohanan sa buong kapuspusan nito, at na sa aktuwal na karanasan ay “magsitayo [silang] sakdal [ganap ang paglaki] at lubos [punung-puno] sa buong

kalooban ng Diyos.” Nakiisa si Pablo sa panalanging ito, gaya ng nakita natin sa Colosas 1:9. Hindi lang sa Colosas inilaan ni Epafra ang kanyang ministeryo o malasakit; dala rin niya sa kanyang puso, nang may gayunding matinding sigasig, ang mga kalapit na kapulungan ng mga mananampalataya sa Laodicea at Hierapolis.

Sa Colosas 4:14 ay mababasa natin, “Binabati kayo ni Lucas, ang minamahal na manggagamot, at ni Demas.” Pero sa 2 Timoteo 4:10-11 ay sinabi ng apostol, “Ako’y pinabayaan ni Demas, palibhasa’y inibig ang sanlibutang ito, at napatungo sa Tesalonica...Si Lucas lamang ang kasama ko.” Napakalungkot na ihambing ang dalawang pagbanggit na ito kay Demas.

Noong ikalawang pagkakabilanggo ni Pablo, iniwan ni Demas ang apostol sa oras ng kanyang pangangailangan at umalis patungong Tesalonica. Maliwanag na nahirapan siya sa buhay ng isang mangangaral na palipat-lipat ng lugar. Walang pahiwatig na sumuong si Demas sa buhay ng kasalanan, at maaaring pumasok siya sa isang kagalang-galang na negosyo, pero walang-awang inilantad ng Espiritu Santo ang nakatagong pinagmulan ng pagbabago ng kanyang ugali: “inibig [niya] ang sanlibutang ito.” Minsan ay tila malapit na magkasama sina Demas at Lucas, dahil magkasama ang dalawang pangalan sa Colosas 4:14 at sa Filemon 24, pero nang isulat ang 2 Timoteo ay hindi na sila magkasama sa tapat na paglilingkod. Pinili ni Demas ang mas madaling landas.

Gaya ng ipinahihiwatig sa Mga Gawa 16, kung saan ang panghalip ay nagbago mula sa “sila” sa talatang 8 tungo sa “kami” sa talatang 10, sumama si Lucas sa pangkat ng mga misyonero sa Troas. Mula nang araw na maging kabilang siya sa mga kasama ni Pablo, “ang minamahal na manggagamot” ay

isa sa pinakatapat na katulong ng apostol. Nanatili si Lucas kay Pablo hanggang sa wakas, at maaaring nasaksihan pa niya ang pagkamartir nito.

Sa Colosas 4:15 ay ipinaabot ang pagbati sa mga kapatid sa Laodicea, lalo na kay Ninfas, na maliwanag na kilala sa kanila. Tila sa kanyang bahay nagtitipon ang mga Cristiano sa Laodicea para sumamba.

Mahihinuha natin sa Colosas 4:16 na ipinapasa-pasa ang mga sulat ng mga apostol sa mga unang iglesia. Ang Sulat sa mga taga-Colosas ay babasahin sa kanilang lugar at sa kapulungan ng mga mananampalataya sa Laodicea. Ang mga taga-Laodicea naman ay magpapadala ng isa pang sulat sa Colosas. Ang Sulat na ito “mula” sa Laodicea (pansinin na ang pang-ukol ay *mula*, hindi *para*) ay malamang na ang ating Sulat sa mga taga-Efeso, na karaniwang itinuturing na sulat na ipinapaikot, na unang nakarating sa Efeso at pagkatapos ay sa iba pang mga iglesia sa lalawigang Romano ng Asia na pinamamahalaan ng isang prokonsul. Kaya ang sulat sa mga taga-Efeso ay dumating sa Colosas mula sa Laodicea.

May natatanging pangaral ang Colosas 4:17 para kay Arquipo, na binanggit din sa Filemon 2. Tila naglilingkod si Arquipo sa Colosas, pero may hilig siya—na hindi naman bihira sa ilang batang mangangaral—na mamuhay nang komportable at magpabaya. Ang pagiging maagap at masigla ay kasinghalaga sa espirituwal na paglilingkod gaya ng sa anumang ibang bagay.

May pangyayari tungkol sa dalawang nangungunang heneral ng Confederacy sa timog na may magandang aral para sa bawat lingkod ni Cristo. Minsan ay nagpasabi si Heneral Robert E. Lee kay Heneral Stonewall Jackson na ikalulugod niyang

makausap siya kapag maluwag na ang oras nito tungkol sa isang bagay na hindi naman masyadong apurahan. Kahit napakasama ng panahon, agad na sumakay sa kabayo si Heneral Jackson patungo sa punong-himpilan. Nang magtaka si Heneral Lee na makita siya, bumulalas si Jackson, “Ang pinakamaliit na nais ni Heneral Lee ay pinakamataas na utos para sa akin, at lagi akong natutuwang sumunod agad.” Sana ay ganito ring espiritu ang humawak kay Arquipo, at sana ay nakinabang siya sa pagtutulak ng matandang apostol.

Ipinahihiwatig ng Colosas 4:18 na, ayon sa kanyang nakaugalian, nilagdaan ni Pablo ang Sulat sa sarili niyang kamay. Maaaring sina Tiquico at Onesimo ang sumulat ng kopya ng liham, pero idinagdag ng apostol ang kanyang lagda. Magkano kaya ang handang ibayad ng isang tao para magkaroon ng kopyang may lagda niya ng sulat na ito o ng alinman sa iba pa niyang mga sulat!

Ang huling utos ni Pablo ay, “Alalahanin ninyo ang aking mga tanikala.” Gusto niyang alalahanin ng kanyang mga mambabasa ang kanyang mga kadena upang sila ay mapukaw na manalangin, at upang lagi nilang tandaan na ang landas ng lingkod ay landas ng pagdurusa at pagtangga.

Tinapos ng apostol ang kanyang sulat sa mga taga-Colosas sa nakaugaliang basbas, “Ang biyaya ay sumainyo nawa. Amen.” Sinasabi sa atin ng 2 Tesalonica 3:17-18 na ang basbas na ito ang tanda na tunay na kay Pablo ang isang Sulat, at sa bawat isa sa labintatlong sulat na nagtataglay ng kanyang pangalan at sa sulat sa mga Hebreo na hindi nakasaad ang sumulat ay may makikita tayong mensahe tungkol sa biyaya sa dulo. Si Pablo higit sa lahat ang apostol ng *biyaya*, kaya hindi nakapagtataka na ang mahalagang salitang ito ang lihim na tatak na

nagpapatunay sa bawat sulat. Sumagana nawa sa atin ang biyayang iyon gaya ng pagsagana na nito sa atin sa pamamagitan ng masaganang awa ng ating Diyos.

*Biyaya ang pinakamatamis na tunog
Na umabot sa ating pandinig,
Nang budhi'y nagparatang at Katarungan ay sumimangot,
Biyaya ang pumawi sa ating takot!*

Nagsimula tayo sa biyaya, iniingatan tayo ng biyaya, at biyaya rin ang mag-uuwi sa atin sa wakas.

Tungkol sa May-akda

Si Henry Allan Ironside, isa sa pinakadakilang mangangaral ng ikadalawampung siglo, ay ipinanganak sa Toronto, Canada, noong Oktubre 14, 1876. Namuhay siya sa pananampalataya; ang kanyang mga pangangailangan sa mahahalagang sandali ay natugunan sa pinakakahanga-hangang mga paraan.

Bagaman hanggang elementarya lang ang kanyang pag-aaral, ang hilig niya sa pagbabasa at ang di-kapani-paniwalang tibay ng kanyang memorya ay nagamit niya sa pagkatuto. Kinilala nang husto ang kanyang karunungan sa mga akademikong sirkulo: ginawaran siya ng Wheaton College ng honorary Litt.D. noong 1930 at ng Bob Jones University ng honorary D.D. noong 1942. Hinirang din si Dr. Ironside sa mga lupon ng napakaraming Bible institute, seminaryo at organisasyong Cristiano.

Nabuhay si “HAI” upang mangaral, at ginawa niya ito nang malawakan sa buong Estados Unidos at sa ibang bansa. Ibinunyag ni E. Schuyler English, sa kanyang talambuhay ni Ironside, na noong 1948, ang taon na si HAI ay 72 taong gulang, at sa kabila ng humihinang paningin, siya ay “nagbigay ng 569 na mensahe, bukod pa sa pakikibahagi sa marami pang ibang paraan.” Sa kanyang labingwalong taon sa Moody Memorial Church sa Chicago, ang tanging iglesyang pinastoran niya, bawat Linggo maliban sa dalawa ay may kahit isang taong nagpahayag ng pananampalataya kay Cristo.

Pumanaw si H. A. Ironside upang makapiling ang Panginoon noong Enero 15, 1951. Sa buong panahon ng kanyang ministeryo, sumulat siya ng mga paliwanag sa 51 aklat ng Biblia, at sa pamamagitan ng napakalinaw niyang mga mensahe ay

naakay niya ang daan-daang libong tao sa buong mundo sa pagkakilala sa Salita ng Diyos. Ang kanyang mga salita ay kasing-sariwa at kasing-makahulugan ngayon gaya noong una itong ipangaral.

Ang opisyal na talambuhay ni Dr. Ironside, *H. A. Ironside: Ordained of the Lord*, ay mabibili mula sa publisher.

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.